

Beleids- en begrotingstoelichting

JUSTITIE EN HANDHAVING EN
BESTUURSRECHTSPRAAK

Begroting 2025

I. INLEIDING DOOR DE MINISTER	5
II. SAMENVATTING	6
III. BELEIDSVELD JUSTITIE EN HANDHAVING	9
1. Inhoudelijk structurelement JUSTITIE EN HANDHAVING	9
1.1. Strategische en operationele doelstellingen	13
1.1.1. SD 1: Een centrale rol voor alle slachtoffers en hun nabestaanden	13
OD 1.1: Een warm, empathisch en proactief beleid voor slachtoffers en nabestaanden.....	13
OD 1.2: De veiligheid van slachtoffers garanderen	14
OD 1.3: Een luisterend oor voor alle slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag en misbruik	16
OD 1.4: Een geïntegreerd aanbod voor slachtoffer-daderbemiddeling	17
1.1.2. SD 2: Recidive voorkomen en de re-integratie van daders bevorderen.	18
OD 2.1: Verdere uitrol van risicotaxatie- en management in de justitiehuizen	18
OD 2.2: Een snelle, kortdate en consequente opvolging en responsabiliserende begeleiding van daders	19
OD 2.3: Bijdragen aan een coherente strafuitvoering.....	22
OD 2.4: Extra aandacht voor werk en onderwijs om recidive te voorkomen	22
OD 2.5: Innovatieve toepassingen van elektronisch toezicht	23
OD 2.6: Een toegankelijke en toereikende forensische zorg	24
OD 2.7: Een sterke hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden in de gevangenis	25
OD 2.8: Een transversaal preventiebeleid in de strijd tegen gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme	29
1.1.3. SD 3: De integrale aanpak van intrafamiliaal, seksueel en eergerelateerd geweld	30
OD 3.1: Vlaamse coördinatie voor de aanpak van seksueel, intrafamiliaal en eergerelateerd geweld	30
OD 3.2: Versterking van de integrale aanpak van intrafamiliaal geweld.....	32
OD 3.3: De integratie van justitiële ketenaanpakken	34
1.1.4. SD 4: De strijd tegen drugs	34
OD 4.1. De verdere uitrol van de drugsopvolgingskamers (DOK's)	34
OD 4.2. Drugs en jeugddelinquentie	35
OD 4.3. Een snelle(re) vernietiging van drugs	35
OD 4.4. De aanpak van bodemverontreiniging ten gevolge van drugslabs of drugsdumpings.....	35
1.1.5. SD 5: Een toegankelijke en professionele juridische eerstelijnsbijstand voor alle burgers.....	36
1.1.6. SD 6: Een kwalitatief maatschappelijk onderzoek bij complexe echtscheidingen	37
1.1.7. SD 7 Een innovatieve Vlaamse justitie met een sterk Agentschap	37
OD 7.1: Van justitiehuizen naar reclassering	37
OD 7.2: De verdere digitalisering van de Vlaamse justitie.....	38

1.1.8. SD 8: Een krachtadig, responsabiliserend en innovatief jeugddelinquentiebeleid.....	40
OD 8.1: De verdere implementatie van het jeugddelinquentierecht met oog en ruimte voor innovatie.....	41
OD 8.2: Inzet op capaciteit.....	41
OD 8.3: Kiezen voor innovatie en evidence-informed initiatieven voor minderjarige delictplegers/delinquenten:.....	43
OD 8.4: Lokale samenwerking en een integrale aanpak	46
1.1.9. SD 9: Een uniforme Vlaamse handhaving	47
OD 9.1: Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving	47
OD 9.2 : Finalisering van het samenwerkingsakkoord inzake de gegevensdeling tussen de bestuurlijke beboetingsinstanties en het parket..	47
1.1.10. SD 10 : De verdere digitalisering van de Vlaamse handhaving	48
OD 10.1: De aansluiting van alle Vlaamse en lokale inspectiediensten op het Vlaams Handhavingsplatform	48
OD 10.2: De verdere uitbouw van de functionaliteiten van het Vlaams Handhavingsplatform.....	49
OD 10.3: De koppeling van het Vlaams Handhavingsplatform met de systemen van het parket, de politie en de federale E-dossier-toepassing	49
1.1.11. SD 11: De afstemming van het strafrechtelijk beleid, het bestuurlijk vervolgingsbeleid en het veiligheidsbeleid.....	49
1.1.12. SD 12: De bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad	50
OD 12.1: De verdere operationalisering van het DIOB-decreet om tot een kordate, uniforme en gestroomlijnde aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad te komen.....	50
OD 12.2. : Uitrol crimiscan	50
1.1.13. SD 13: De uitbouw van een Vlaamse anti-fraudestrategie.....	51
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	51
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	53
1.3.2. DAB's.....	66
1.3.3. Overige entiteiten onder gezag	66
1.3.4. Overige entiteiten onder toezicht	66
IV. BELEIDSVELD BESTUURSRECHTSPRAAK	67
1. Inhoudelijk structurelement BESTUURSRECHTSPRAAK	67
1.1. Strategische en operationele doelstellingen	69
1.1.1. SD 1: Maximaal inzetten op organisatieontwikkeling	69
1.1.2. SD 2: Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgeving en nieuwe bevoegdheden.....	70
OD 2.1: Verdere optimalisatie van de organieke regelgeving en vereenvoudiging van procedures.....	70
OD 2.2: Inzetten op efficiënte bestuursrechtspraak door volwaardige en onafhankelijke bestuursrechtscolleges via een uitbreiding van bevoegdheden	71
1.1.3. SD 3: Digitale bestuursrechtspraak.....	71

OD 3.1: Digitaliseren van de procesvoering bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege.....	71
1.1.4 SD 4: Transparante werking, vertrouwen en heldere communicatie.....	72
1.2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	73
1.2.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)	73
1.2.2. DAB's.....	73
1.2.3. Overige entiteiten onder gezag	73
1.2.4. Overige entiteiten onder toezicht	73
V. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD.....	73
1. Apparaatskredieten.....	73
2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld.....	84
VI. LIJST MET AFKORTINGEN	85
VII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	87
VIII. BIJLAGE 'METADATA-FICHES PER INDICATOR'	97

I. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Ik streef naar een samenleving waar recht en rechtvaardigheid zoveel als mogelijk hand in hand gaan. Het is dan ook mijn plicht om de fundamenten van onze Vlaamse justitie te blijven versterken en waar nodig te vernieuwen. In deze beleidsnota voor 2025 presenteer ik dan ook mijn toekomstvisie die niet alleen gericht is op het bestraffen van crimineel gedrag, maar waarbij ik ook en vooral wil inzetten op het begeleiden, ondersteunen en beschermen van slachtoffers en nabestaanden, het re-integreren van daders en het creëren van een veilige omgeving voor al onze burgers.

De bescherming van slachtoffers blijft centraal staan in mijn beleid. Ik wil hen de steun bieden die ze nodig hebben, zodat ze kunnen herstellen en opnieuw kunnen deelnemen aan de samenleving. Tegelijkertijd is er nood aan een echte re-integratie van daders. Dit vergt niet alleen aandacht voor rehabilitatie, maar ook voor het voorkomen van recidive door middel van gerichte programma's en begeleiding.

Een andere prioriteit is de aanpak van jeugddelinquentie. Onze jeugd is onze toekomst, het is dan ook van cruciaal belang dat we hen de juiste begeleiding bieden om te voorkomen dat zij verder in een cyclus van criminaliteit verzeild raken. We moeten waar nodig een lik-op-stuk beleid voeren en ook de ouders en opvoedingsverantwoordelijken durven aanspreken en hen wijzen op hun verantwoordelijkheid.

Daarnaast moeten we onze handhaving versterken. Dit betekent een echte Vlaamse aanpak waarin bestuurlijke handhaving meer in de verf wordt gezet. We zullen ondermijnende criminaliteit niet langer tolereren, maar actief bestrijden met een geïntegreerde aanpak die alle relevante actoren samenbrengt.

Tot slot pleit ik voor een eenvoudige en snelle bestuursrechtspraak. Burgers verdienen helderheid en snelheid in de rechtsgang. Via de digitalisering wil ik processen vereenvoudigen en toegankelijker te maken.

Met deze beleidsnota zetten we opnieuw stappen vooruit naar een rechtvaardigere en meer ondersteunende Vlaamse justitie, naar een veiliger Vlaanderen. Laten we dan ook samen deze uitdagingen aangaan en bouwen aan een volwaardig Vlaams rechtssysteem.

Zuhal

II. SAMENVATTING

Met deze beleids- en begrotingstoelichting 2025 informeer ik het Vlaams Parlement over mijn ambities in het komende jaar voor een veiliger en rechtvaardiger Vlaanderen. Dit document is een doorvertaling van mijn nieuwe beleidsnota Justitie en Handhaving 2024-2029 en is opgebouwd volgens dezelfde strategische en operationele doelstellingen. Naast talrijke nieuwe initiatieven voor een sterke Vlaamse Justitie en Handhaving, bouw ik voort op het beleid dat ik als eerste Vlaamse Minister van Justitie en Handhaving heb gevoerd tijdens de vorige legislatuur. In 2025 zet ik mijn ambities om in de praktijk volgens de onderstaande krachtlijnen.

Ten eerste plaats ik **slachtoffers en nabestaanden nog meer centraal** en neem ik de nodige initiatieven voor een warm, empathisch en proactief beleid waarbij zij op proactieve wijze ondersteund, begeleid en geholpen worden. Al te vaak moeten slachtoffers nog verschillende keren hun verhaal doen bij meerdere diensten. Daarom start ik in 2025 een onderzoek naar de huidige samenwerkingsstructuren in Vlaanderen en onderzoek ik de implementatie van een één-loket-systeem. Daarbij zorg ik ook voor de centralisatie van alle vormen van herstelbemiddeling binnen de Vlaamse justitie. Daarnaast neem ik de nodige initiatieven om de veiligheid van slachtoffers te waarborgen, zo zet ik onder meer in op de verdere uitrol van de slachtofferapplicatie. In 2025 optimaliseer ik de positie en werking van het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag en de Erkennings- en Bemiddelingscommissie voor misbruik en geweld uit het verleden. Ook evalueer ik de verschillende mogelijkheden tot optimalisatie van de juridische eerstelijnsbijstand, onder meer door te bekijken welke fusies van commissies mogelijk zijn.

Ten tweede ga ik het komende jaar verder in mijn **krachtvolle aanpak van daders**, zowel binnen als buiten de gevangenis, met focus op de re-integratie in de samenleving en het voorkomen van recidive. Het jaar 2025 wordt een sleuteljaar voor de verdere uitrol van de risicotaxatie, waarbij ook justitieassistenten een meer ondersteunende rol gaan spelen in het verzamelen van gerichte informatie voor het maken van een goede risico-inschatting. Daarnaast optimaliseer ik de organisatie van de gedragstrainingen en de werkstraffen, en zal ik verder inzetten op alternatieve strafmethodes, zoals de lik-op-stukprojecten en de hersteltrajecten. Aangezien ik deze legislatuur, naast Vlaamse Justitie en Handhaving ook minister ben van Onderwijs en Werk zet ik bovendien de nodige stappen om van het volgen van een opleiding en het hebben van werk hét speerpunt te maken binnen de justitiële begeleiding. In samenwerking met de andere bevoegde ministers, maak ik werk van een toegankelijke en toereikende forensische zorg, die we zullen vormgeven via een Masterplan Forensische Zorg. Ik zet verder in op de innovatieve toepassingen van elektronisch toezicht die ik vorig jaar introduceerde, zoals de elektronische monitoring van minderjarige daders, waarbij ik in 2025 ook start met een pilootproject voor alcoholmonitoring. Tot slot start ik in 2025 met de opmaak van een nieuw Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden. Voor zedendelinquenten voorzie ik in een evaluatie van de gespecialiseerde units in de gevangenissen om een eventuele uitbreiding voor te bereiden. Tot slot maak ik werk van een nieuw actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme.

Ten derde, bouw ik in 2025 verder aan mijn initiatieven uit de vorige legislatuur rond **intrafamiliaal, seksueel en eergerelateerd geweld**. Zo start ik het komende jaar met de voorbereidingen van een nieuw Vlaams actieplan rond deze problematieken, samen met de uitwerking van een Vlaams integriteitsbeleid aan de hand van een stappenplan en gedragscode. Daarnaast ga ik verder in mijn strijd tegen intrafamiliaal geweld, door de Veilige Huizen die ik vorige legislatuur oprichtte te versterken. Zo start ik in 2025 met lotgenotengroepen in elk Veilig Huis en neem ik de nodige stappen voor een meer gebiedsdekkende werking. Ik laat ook onderzoeken hoe de Veilige Huizen een grotere rol kunnen spelen in de opvolging van tijdelijke huisverboden. In het komende jaar zal ik het succesconcept van de Veilige Huizen ook uitbreiden naar andere problematieken dan intrafamiliaal geweld. Zo onderzoek ik de integratie van andere justitiële ketenaanpakken, zoals rond jeugddelinquentie of verslaving. Ik zal in 2025 ook onderzoeken hoe de werking van de justitiehuisen in burgerrechtelijke opdrachten kan verbeterd worden, om zo maximale bescherming te bieden aan kinderen en ouders bij complexe echtscheidingen.

Ten vierde zet ik binnen mijn Vlaamse bevoegdheden **de strijd tegen drugs en de schadelijke gevolgen ervan** voor ons milieu, onze veiligheid en onze economie onverminderd verder, in samenwerking met onder andere mijn collega-minister van Omgeving. Zo zet ik verder in op de uitrol van de drugsopvolgingskamers, onderzoek ik de mogelijkheden voor een snelle(re) vernietiging van in beslag genomen drugs en zorg ik voor de responsabilisering van gebruikers inzake alle negatieve gevolgen die het gebruik van drugs met zich meebrengt. Ik zal eveneens samen met Nederland nagaan hoe we de problematiek van grenscriminaliteit in het kader van drugs door minderjarigen samen kunnen aanpakken.

Ten vijfde ga ik in 2025 verder met mijn eerdere initiatieven om **de effectiviteit en efficiëntie van de Vlaamse justitie te verhogen door verdere digitalisering**. Volgend jaar wil ik bijvoorbeeld onderzoeken hoe we artificiële intelligentie nog meer kunnen inzetten binnen de verschillende diensten. Ik werk verder aan de doorontwikkeling en vernieuwing van tal van applicaties en dossiersystemen, zoals SIPAR, Siset, WIDA, het reclasseringsportaal en een platform voor informatie over de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Daarbij besteed ik bijzondere aandacht aan informatieveiligheid.

Ten zesde zet ik het komende jaar sterk in op **een uniforme Vlaamse handhaving**. In 2025 zorg ik er dan ook voor dat de implementatiegolf van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving ook deze legislatuur onverminderd wordt verdergezet. Ik faciliteer deze beweging door de nodige ondersteuning aan te bieden via een specifiek dienstenaanbod. De komende periode zet ik de gesprekken verder met het oog op het finaliseren van het samenwerkingsakkoord inzake de gegevensuitwisseling tussen het parket en de bestuurlijke beboetingsinstanties. Bovendien ga ik in 2025 verder met de uitrol van het Vlaams Handhavingsplatform, totdat alle Vlaamse inspectiediensten en lokale besturen hierop zijn aangesloten. Daarbij zorg ik voor de doorontwikkeling van dit platform en ga ik in gesprek met handhavingpartners voor de koppeling ervan met de federale systemen.

Ik zal ervoor zorgen dat, van zodra de nieuwe federale regering is gevormd, ook de prioriteiten op Vlaams niveau meegenomen worden bij het bepalen van nieuwe initiatieven rond het strafrechtelijk beleid, het bestuurlijk vervolgingsbeleid en het veiligheidsbeleid.

Ten zevende ga ik het komende jaar verder in mijn **strijd tegen georganiseerde en ondermijnende misdaad en fraude**. In 2025 zorg ik voor de verdere operationalisering van het DIOB-decreet, samen met de versterking van de informatiepositie van (lokale) overheden en het opzetten van een samenwerkingsakkoord tussen alle betrokken partners. Om de nodige tools te voorzien om malafide ondernemingen op te sporen, bereid ik in 2025 raamovereenkomst voor om de Crimiscan of een soortgelijke toepassing verder ter beschikking te stellen van alle lokale en Vlaamse overheden. Eveneens start ik volgend jaar, in samenwerking met mijn collega-minister van Financiën en Begroting, aan de uitwerking van een overkoepelende anti-fraudestrategie voor alle beleidsdomeinen.

Ten achtste geef ik samen met mijn collega-minister van Welzijn, uitvoering aan het decreet betreffende **het jeugddelinquentierecht**. Het jaar 2025 zal in het kader van de aanpak van jeugddelinquentie in het teken staan van de integrale transitie van de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum, met inbegrip van het personeel en budget, naar de Vlaamse Justitie. Zo zullen jeugddelinquenten ook opgevolgd worden door justitieassistenten. Ik zet samen met mijn collega-Minister van Welzijn ook in op de verdere uitbouw van de capaciteit van de gemeenschapsinstellingen, zodat jeugdparketten en jeugdrechters voldoende antwoorden blijven hebben op de toenemende jeugdcriminaliteit. Daarbij investeer ik het komende jaar ook in de integrale aanpak van deze jeugdcriminaliteit, door onder meer in te zetten op een multidisciplinaire ketenaanpak.

Tot slot zet ik in 2025 verder in op **de professionalisering en uitbouw van de Vlaamse bestuursrechtspraak**. Ik zorg voor de verdere invulling van het personeelskader van de Vlaamse bestuursrechtscolleges en de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC). Het komende jaar zal ik ook starten met een evaluatie van de organieke regelgeving, met het oog op een betere afstemming en harmonisering van de procedureregels tussen de verschillende bestuursrechtscolleges. Verder onderzoek ik de mogelijkheid om de uitbreiding van de bevoegdheden van de bestuursrechtscolleges op te vangen onder de DBRC-koepel. Tot slot zal ik verder inzetten op de digitalisering van de procesvoering en het operationaliseren van de evolutie naar één Vlaams bestuursrechtcollege.

TOTAAL - JUSTITIE EN HANDHAVING, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	25	0	0	17.158	20.214
Bijstelling BO 2025	0	0	0	-567	-2.703
BO 2025	25	0	0	16.591	17.511

PROGRAMMA SD - JUSTITIE EN HANDHAVING

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	25	0	0	17.158	20.214
Bijstelling BO 2025	0	0	0	-567	-2.703
BO 2025	25	0	0	16.591	17.511

III. BELEIDSVELD JUSTITIE EN HANDHAVING

Voor dit beleidsveld is er slechts één ISE.

1. Inhoudelijk structurelement JUSTITIE EN HANDHAVING

Onder dit ISE worden acties opgenomen voor de efficiënte en daadkrachtige uitvoering van het beleid rond justitie en handhaving. Het bundelt daartoe doelstellingen rond de justitiehuizen, het VCET, de juridische eerstelijnsbijstand, gendergerelateerd geweld, de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden en jeugddelinquentie. Daarnaast omvat het ook de doelstellingen rond het Vlaams Handhavingsbeleid, met name het veiligheidsbeleid, het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving en de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad.

Prestatie-indicator: aantal opdrachten van de justitiehuizen

De Vlaamse justitiehuizen werken in opdracht van federale opdrachtgevers. Vlaanderen ontvangt een dotatie van de federale overheid voor elke nieuwe opdracht. Meer opdrachten vereisen immers voldoende justitieassistenten. Deze personeelscapaciteit is noodzakelijk om straffeloosheid te voorkomen, slachtoffers te ondersteunen en gezinnen antwoorden te bieden. In 2023 ontvingen de justitiehuizen 35.927 nieuwe dossiers. Meer nieuwe dossiers hebben een cumulatief effect: de begeleiding door een justitieassistent kan immers jaren duren, bijvoorbeeld bij probatie of slachtofferonthaal.

Daardoor zien we dat het aantal actieve dossiers – dus het aantal dossiers waarin een justitieassistent actief aan de slag is – met 43,4% is gestegen sinds 2019.

Deze indicator is budgettair relevant, gezien de afhankelijkheid van een federale dotatie en het belang van een balans tussen de beschikbare personeelscapaciteit en het aantal opdrachten. Daarnaast heeft een verhoogde instroom – samen met meer personeelsleden – ook een impact op het benodigd budget voor de ondersteunende werking en diensten (HR, opleiding, terreinondersteuning, communicatie, ...). De uitbreiding van het aantal opdrachten – zowel in kwantiteit als diversiteit – vereist ook voldoende investeringen in technologische vernieuwing en aanpassingen van bestaande IT-applicaties.

De indicator geeft uitvoering aan 'SD 1: Een centrale rol voor alle slachtoffers en hun nabestaanden', 'SD 2: Recidive voorkomen en de re-integratie van daders bevorderen' en 'SD 6: Een kwalitatief maatschappelijk onderzoek bij complexe echtscheidingen'.

Prestatie-indicator: aantal personen onder elektronisch toezicht

Het VCET werkt in opdracht van federale opdrachtgevers. Het dagcijfer is het aantal personen dat op hetzelfde moment onder elektronisch toezicht staat. Dit kan gaan over zowel volwassen en minderjarige daders als de monitoring via de slachtofferapplicatie. Het gemiddeld dagcijfer geeft weer hoeveel enkelbanddragers dagelijks opgevolgd worden door het VCET, uitgedrukt in een gemiddeld cijfer per maand. In 2023 werden gemiddeld 1.788 enkelbanddragers dagelijks gemonitord.

We hebben vat op de invulling van de opdrachten voor het VCET maar niet op de grootteorde ervan. De prestatie-indicator is relevant voor de operationele organisatie, want de stijging van de instroom of van een bepaald mandaat (met specifieke uitvoeringsmodaliteiten) heeft gevolgen op de beschikbare capaciteit. Deze indicator geeft uitvoering aan 'SD 1: Een centrale rol voor alle slachtoffers en hun nabestaanden' en 'SD 2: Recidive voorkomen en de re-integratie van daders bevorderen'.

Prestatie-indicator: voortgang Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025 bundelt de acties van de Vlaamse Regering om de re-integratie van gedetineerden te faciliteren. Over alle beleidsdomeinen heen werden 69 acties geformuleerd die moeten bijdragen tot een veiliger samenleving aan de hand van een betere re-integratie. Daarvan zijn 22 acties gerealiseerd, 46 acties lopende en is één actie vertraagd.

De budgetten worden ingezet vanuit de betrokken agentschappen. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'OD 2.7: Een sterke hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden' onder 'SD 2: Recidive voorkomen en de re-integratie van daders bevorderen'.

Prestatie-indicator: aantal meldingen bij de Veilige Huizen

De Veilige Huizen zorgen voor verbinding tussen gezinnen en betrokken diensten in situaties waarbij sprake is van (intra)familiale conflicten die leiden tot geweld en

werken op basis van aanmelding door professionele diensten. In 2023 werden 3479 dossiers behandeld door de Veilige Huizen.

Deze indicator geeft aan in welke mate beroep wordt gedaan op de Veilige Huizen om een intersectorale aanpak bij intrafamiliaal geweld te bieden. Deze indicator is budgettair relevant, gezien het belang van een balans tussen het aantal opdrachten en de beschikbare personeelscapaciteit vanuit het Agentschap Justitie en Handhaving (casusregisseurs) en/of lokale besturen (casusondersteuners). Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'SD 3: De integrale aanpak van intrafamiliaal, seksueel en eengerelateerd geweld'.

Prestatie-indicator: aantal aanmeldingen bij de Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik uit het verleden

De Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik uit het verleden geeft slachtoffers de mogelijkheid om erkenning te krijgen voor wat hen in het verleden werd aangedaan. In 2023 ontving de Commissie 115 aanmeldingen. Onder een aanmelding begrijpen we iedere vorm van contactname met de Commissie door een persoon naar aanleiding van feiten van misbruik in het verleden. De aanmelding kan gebeuren door een slachtoffer, een betrokken naaste, een professionele hulpverlener of een (vermeende) pleger. Onder deze indicator begrijpen we zowel ontvankelijke als onontvankelijke aanmeldingen.

Het aantal aanmeldingen bij de Commissie geeft belangrijke informatie over (1) de bekendheid en toegankelijkheid van de Commissie bij/voor de doelgroep en het brede publiek en (2) de nood van burgers aan hulp, ondersteuning en erkenning naar aanleiding van feiten van misbruik die zich in het verleden hebben voorgedaan. De ambitie is om de Commissie zo breed mogelijk bekend te maken én om voor zoveel mogelijk burgers een aanbod te realiseren dat tegemoetkomt aan hun nood aan erkenning en bemiddeling naar aanleiding van aangedaan leed. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'OD 1.3: Een luisterend oor voor alle slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag en misbruik' onder 'SD 1: Een centrale rol voor alle slachtoffers en hun nabestaanden'.

Prestatie-indicator: aantal meldingen bij het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag

Het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag bestaat sinds september 2023 en behandelt meldingen van slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag in een context waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is. In het eerste jaar sinds de oprichting ontving het Meldpunt 645 meldingen. Onder een melding begrijpen we iedere vorm van contactname met het Meldpunt door een persoon naar aanleiding van feiten van grensoverschrijdend gedrag (binnen een Vlaamse context). De melding kan gebeuren door een slachtoffer, een getuige, een verwant, een derde, een organisatie of een (vermeende) pleger. Onder deze indicator begrijpen we zowel ontvankelijke als onontvankelijke meldingen.

Het aantal meldingen bij het Meldpunt geeft belangrijke informatie over de bekendheid en toegankelijkheid van het Meldpunt en de nood van burgers aan hulp en ondersteuning naar aanleiding van feiten van grensoverschrijdend gedrag. De ambitie is om het Meldpunt bij alle Vlaamse sectoren bekend te maken én om voor zoveel mogelijk burgers een aanbod te realiseren dat een passend gevolg geeft aan hun melding van grensoverschrijdend gedrag. Deze prestatie-indicator geeft

uitvoering aan 'OD 1.3: Een luisterend oor voor alle slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag en misbruik ' onder 'SD 1: Een centrale rol voor alle slachtoffers en hun nabestaanden'.

Prestatie-indicator: aantal aansluitingen op het Vlaams Handhavingsplatform

Het Vlaams Handhavingsplatform (VHP) zorgt ervoor dat inspectiediensten digitaal kunnen werken en gegevens uitwisselen, zowel met de burgers en ondernemingen als met collega-inspectiediensten en andere handhavingspartners. Het platform beoogt alle handhavingsinformatie over alle materies waarvoor Vlaanderen bevoegd is te vatten. Deze indicator geeft aan hoeveel materies er zijn aangesloten op het VHP. Voor de aansluiting van een materie is een BVR vereist, waarbij één BVR meerdere materies kan omvatten. Een materie kan worden geïdentificeerd aan de hand van het rechtsbrononderdeel zoals geïdentificeerd in de Vlaamse Codex en dat als metadata wordt opgenomen in het VHP. In 2024 werden 301 materies aangesloten op het VHP.

De Vlaamse Regering engageerde zich om alle inspectiediensten te laten aansluiten op het VHP, zodat de handhavingsinformatie voor alle materies centraal beschikbaar komt en uitwisselbaar wordt. De aansluiting verloopt gespreid in de tijd en na aanneming van een aansluiters-BVR. Deze indicator geeft uitvoering aan 'SD 10: De verdere digitalisering van Vlaamse handhaving'.

Prestatie-indicator: het aantal nieuw inkomende vorderingen inzake jeugddelicten op de jeugdrechtbanken

Voor een onderbouwd beleid inzake jeugddelinquentie is het aantal nieuw inkomende vorderingen en de evolutie ervan inzake jeugddelinquentie op de 14 jeugdrechtbanken (Vlaanderen en Brussel) een cruciale basis prestatie-indicator. De indicator geeft aan hoeveel nieuwe potentiële opdrachten er binnen komen voor de maatregelen en sancties zoals voorzien in het jeugddelinquentierecht. De indicator weerspiegelt de te verwachten druk op de jeugdrechtbanken op niveau van de jeugdrechter (de voorbereidende rechtspleging) en de jeugdrechtbank (de uitvoering van vonnissen).

De indicator is van belang om de komende periode het beslissingsbeleid van de jeugdrechtbanken te monitoren en verder prognoses te maken in functie van de noodzakelijk beschikbare capaciteit over de diverse reactiewijzen. Budgettaire is natuurlijk van belang: de verhoudingen van het aantal nieuwe vorderingen en de beslissingen van de jeugdrechtbanken. Met andere woorden de procentuele verhouding in het aantal beslissingen dat resulteert in een plaatsing in een gemeenschapsinstellingen, het aantal gemeenschapsgerichte reacties (bijv. gemeenschapsdiensten) en de evolutie op termijn van het aantal beslissingen inzake nieuwe reactiewijzen zoals o.a. het aantal minderjarigen onder elektronische monitoring, het aantal minderjarigen in lokale ketenaanpak,...

Op basis van deze prestatie-indicator kan op korte termijn verdere data zowel kwantitatief als kwalitatief gegeneerd worden inzake het beslissingsbeleid en de overlap van het aantal nieuw inkomende vorderingen inzake jeugddelinquentie met een lopend dossier inzake verontrusting.

De evolutie van de prestatie-indicator wordt tevens gekoppeld aan de evolutie van het aantal processen-verbaal inzake jeugddelicten op niveau van de

jeugdparketten. Deze indicator geeft uitvoering aan 'SD 8: Een krachtadig, responsabiliserend en innovatief jeugddelinquentiebeleid'.

1.1. Strategische en operationele doelstellingen

1.1.1. SD 1: Een centrale rol voor alle slachtoffers en hun nabestaanden

OD 1.1: Een warm, empathisch en proactief beleid voor slachtoffers en nabestaanden

Mensen kiezen er niet voor om slachtoffer te worden van een misdrijf. Het overkomt je. Plots zit je in een gerechtelijke procedure waar termen naar je hoofd worden geslingerd waar je nog nooit eerder van gehoord hebt. Je weet niet waar eerst naartoe, wie je kan helpen. En dat terwijl daders een advocaat voor zich krijgen, desnoods pro Deo, ze worden begeleid in de gevangenis, na de gevangenis of bij een gemeenschapsgerichte straf worden ze opgevolgd door een justitieassistent. Die aanklampende begeleiding moeten we ook voor slachtoffers voorzien. En dat doen we nu meer dan ooit. De cijfers bewijzen het. We begeleiden met de dienst slachtofferonthaal nu dubbel zoveel slachtoffers dan in 2019.

Maar voor mij stopt het daar niet. Ik wil blijven verder kijken naar wat we meer kunnen doen om slachtoffers beter te begeleiden en te ondersteunen. Met de dienst slachtofferonthaal staan we er ook niet alleen voor. Ook de politie voorziet met hun slachtofferbejegening een eerste opvang voor slachtoffers van misdrijven die op hun beurt slachtoffers doorverwijzen naar het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) voor emotionele en psychosociale steun of naar andere meer gespecialiseerde diensten voor slachtofferzorg. De veelheid aan diensten maakt het er wel niet altijd makkelijker op voor slachtoffers die hun weg erin moeten vinden waardoor ze nog te vaak telkens opnieuw hun verhaal moeten vertellen. Daarom werd al in 1998 een samenwerkingsakkoord slachtofferzorg in het leven geroepen die de samenwerking tussen deze diensten regelt. Afgelopen legislatuur liet ik dat samenwerkingsakkoord volledig herwerken vanuit het perspectief van het slachtoffer. Het komende jaar wil ik dit samenwerkingsakkoord ten volle tot uitvoering brengen, maar wil ik ook verder kijken naar hoe het nog beter kan. Daarom wil ik samen met de minister van Welzijn en de federale ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie de leemtes, die er ondanks het nieuwe samenwerkingsakkoord nog zijn, in kaart brengen en bekijken hoe we daaraan tegemoet kunnen komen. We bekijken hoe de nabijheid en toegankelijkheid van Vlaamse diensten voor slachtoffers kan versterkt worden om slachtoffers beter bij te staan en hen wegwijs maken in het kluwen van vragen en diensten die hen kunnen bijstaan in de nasleep van de feiten en hen daarbij bij de hand nemen. Daarbij passen we indien nodig het mandaat en het takenpakket van betrokken diensten aan in functie van de gedetecteerde noden.

De kwaliteit van de dienstverlening door de diensten slachtofferonthaal is niet enkel afhankelijk van hun eigen werk, maar ook van tijdige toegang tot de nodige informatie. Het is daarom essentieel dat de diensten slachtofferonthaal toegang hebben tot de verschillende databanken en Just-systemen van de FOD Justitie. Samen met mijn federale collega-minister van Justitie zal ik erop toezien dat de verbindingen tussen de diverse systemen worden gelegd en dat deze toegang continu gegarandeerd blijft. Niet alle informatiestromen zijn echter gedigitaliseerd.

Er zijn tal van diensten die slachtoffers moeten of kunnen inlichten bij bijvoorbeeld vrijlating uit de gevangenis of andere maatregelen, wat in de praktijk soms tot fouten leidt. Soms ontvangt slachtofferonthaal de informatie niet tijdig om het slachtoffer vóór de vrijlating in te lichten, of ziet de gevangenis dit over het hoofd, of is het onduidelijk wie verantwoordelijk is voor de melding aan het slachtoffer. Dit zijn menselijke fouten, maar met ernstige gevolgen. Om de informatiedoorstroming verder te verbeteren en menselijke fouten zoveel mogelijk uit te sluiten, bouw ik samen met mijn federale collega en de collega's van de andere deelstaten het komende jaar voort op het initiatief uit de vorige legislatuur om alle regelgeving rond slachtofferinformatie te inventariseren. Zo kunnen we lacunes opsporen, aanpakken en de dienstverlening optimaliseren.

Een andere manier om slachtoffers bij te staan is ervoor te zorgen dat ze optimaal hun rechten kunnen uitoefenen. De rechten van slachtoffers zijn vastgelegd in Europese richtlijnen en omgezet in Belgische wetten, decreten, richtlijnen en omzendbrieven. Sommige regels laten echter te veel ruimte voor interpretatie, wat leidt tot verwarring en onduidelijkheid. Dit komt de bescherming van slachtoffers niet ten goede. Ik ga in overleg met mijn collega-minister van Welzijn en de Federale ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie om deze rechten beter te verankeren in de wet. Via de Interministeriële Conferentie en het overleg met het College van procureurs-generaal blijf ik dit nauwgezet opvolgen. Ik zal hierbij in eerste instantie inzetten op de elementen die werden opgenomen in het charter dat naar aanleiding van dertig jaar slachtofferonthaal werd opgemaakt en werd gesteund door alle politieke partijen, zoals bijvoorbeeld het innen van schadevergoedingen, de automatisering van het statuut benadeelde persoon zodat slachtoffers automatisch ingelicht worden over de gerechtelijke procedure en een betere bescherming van de privacy van slachtoffers. Daarnaast bekijk ik ook wat ik binnen mijn eigen bevoegdheden hierrond zelf nog kan doen.

OD 1.2: De veiligheid van slachtoffers garanderen

Om de veiligheid van slachtoffers te kunnen garanderen moet je bij elke keuze die je maakt, ook over daders, stil staan bij het slachtoffer. Ook het slachtoffer verdient dus een centrale plaats binnen justitie. Natuurlijk zijn het de daders waarover het in eerste instantie gaat, want zij zijn ten slotte diegene die gestraft moeten worden, maar het is minstens even cruciaal dat we slachtoffers en nabestaanden actief ondersteunen en beschermen. Want na de vrijlating van een dader leven slachtoffers en nabestaanden bijvoorbeeld vaak in angst omdat ze vrezen de dader tegen het lijf te lopen, opnieuw aangevallen te worden, of erger. We zijn het de slachtoffers als overheid verschuldigd om die angst zo veel als mogelijk weg te nemen.

Om daaraan tegemoet te komen kunnen al langer contact- en plaatsverboden worden opgelegd, maar eigenlijk is het in de praktijk onmogelijk om deze voortdurend te controleren. De politie beschikt simpelweg niet over de capaciteit om elke dader 24/7 te monitoren. Daders én slachtoffers weten dat wat zorgt voor een onveiligheidsgevoel bij slachtoffers. Daarom ben ik vorig jaar in samenwerking met het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET) en de justitiehuisen aan de hand van een pilootproject gestart met de implementatie van de slachtofferapplicatie. Deze applicatie maakt het mogelijk daders via elektronisch toezicht continu te monitoren. Slachtoffers dragen een GPS-tracker die een

waarschuwing geeft wanneer de dader te dichtbij komt. Dankzij deze directe opvolging kan het VCET snel ingrijpen en de politie inschakelen waar nodig, waardoor het slachtoffer snel in veiligheid kan worden gebracht. Slachtoffers worden in heel dit proces begeleid door de diensten slachtofferonthaal en uiteraard kan deze manier van opvolging enkel opgestart worden met de toestemming van het slachtoffer.

Het pilootproject dat ik eerder dit jaar startte, richt zich op slachtoffers en nabestaanden van levensdelicten, partnergeweld of zedendelicten, waarvan de dader na detentie elektronisch toezicht kan krijgen van de strafuitvoeringsrechtbank. Via de strafuitvoeringsrechtbank was het namelijk mogelijk om deze methodologie te testen zonder een wetswijziging. Ik ben echter overtuigd dat deze manier van werken breder inzetbaar is binnen de strafrechtsketen. Denk bijvoorbeeld aan een dader die zijn partner stalkt en bedreigt en die wordt opgepakt maar met voorwaarden, zoals een contact- of plaatsverbod, toch wordt vrijgelaten in afwachting van het onderzoek. Door dergelijke daders te monitoren kunnen we vele drama's voorkomen. Maar om het ruimer te kunnen inzetten is er wel een wetswijziging nodig. In de recente hervorming van het Strafwetboek werd de mogelijkheid tot het toekennen van de slachtofferapplicatie niet opgenomen. We hebben hiervoor wel al de nodige teksten voorbereid. Ik zal dan ook blijven aandringen bij mijn federale collega om deze wijzigingen alsnog mee te nemen zodat we nog meer slachtoffers de veiligheid kunnen bieden die ze verdienen. Intussen zorg ik het komende jaar, nadat er voldoende slachtoffers zijn aangesloten, voor een grondige evaluatie van het pilootproject, zodat we de werkprocessen waar nodig kunnen bijschaven.

De uitbreiding van dergelijke pilootprojecten betekent echter niet dat ik er voorstander van ben om zomaar iedereen in aanmerking te laten komen voor een elektronisch toezicht, integendeel. Ik pleit al langer voor het beperken van de toekenning van elektronisch toezicht in bepaalde gevallen, bijvoorbeeld voor een plegger van partnergeweld of een tienerpooier die met een enkelband thuis bij het slachtoffer hun straf zouden kunnen uitzitten en verder zouden kunnen gaan met het plegen van feiten. De bescherming van de slachtoffers en het voorkomen van een verdere escalatie van geweld moet wat mij betreft altijd voorop gesteld worden. Daarom is het elektronisch toezicht in dit soort situaties gewoon geen gepaste straf en zelfs ronduit gevaarlijk. Ook deze legislatuur ga ik verder in overleg met de federale regering om ervoor te zorgen dat er uitsluitingscriteria komen voor het uitvoeren van elektronisch toezicht bij een slachtoffer thuis of in de buurt van slachtoffers, alsook voor elektronisch toezicht voor daders van het verspreiden van beelden van kindermisbruik en tienerpooiers. Bovendien kan het niet dat gevangenisdirecteuren nog steeds in die gevallen over elektronisch toezicht beslissen. Naar analogie met het jeugddelinquentiedecreet zal ik daarom de federale regering vragen ook de betrokken omzendbrief aan te passen zodat gevangenisdirecteuren niet langer kunnen beslissen om elektronisch toezicht toe te kennen aan individuen die veroordeeld zijn voor het plegen van terroristische misdrijven, opzettelijke slagen en verwondingen in de familiale context, verkrachting, niet-consensuele seksuele handelingen, seksuele uitbuiting van minderjarigen met het oog op prostitutie, doodslag, moord en het organiseren van drugkartels. Indien men dit in 2025 niet zelf aanpakt, zal ik deze beslissingen niet meer uitvoeren.

OD 1.3: Een luisterend oor voor alle slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag en misbruik

Sinds 2017 hebben bewegingen zoals #MeToo seksueel grensoverschrijdend gedrag wereldwijd zichtbaar gemaakt, ook in Vlaanderen. Meldingen bij verschillende sectorale meldpunten bleven massaal binnenstromen en tegelijk verschenen talloze verhalen van slachtoffers die het gevoel hadden nergens terecht te kunnen of die aangaven niet adequaat geholpen te worden. We misten dus een sterk extern complementair meldpunt dat de verschillende beleidsdomeinen overschrijdt en onafhankelijk van die sectoren met slachtoffers aan de slag ging. Daarom richtte ik in september 2023 het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag op. Dit Meldpunt biedt burgers de mogelijkheid om meldingen te doen over grensoverschrijdend gedrag in sectoren waarvoor Vlaanderen bevoegd is, zoals onderwijs, cultuur, jeugd, media enzovoort. Hoewel het Meldpunt tot nu toe niet breed bekend is gemaakt, heeft het sinds de start op 25 september 2023 op datum van 30 september 2024 al 645 meldingen over grensoverschrijdend gedrag ontvangen. Een derde daarvan komt uit de privésector of privésituaties. Het Meldpunt verwijst deze slachtoffers steeds door naar de meest gepaste hulp, maar daarbij valt toch op dat er niet altijd een aanbod is dat aansluit bij hun noden. Daarom zal ik het komende jaar ook met de werkgevers bekijken welke mogelijkheden er zijn om ook daar tot een betere opvolging te komen.

Daarnaast wil ik het komende jaar ook blijven inzetten op het optimaliseren van de werking van het Meldpunt, in afstemming met de betrokken actoren op het terrein en de bevoegde ministers. Ik bouw daarom de eigen werking verder uit en optimaliseer deze door de draaiboeken en werkprocessen te verfijnen, het aanbod te evalueren en waar nodig aan te passen. Ook voorzie ik een op maat gemaakt dossierbeheersysteem zodat de medewerkers van het Meldpunt vlot met de dossiers aan de slag kunnen en de nodige data worden geregistreerd om de werking van het meldpunt te kunnen evalueren. Daarnaast zet ik ook verder in op sterke sector overschrijdende samenwerking en afstemming met andere partners die met de doelgroep aan de slag gaan. Bovendien finaliseer ik ook het legistiek traject met betrekking tot het decreet rond het Meldpunt. Daarbij splits ik het Meldpunt af van het Vlaams Mensenrechteninstituut, maar behoud ik uiteraard, zoals met alle andere partners, een goede samenwerking met hen. Daarnaast zal ik ook via een campagne zorgen voor meer bekendheid van het Meldpunt. Ik zal gefaseerd per sector een aanpak op maat uitwerken om het Meldpunt bekend te maken.

Naast het Meldpunt is ook de Erkennings- en Bemiddelingscommissie voor misbruik en geweld in het verleden ingebed bij het Agentschap Justitie en Handhaving. Zo bundelen we alle expertise rond slachtoffers binnen het Agentschap. Sindsdien zijn de aanmeldingen bij de Commissie alleen maar gestegen. Van 11 aanmeldingen in 2020 en 2021 naar 115 in 2024, met een hoogtepunt na de campagne 'Ooit gebeurd, nooit gehoord'. De afgelopen legislatuur heb ik daarom sterk geïnvesteerd in de ondersteuning en coördinatie van de Erkennings- en Bemiddelingscommissie voor misbruik en geweld in het verleden. Ik liet drie nieuwe experts aanwerven en de Commissie trok daarnaast ook 17 extra 'vrijwillige' commissieleden aan waardoor er bijna dubbel zoveel vrijwilligers zijn dan bij de start de vorige legislatuur. Bij de inkanteling binnen het Agentschap zorgde ik bovendien voor een uitbreiding van het toepassingsgebied. Sinds 2022

kunnen niet enkel slachtoffers uit een institutionele context, zoals kerken of internaten terecht bij de commissie, maar ook slachtoffers in privé-situaties. Sindsdien zagen we een opmerkelijke verschuiving. De meerderheid van meldingen gaan nu over een vorm van misbruik of geweld met een privépersoon, vaak binnen het eigen gezin of familie. Deze verschuiving van institutioneel naar (intra)familiaal geweld vereist specifieke expertise en ketenzorg met andere gespecialiseerde diensten. Daarom maak ik werk van een nog sterkere sector overschrijdende samenwerking en afstemming met andere partners die inzetten op deze doelgroep. In het bijzonder bekijk hiervoor een samenwerking met de Veilige Huizen.

Ondanks alle inspanningen blijft in Vlaanderen nog veel onrecht onder de radar. Te veel mensen die geweld of misbruik hebben meegemaakt, vinden nog steeds de weg naar erkenning en herstel niet of durven de stap niet te zetten. Daarom wil ik extra maatregelen treffen om het aanbod van de Commissie breder bekend te maken bij zowel het grote publiek als bij professionele verwijzers.

Om de slagkracht van de Commissie te vergroten, evalueer ik in overleg met het Vlaams Parlement waar de Erkennings- en Bemiddelingscommissie voor misbruik en geweld uit het verleden het best verankerd kan worden. Een integratie met het Meldpunt behoort tot een van de opties gezien zo alle slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag, geweld en misbruik op één plek terecht kunnen. Daarnaast verken ik ook de samenwerking en/of integratie van de Commissie met soortgelijke initiatieven voor herstelbemiddeling, om mogelijke efficiëntiewinsten te behalen. Ik onderzoek welke aanpassingen nodig zijn aan het regelgevend kader van de Commissie om de ingeslagen weg naar professionalisering verder te bewandelen en om de kwaliteit van het aanbod te waarborgen. De huidige samenstelling van de Commissie als een samenwerking tussen onafhankelijke 'vrijwillige' commissieleden en de ondersteunende rol van het Agentschap Justitie en Handhaving wordt bekeken in het licht van kwaliteit en efficiëntiewinst. Daarnaast wil ik ook voor de Commissie inzetten op een op maat gemaakt dossierbeheersysteem om voor de nodige registratie en evaluatie te kunnen zorgen.

OD 1.4: Een geïntegreerd aanbod voor slachtoffer-daderbemiddeling

Bemiddeling tussen dader en slachtoffer is bij uitstek een taak van de Vlaamse justitie. Deze vorm van bemiddeling geeft slachtoffers de mogelijkheid om hun verhaal te doen, vragen te stellen aan de dader of afspraken te maken over bijvoorbeeld de betaling van een schadevergoeding. Tegelijkertijd krijgen daders de kans om verantwoordelijkheid te nemen voor hun daden en inzicht te krijgen omtrent de impact ervan.

Vandaag zitten de diensten voor slachtoffer-daderbemiddeling verspreid over verschillende organisaties en overheden. Zo staan justitieassistenten vandaag al in voor de bemiddeling op vraag van het parket tussen een verdachte en een slachtoffer en kunnen minderjarige plegers via het parket of de jeugdrechter een aanbod krijgen voor herstelbemiddeling, onder begeleiding van een dienst voor herstelgerichte en constructieve afhandeling (HCA). Daarnaast brengen de bemiddelaars van Moderator slachtoffers en (meerderjarige) daders samen, zowel in lopende en afgesloten gerechtelijke procedures, als in buitengerechtelijke

trajecten. Slachtoffers van historisch misbruik kunnen dan weer een bemiddeling laten opstarten bij de Erkennings- en Bemiddelingscommissie en ook het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag biedt herstelgesprekken aan.

Om een goede samenwerking en doorverwijzing te garanderen, onderzoek ik het komende jaar de synergiën tussen alle bestaande diensten en zorg ik ervoor dat alle vormen van slachtoffer-daderbemiddeling binnen de Vlaamse justitie gecentraliseerd worden. In navolging daarvan zal ik zorgen voor de overdracht van de financiering van de betreffende diensten naar de Vlaamse justitie. Zo kunnen slachtoffers indien zij dit zouden wensen en daders die over de juiste motivatie beschikken, rekenen op een overzichtelijk en eenvoudig toegankelijk aanbod van kwalitatieve bemiddelingstrajecten en dit zowel binnen als buiten een gerechtelijke procedure.

1.1.2. SD 2: Recidive voorkomen en de re-integratie van daders bevorderen

OD 2.1: Verdere uitrol van risicotaxatie- en management in de justitiehuizen

Onze Vlaamse justitiehuizen zijn de experts in Vlaanderen op het vlak van opvolging en begeleiding van daders. Om maximaal recidive en nieuwe slachtoffers te voorkomen, heb ik tijdens de vorige regeerperiode dan ook reeds sterk ingezet op het verder optimaliseren en wetenschappelijk onderbouwen van hun expertise hieromtrent. Zo introduceerde ik, onder wetenschappelijke begeleiding, psychodiagnostiek, risicotaxatie en -management volgens de principes van het Risk-Need-Responsivity-model (RNR-model) in de werking van de justitiehuizen.

Het komende jaar werk ik hieraan gestaag verder. Ten eerste moeten alle justitieassistenten die met daders werken doordrongen zijn van het RNR-denken. Daarom wil ik deze visie ook verankeren in de nieuwe basiscursus voor justitieassistenten zodat de justitieassistenten van bij de start meegenomen worden in ons verhaal.

Ten tweede wil ik verder inzetten op de uitrol van het nieuwe 'informatieverzamelingsformat' dat vorige legislatuur ontwikkeld werd. Dit format resulteert niet in een risico-inschatting zoals bij een risicotaxatie-instrument, maar biedt wel de nodige handvaten voor de justitieassistent om gestructureerd informatie te verzamelen over alle levensgebieden volgens de RNR-principes. Het structureert en uniformiseert met andere woorden hun huidige manier van werken.

Ten derde wil ik gaan kijken hoe we risicotaxatie nog gefaseerd kunnen uitbreiden naar andere mandaten. Momenteel doen de psychologen namelijk enkel risicotaxatie in zedendossiers en (zware) geweldsfeiten. Deze gefaseerde implementatie was een bewuste keuze gezien het om een nieuwe manier van werken ging. Ook de verdere uitbreiding moeten we strategisch aanpakken. We moeten de middelen blijven inzetten waar het echt nodig is, bij feiten en mandaten waar het loont. Want het is gewoon onmogelijk en zelfs niet wenselijk om in elk dossier dat er binnenstroomt een risicotaxatie te gaan doen. Jaarlijks gaat het om zo'n 20.000 nieuwe dossiers rond strafrechtelijke advisering en opvolging. Daarom wil ik het komende jaar onderzoeken of het mogelijk is om een soort van screener te ontwikkelen die dossiers kan traceren waarbij de kans op een hoog recidiverisico waarschijnlijk is. Voor die dossiers die de screener aanduidt, kan de psycholoog

dan een verdiepende risicotaxatie uitvoeren. Ik bekijk hierbij ook wat de impact is op de caseload van zowel de psycholoog als de justitieassistent.

Maar enkel met risicotaxatie kom je niet ver. Om echt in te zetten op recidivevermindering moet je ook aan risicomangement doen. Risicomangement als sluitstuk van de risicotaxatie, geeft richting aan justitieassistenten en hulpverlening hoe zij via bepaalde strategieën, kunnen inzetten op risicofactoren om geweld en andere vormen van delinquent gedrag te helpen voorkomen. De afgelopen legislatuur werd er al een leidraad uitgewerkt voor de justitieassistenten om hen op weg te helpen in de concrete aanpak van risicomangement. In 2025 zal dit verder geïmplementeerd en verfijnd worden.

Bovendien wil ik niet enkel risicotaxatie binnen de justitiehuisen toepassen, ik wil dit ook verder uitbreiden. Ik vind het erg belangrijk dat ook doorheen de andere fases van de gerechtelijke keten aan risicotaxatie wordt gedaan. Daarom ga ik in gesprek met mijn federale collega's om te bekijken hoe we ook in de fasen die onder zijn bevoegdheid vallen hiervan werk van kunnen maken en wat de rol van de psychologen van de justitiehuisen daarbij kan zijn. Ook kijk ik naar mijn collega-minister bevoegd voor welzijn om het gebruik van instrumenten in de forensische hulpverlening op elkaar af te stemmen en bekijk ik hoe we nog beter kunnen samenwerken om tot efficiëntiewinsten te komen. Met de (forensische) hulpverlening werden al stappen gezet om afspraken te maken over de informatiedeling rond risicotaxatie. Zo vond in 2024 overleg plaats met de koepels van de geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg, algemeen welzijnswerk maar ook met zelfde diensten op lokaal niveau. Het is evident dat de resultaten van de risicotaxatie en risicomangement uiterst zinvolle informatie zijn in het kader van hun begeleiding. De concrete afspraken hierover zullen in 2025 verder geoperationaliseerd worden. Deze afspraken zullen ook deel uitmaken van het afsprakenkader dat het Agentschap Justitie en Handhaving uitwerkt met de (forensische) hulpverlening met het oog op een efficiënte en meer gestroomlijnde samenwerking, zowel op het vlak van informatie-uitwisseling als op het vlak van de inzet en het gebruik van risicotaxatie en risicomangement.

Naast risicotaxatie voert het team psychologen sinds begin dit jaar ook psychodiagnostisch onderzoek uit. Concreet kunnen justitieassistenten in strafrechtelijke mandaten verzoeken om een psychodiagnostisch onderzoek. Ook de psycholoog kan de noodzaak hiervan bepalen in het kader van een risicotaxatie. De eerste ervaringen worden dus nu opgedaan. Ik volg dit continu op zodat de werking kan bijgestuurd worden waar nodig.

OD 2.2: Een snelle, kortdate en consequente opvolging en responsabiliserende begeleiding van daders

Gemeenschapsgerichte straffen zitten al enige tijd in de lift. In vergelijking met de start van de vorige legislatuur, volgden de justitiehuisen en het VCET in 2023 maar liefst 24% meer van deze straffen op. Een intensieve samenwerking met de externe diensten die deze straffen helpen uitvoeren is dus cruciaal (zie OD 2.6 over een toegankelijke en toereikende forensische zorg).

Optimalisatie en uniformisering van de gedragstrainingen

Gedragstrainingen zijn vormingen in groep die daders verplicht moeten volgen in het kader van hun voorwaarden. Tijdens deze vormingen worden nieuwe inzichten rond thema's zoals agressie of drugs aangereikt om gedragsverandering te bevorderen. Vorige legislatuur liet ik door de Vrije Universiteit Brussel al een onderzoek uitvoeren naar het optimaliseren van deze gedragstrainingen. Het komende jaar wil ik met de aanbevelingen van dit onderzoek aan de slag gaan om de gedragstrainingen verder te optimaliseren, zowel qua kwaliteit als effectiviteit en te komen tot een uniform aanbod ervan binnen heel Vlaanderen.

De gedragstrainingen rond verkeer worden het vaakst opgelegd. Het huidige aanbod aan verkeerscursussen op het terrein is echter regionaal zeer verschillend. Daarom wil ik aan deze gedragstrainingen extra aandacht besteden. Op die manier wil ik tot meer uniformiteit komen en draag ik ook bij aan de doelstelling van de Vlaamse Regering om het aantal verkeersslachtoffers te verlagen. Om mijn aanpak hiervoor te bepalen ga ik hieromtrent in overleg met mijn collega-minister bevoegd voor Mobiliteit.

Tenslotte wil ik ook nagaan hoe ik met deze gedragstrainingen nog meer 'echte' gedragsveranderingen kan creëren bij de justitiabelen zelf. Daarvoor wil ik enerzijds bekijken of de uren van de gedragstraining niet moeten uitgebreid worden. Anderzijds wil ik nagaan of die uren niet moeten gespreid worden in de tijd. Want het is ook belangrijk dat een justitiabele ook effectief met de gedragstraining in zijn dagelijks leven aan de slag kan gaan. Daarom kan het interessant zijn om voor de justitiabele na een aantal maanden verplicht een terugkomdag te organiseren om na te gaan hoe hij die gedragstraining in de praktijk heeft omgezet. Zo wil ik nog meer inzetten op schuldinzicht, inzicht in de eigen problematiek en het effectief veranderen van bepaald gedrag zoals agressie of verslavingen.

Werkstraffen

Tijdens de afgelopen legislatuur bereikten de werkstraffen een recordhoogte. In 2021 ontvingen de justitiehuzen bijna 6000 nieuwe dossiers, een stijging van maar liefst 36% in vergelijking met 2019. Ik moest toen in een snel tempo aan de slag gaan om het aanbod aan vrijwillige en gesubsidieerde werkplaatsen uit te breiden. Zo slaagde ik erin om 2.000 werkplaatsen bij te creëren. In 2025 zal ik deze extra werkplaatsen waar nodig bestendigen op basis van een grondige evaluatie en blijven nagaan of het aantal plaatsen toereikend is. Zo zorg ik voor een kordate uitvoering van werkstraffen. De drie mobiele werkvloerprojecten in de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen, Brussel en Limburg, waarbij een werkvloerbegeleider met een groep werkgestrafte taken uitvoert bij externe diensten, lopen nog tot het einde van 2025 en worden verder opgevolgd en geëvalueerd.

Ik werk in 2025 verder aan de hervorming van het globale kader van de werkstraffen. Het doel is om een meer uniform, flexibel en gebiedsdekkend aanbod aan prestatieplaatsen te creëren en te behouden. Omdat er een grote diversiteit zit in het aantal opgelegde uren dat een werkgestrafte moet uitvoeren, gaande van 20 uur tot 300 uur, de vaardigheden van de werkgestrafte en de mogelijkheden om de uitvoering van een werkstraf in te plannen naast een

eventuele tewerkstelling of opleiding, is een toereikend en flexibel aanbod aan prestatieplaatsen een absolute noodzaak.

Parallel hieraan wordt het digitale platform voor informatie-uitwisseling over werkstraffen verder ontwikkeld (zie 'OD 7.1. over de verdere digitalisering van de Vlaamse justitie').

Lik-op-stuk beleid

Ik vind een snelle en effectieve gerechtelijke afhandeling van dossiers erg belangrijk. Een vlotte samenwerking tussen politie, justitie (Vlaams en federaal) en hulpverlening is daarbij essentieel. Daarom werk ik ook in 2025 verder mee aan enkele nieuwe projecten die hierop inzetten. Een van deze projecten is het project SAMEN. Dit project werkt vanuit het RNR-model en legt de prioritaire focus op hoog risico daders. Voor deze groep van daders wordt een multidisciplinaire en integrale ketenaanpak opgezet. Het project SAMEN Mechelen wordt onderbouwd door wetenschappelijk onderzoek vanuit de VUB. Ik volg dit onderzoek verder op en verwacht resultaten in de loop van 2025.

Een ander project is de M+ werking in Limburg, dat een samenwerking tussen parket, politie, justitiehuis en hulpverlening vormt voor een gerichte aanpak van veelvoorkomende criminaliteit. Om de samenwerking nog meer te faciliteren werd de sectie van het parket die deelneemt aan de M+ werking en het Veilig Huis samen in het provinciehuis van Limburg ondergebracht (zie Zorg- en Veiligheidshuis). Dit project, gebaseerd op maatwerk, multidisciplinaire samenwerking en snelheid, wordt in 2025 verder opgevolgd, en verder uitgebreid naar een breder Zorg- en Veiligheidshuis.

Hersteltrajecten

De zogenaamde hersteltrajecten zijn een andere manier om daders op te volgen en weer op het rechte pad te krijgen. Een hersteltraject geeft via opgelegde voorwaarden beklaagden de kans om hun onderliggende problemen aan te pakken. De uitkomst van de hersteltrajecten wordt in rekening gebracht bij het opleggen van de strafmaat: een beklaagde die bijvoorbeeld tijdens zijn hersteltraject een programma heeft gevolgd om aan zijn drugsverslaving te werken, kan hierdoor in aanmerkingen komen voor een andere of een lagere straf.

De afgelopen legislatuur werkte ik mee aan de wet van 18 januari 2024 die deze hersteltrajecten een wettelijk kader gaf. Het komende jaar werk ik, zoals de wet ook voorziet, samen met mijn federale collega aan een protocolakkoord dat de manier van opvolging en informatiedoorstroming tussen de betrokken partijen moet regelen.

In 2025 wil ik de focus behouden op de uitrol van de drugopvolgingskamers. Na een positieve evaluatie en een gunstig effect op langdurige mandaten en de opvolgtermijn van probatie voor de justitiehuisen, breid ik dit uit naar andere problematieken. Hiervoor bestaan vandaag wel al enkele proefprojecten.

Zo richtte ik in 2021 samen met het Parket van Antwerpen de Jongerenopvolgingskamer (JOK) op. Deze gespecialiseerde kamer binnen de rechtbank van eerste aanleg biedt jongvolwassen beklaagden de mogelijkheid om met begeleiding aan hun problemen te werken. Na afloop van het traject volgt een straf op maat. In 2025 volg ik de werking van de Jongerenopvolgingskamer verder

op en bekijk ik hoe de Jongerenopvolgingskamer in de toekomst kan gestroomlijnd worden met de andere hersteltrajecten.

OD 2.3: Bijdragen aan een coherente strafuitvoering

Na de goedkeuring van het nieuwe Strafwetboek, waarvan de inwerkingtreding in 2026 is voorzien, moet er ook een nieuw Wetboek van Strafvuivering worden uitgewerkt. Gezien Vlaanderen instaat voor een groot deel van de strafuitvoering, zal wat in dit nieuwe wetboek wordt opgenomen, allesbepalend zijn voor de verdere werking van de Vlaamse justitie. In 2024 startte een commissie, waarin de Vlaamse justitie vertegenwoordigd wordt, die een ontwerp van het toekomstige wetboek moet uitwerken. De commissie komt regelmatig samen en zet zijn werkzaamheden in 2025 verder. Ik zal dit nieuwe wetboek dus mee vormgeven en ervoor zorgen dat onze stem gehoord wordt.

Verder wil ik bij mijn federale collega-minister aandringen voor een wettelijk kader voor urine- en andere middelencontroles. Justitiabelen met een (il)legale drugproblematiek krijgen vaak de voorwaarde opgelegd om mee te werken aan drugtesten. Hoe deze voorwaarde concreet invulling moet krijgen, is echter niet wettelijk geregeld. Daarom wil ik 2025 in overleg gaan met de Nationale Antidoping Organisatie (NADO), politiediensten en andere relevante partners om tot een constructieve samenwerking te komen voor middelencontroles.

Om ook naar de toekomst toe alle gemeenschapsgerichte straffen kordaat en correct te kunnen blijven uitvoeren, is het cruciaal dat ik over voldoende middelen beschik om het aantal mandaten, dat in de toekomst door het nieuwe wetboek mogelijks nog zal toenemen, op te vangen. Daarom zal ik het komende jaar het gesprek aangaan met mijn federale collega om de huidige financiering tegen het licht te houden en te bekijken hoe die geoptimaliseerd kan worden. Want zolang Vlaanderen niet bevoegd is voor de volledige strafuitvoering, blijven we afhankelijk van federale opdrachtgevers, zoals de parketten en rechtbanken, die de straffen en maatregelen uitspreken en dus zo onze instroom bepalen. We krijgen wel een dotatie van het federale niveau, maar die wordt maar elke drie bijgesteld aan de hand van het aantal dossiers van de afgelopen drie jaar.

Daardoor moet Vlaanderen nu heel vaak financieel bijspringen om de stijging van het aantal mandaten te kunnen ondervangen en een kwalitatieve dienstverlening te kunnen blijven garanderen. Denk maar aan de extra personeelsleden bij het VCET die ik heb voorzien om de enorme stijging van aansluitingen van enkelbanden te kunnen ondervangen of het investeren in extra werkplaatsen om werkgestraften snel te kunnen laten opstarten. Ik wil daarom in samenspraak met mijn federale collega bevoegd voor Justitie bekijken hoe de dotatieregeling aangepast kan worden zodat de financiering meer in verhouding staat met de effectieve werklast en kosten. Ook de flankerende federale subsidieregelingen, zoals deze voor de werkstraf en de gedragstrainingen, moeten hierin meegenomen worden.

OD 2.4: Extra aandacht voor werk en onderwijs om recidive te voorkomen

Uit onderzoek blijkt dat het hebben van een diploma enerzijds en werk anderzijds een positief effect heeft op het voorkomen van recidive. Nu ik ook Onderwijs én Werk in mijn portefeuille heb, wil ik de kans grijpen om hier maximaal op in te

zetten, zowel in de gevangenis als tijdens de begeleiding door de justitiehuizen. Zo wil ik onder andere de samenwerking tussen alle betrokken Vlaamse overheidsdiensten versterken. Dit doe ik door onder andere door in overleg te gaan met de VDAB. Vandaag loopt er al een samenwerking tussen het Agentschap Justitie en Handhaving en de VDAB. Zo is er het project 'Straf Werk', een samenwerking tussen het VCET, Justitiehuis Limburg en de VDAB. Ik evalueer dit project en onderzoek of een verdere uitrol in Vlaanderen mogelijk is. Daarnaast is er in sommige regio's een samenwerking tussen het Agentschap en lokale partnerschappen die inzetten op de toeleiding van niet-beroepsactieven en kwetsbare werkzoekenden naar een opleiding of een duurzame job. Nu deze partnerschappen verankerd worden, wil ik in 2025 onderzoeken hoe ik deze samenwerkingen kan verduurzamen en uitrollen over heel Vlaanderen. Ook op het vlak van onderwijs bekijk ik welke winsten er samen te boeken zijn.

OD 2.5: Innovatieve toepassingen van elektronisch toezicht

Deze legislatuur wil ik nog meer mogelijkheden exploreren waarbij elektronisch toezicht bijdraagt aan meer veiligheid. Ik wil daarom verder inzetten op de innovatie van het elektronisch toezicht om zo de effectieve aanpak van daders en de bescherming van slachtoffers verder te versterken. De vorige legislatuur startte ik hier al mee door deze innovatie mee te nemen in de aankoopprocedure voor de nieuwe enkelbanden. De komende legislatuur wil ik daar verder op inzetten en nog meer mogelijkheden exploreren.

Zo startte ik recent met een pilootproject elektronische monitoring bij minderjarige delictplegers in Antwerpen. De doelgroep zijn jongeren die nog baat kunnen hebben bij een meer controlerende omgeving, waarbij ze nog naar school kunnen gaan, of therapie kunnen volgen en waar er voldoende stabiliteit is in het gezin om hen die structuur te bieden. Tot nu toe was de keuze ofwel thuisdetentie of de gemeenschapsinstelling. Maar bij thuisdetentie kan de politie niet altijd ter plaatse zijn en sommige minderjarigen zijn meer gebaat bij een eerste waarschuwing of bij meer structuur buiten een instelling. Dat geven we hen met elektronische monitoring. Het ontlast niet enkel de politie, het zet ook echt in op die structuur die jongeren nodig hebben en geeft hen de kans om verantwoordelijkheid op te nemen. De eerste resultaten zijn dan ook positief. Sinds de invoering ervan in mei 2024 werden reeds 20 jongeren in regio Antwerpen opgevolgd. Daar waar je hen vroeger dealend op pleintjes terugvond, vind je hen nu terug op de schoolbanken. En daar waar de regels niet nageleefd worden, blijft de gemeenschapsinstelling de stok achter de deur. Ik zal dit proefproject in 2025 grondig evalueren in samenwerking met de stakeholders zoals jeugdrechters, politie en parket en de interne werkingsprocessen. Het creëren van een draagvlak en het maken van afspraken met de stakeholders staat hierbij centraal, zodat een vlotte implementatie van de maatregel gegarandeerd is.

Een andere innovatieve manier om elektronisch toezicht in te zetten, is om met de enkelband het alcohol- en/of druggebruik te controleren. Heel wat daders plegen namelijk agressie- en geweldsmisdrijven onder invloed van alcohol en/of drugs, met een grote maatschappelijke kost tot gevolg. Bijgevolg krijgen deze daders vaak een alcohol- en of drugsverbod opgelegd. Momenteel worden deze voorwaarden gecontroleerd via urinecontroles, maar dat is alles behalve een sluitend systeem en is bovendien tijd- en middelenrovend. Bovendien ontbreekt op

dit moment een wettelijk kader voor deze urinecontroles. Ik onderzoek daarom het komende jaar de implementatie van een enkelband met een alcoholmonitor die via zweet nauwlettend en quasi in realtime het alcoholgebruik van daders van alcohol gerelateerde misdrijven kan detecteren, via een proefproject. Ik bekijk met mijn federale collega-minister welke regelgeving nodig is om de alcoholmonitoring van een juridisch kader te voorzien. Door het gebruik van zo'n innovatieve enkelband kan ik zorgen voor een meer effectieve controle van de opgelegde voorwaarden in combinatie met de nodige aandacht voor behandeling van de onderliggende problematiek. Deze aanpak moet leiden tot het verminderen van alcoholgebruik en bijgevolg ook van recidive. Zo probeer ik de vicieuze cirkel van alcoholmisbruik en criminaliteit te doorbreken.

Naast de toepassing van elektronisch toezicht voor specifieke doelgroepen of problematieken kijk ik in 2025 ook naar de gerichte inzet van het bewakingsmateriaal. Ik bekijk of specifieke uitbreidingen van GPS-technologie om volwassen daders op te volgen mogelijk zijn en een meerwaarde bieden. Ik denk bijvoorbeeld aan het opvolgen van plaatsverboden of specifieke risicogroepen. Ik onderzoek in 2025 welke randvoorwaarden nodig zijn en bereid een mogelijke implementatie voor.

OD 2.6: Een toegankelijke en toereikende forensische zorg

De forensische zorg voor justitiabelen is momenteel ontoereikend, zowel ambulante als residentiële. Enerzijds is er onvoldoende aanbod voor de vaak complexe doelgroep en anderzijds loopt de doorstroom van residentiële naar ambulante hulpverlening vierkant. Zo staan gedetineerden bijvoorbeeld langer op de wachtlijst dan hun verblijf in de gevangenis waardoor ze zonder enige vorm van begeleiding of behandeling die ze nodig hebben om recidive te voorkomen, weer vrij komen. En zo creëren we tikkende tijdbommen, wachtend tot het volgende misdrijf. We moeten zowel tijdens als na detentie met hen aan de slag gaan om recidive te voorkomen en dit onafhankelijk van het justitieel statuut (veroordeeld, beklagd, geïnterneerd, beschermingsmaatregel in het kader van de wet van 1990 ...). Hiervoor wil ik het komende jaar, in samenwerking met de federale regering (Justitie en Volksgezondheid) en mijn collega-minister van Welzijn, een grondige hervorming in gang zetten op basis van de voorbereidingen die reeds gebeurden tijdens de vorige legislatuur. In de uitvoering van het plan betrekken we ook flankerende bevoegdheden zoals Wonen, Werk, Onderwijs, enz.

Op basis van de tekorten die in kaart werden gebracht, spoor ik de bevoegde ministers aan om via het Masterplan forensische zorg het nodige aanbod te voorzien, zowel op ambulante als residentiële niveau, zowel binnen als buiten de gevangenis. Ik bekijk met de ministers van Welzijn en de federale ministers van Justitie en Volksgezondheid hoe we dit plan samen verder vorm kunnen geven.

Zo is het momenteel ook erg onduidelijk wie wat financiert en hoeveel justitiabelen zo begeleid kunnen worden. Daarom breng ik in 2025 de verschillende subsidiestromen voor de forensische doelgroep verder in kaart. Op basis van een helder overzicht van deze subsidiestromen kan ik dan de inzet van onze eigen middelen evalueren en heroriënteren waar nodig. Op die manier vermijd ik een dubbele financieringsstroom en creëer ik een aanvullend forensisch zorgaanbod dat de doorstroom van de daders naar de forensische hulp- en dienstverlening

maximaal garandeert, ook wanneer die daders over multiple problemen beschikken.

Om te komen tot een sterk forensisch zorglandschap wil ik met de ministers van Welzijn, Volksgezondheid en federale Justitie vanuit éénzelfde visie inzetten op een sterke samenwerking van de verschillende actoren op het terrein. Ik zal daarom het komende jaar verder bouwen op de inspanningen van de voorbije jaren om tot een afsprakenkader tussen de justitiehuisen en de zorgpartners te komen dat de rollen en verantwoordelijkheden van éénieder verduidelijkt en mij engageren om dit afsprakenkader naar alle actoren op het terrein uit te dragen.

Daarnaast wil ik inzetten op een kwaliteitskader voor forensisch werken voor alle samenwerkingspartners dat specifiek gericht is op het vermijden van recidive. Dit betekent dat we voortdurend moeten evalueren welke aanpak voor welke dader het meest geschikt is en op zoek moeten gaan naar samenwerkingspartners die deze manier van werken ondersteunen.

In lijn met het samenwerkingsakkoord voor de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik streef ik finaal naar een geïntegreerd samenwerkingsakkoord voor alle dadergroepen, zodat de actoren op het terrein efficiënt kunnen samenwerken en op die manier kunnen bijdragen tot een meer veilige samenleving.

OD 2.7: Een sterke hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden in de gevangenis

Zoals eerder aangegeven vind ik het erg belangrijk om met gedetineerden in de gevangenis al aan de slag te gaan. Het is het moment om hen bij hun nekvel te grijpen en hen de juiste begeleiding te geven om zo recidive na hun vrijlating te voorkomen. Als minister van Justitie en Handhaving sta ik in voor de coördinatie van de Vlaamse hulp- en dienstverlening. Zo gaat het om 800 hulp- en dienstverleners die met gemiddeld 7.000 gedetineerden en geïnterneerden in de gevangenis aan de slag gaan. Het komende jaar wil ik maximaal inzetten op mijn coördinerende functie en inzetten op de centrale aansturing van de Vlaamse hulp- en dienstverlening.

Het instrument bij uitstek om dit te doen is het Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden. Het huidige plan van 2020-2025 (STRAP 20-25) zit na evaluatie en bijsturing in de eindfase en de acties zitten op schema. Het komende jaar evalueer ik het plan samen met de bevoegde collega-ministers en start ik meteen de voorbereiding van het nieuwe plan. Dit moet tegen 30 juni 2025 klaar zijn en zal lopen tot en met 2030. Daarbij blijf ik het belangrijk vinden om in te zetten op onderwijs, werk, geestelijke gezondheid en wonen. Daar zitten immers de grootste noden op vlak van re-integratie. Dat bewijst ook onderzoek. Dankzij het onderzoek dat ik vorige legislatuur liet uitvoeren door de VUB, UAntwerpen en UGent over het profiel en de noden van gedetineerden in Vlaanderen en Brussel, hebben we een veel beter zicht op wie er in onze gevangnissen zit waardoor we gericht prioriteiten kunnen stellen op vlak van re-integratie. Uit de analyse van de gegevens die gevangnissen zelf registeren, blijkt dat heel wat gedetineerden kort in de gevangenis verbleven, 40% minder dan zes maanden. Bij de veroordeelden heeft 16,6% een straf van minder dan drie jaar. Voor deze groep moeten we voorkomen dat hun verblijf in detentie

grote breuklijnen veroorzaakt en deze tijd in de gevangenis gebruiken om hun problemen aan te pakken. Waar instanties al met deze mensen werkten voor hun detentie moeten we de brug slaan naar de actoren binnen detentie en de psychosociale dienst, zodat er geen kostbare tijd verloren gaat en er een aanbod op maat is. Daarnaast zien we dat 58,8% van alle gedetineerden niet voor de eerste keer in de gevangenis zitten, voor één op vier gedetineerden was het hun derde keer. Bij deze veelplegers moeten we de cirkel van criminaliteit doorbreken door gerichte inzet op werk- en woonbegeleiding zodat ze eens buiten niet hervallen in dezelfde criminele patronen.

Daarnaast bleek dat gedetineerden zowel voor hun opsluiting als bij hun vrijlating problemen hebben bij het vinden van werk en een woning. Ook een kwart had al problemen met een vorm van verslaving en 30% kampt ook met psychische problemen. In het nieuwe strategisch plan zal ik samen met de bevoegde ministers hier concrete acties aan verbinden vanaf dag 1 van de detentie zodat deze problemen niet vergroten maar aangepakt worden.

Plegers van seksueel en intrafamiliaal geweld tijdens hun detentie aanpakken blijft ook de komende jaren een prioriteit. In 2022 liet ik al een onderzoek uitvoeren naar de aanpak en behandeling van seksuele delinquenten in de gevangenis. Dat onderzoek toont aan dat in de gevangenis 14,5% zedendelinquenten verblijven die weinig deelnemen aan het beschikbare begeleidingsaanbod en dus zonder enige vorm van begeleiding dreigen vrij te komen. Hen wil ik oriënteren richting een behandeling op maat, te starten in de gevangenis.

Op basis van de aanbevelingen in het onderzoek startte ik zo, in samenwerking met de federale overheid, een eerste unit voor zedendelinquenten in de oude gevangenis van Dendermonde, waar zedendelinquenten worden afgezonderd om zo met hen aanklampend en op maat aan de slag te gaan. Ze krijgen er begeleiding en therapie voor hun seksuele en/of psychische problematiek. Eind 2025 evalueer ik dit project om eventueel gelijkaardige units in te richten in bijkomende regio's. Op die manier kunnen we meer gedetineerden behandelen en verkleinen we het risico op het plegen van nieuwe feiten maximaal. Naar aanleiding van het onderzoek startte ik ook nog een ander project.

Na de zomer van 2024 startte het project in de gevangenis van Brugge, waarbij een consulent re-integratie begeleiding, therapie en/of casusregie aanbiedt aan ontkenners of zedendelinquenten die voor strafeinde kiezen om hen zo nauwer te kunnen opvolgen. Met behandeling tijdens detentie beogen we meer delictinzicht om de kans op recidive bij vrijlating maximaal tegen te gaan. Dit project loopt eveneens door in 2025 en op basis van de resultaten bekijk ik of we ook dit verder kunnen uitrollen.

Maar ook de strijd tegen intrafamiliaal geweld voer ik op. Ik zet de gedragstrainingen in de gevangenis van Hasselt verder en onderzoek hoe we dit kunnen uitbreiden naar andere gevangenissen. Daarnaast bekijk ik ook hoe ik de Veilige Huizen verder kan linken aan de gevangenissen waardoor er met daders van intrafamiliaal geweld al in de gevangenis ook aanklampend aan de slag kan gegaan worden.

Het is duidelijk dat er tal van partners zijn binnen de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Vanzelfsprekend vereist de organisatie van het Vlaams aanbod in de gevangenissen en detentiehuizen dan ook veel samenwerking en afstemming. De afgelopen legislatuur kregen we de kans om met het hulp- en dienstverleningsnetwerk in te schrijven op een oproep van het Europees Sociaal Fonds. Op die manier konden we acht projecten met elk een andere focus financieren die via samenwerking en afstemming in het netwerk willen komen tot een beter aanbod voor gedetineerden. De acht lopende projecten testen een nieuw re-integratieaanbod en kijken daarbij tegelijkertijd hoe de netwerksamenwerking te versterken. Zo wordt in het detentiehuis van Kortrijk getest hoe casemanagers van zowel het CAW als de stad Kortrijk kunnen ingezet worden op verschillende domeinen waar gedetineerden problemen mee hebben bij het buitengaan zoals schulden, huisvesting en werk om zo weer maximaal in te zetten op een succesvolle re-integratie. In de gevangenis van Oudenaarde gaan ze samen aan de slag met een maatwerkbedrijf waar gedetineerden binnen de muren aan de slag gaan en tegelijk werken aan hun arbeidsattitude en (soft)skills die ook erg belangrijk zijn om buiten aan een job te geraken én deze ook te houden. Ik zal deze projecten in 2025 evalueren en waar succesvol indienen voor een verlenging tot 2029.

Waar het efficiënter kan stuur ik bij en neem ik de lead om de coördinatie van het hulp- en dienstverleningsaanbod verder te centraliseren bij de Vlaamse justitie. Het importmodel, waarbij we aanbod van buiten de muren binnen trekken, blijft het uitgangspunt zodat gedetineerden zo snel mogelijk de weg naar begeleiding vinden en deze na detentie kunnen verderzetten. Niettemin zal zo het organisatiemodel, zoals ook voorop gesteld door het Rekenhof bij hun audit, evolueren naar een model met een sterkere, centrale regie.

De coördinatie van sport en cultuur aan gedetineerden kwam afgelopen legislatuur al onder de vleugels van de Vlaamse justitie. Ook de organisatieondersteuners die ik bij de CAW subsidieerde, kantelde ik afgelopen jaar in bij het Agentschap. Het komende jaar zal ik de nodige voorbereidingen treffen om ook de onderwijscoördinatie de overstap te laten maken. Zo kunnen we dit vanuit één Agentschap aansturen en onze krachten in de gevangenissen nog meer bundelen. Vanuit mijn bevoegdheden Onderwijs en Werk wil ik eveneens meer gedetineerden in individuele leerloopbaantrajecten krijgen.

Bovendien onderzoek ik hoe een mogelijk vervolg op het 'Learning-inside-out'-project, dat instond voor leerloopbaanbegeleiding in detentie en vorige legislatuur zijn subsidiëring verloor, opnieuw vorm kan krijgen. Eén op vier gedetineerden heeft namelijk geen diploma secundair onderwijs terwijl een diploma net dé springplank is naar een beter leven, een job, een zinvolle bijdrage aan de samenleving.

Ook het aanbod dat na vrijlating de brug maakt tussen binnen en buiten de gevangenis is cruciaal voor de re-integratie. Daarin neem ik een voortrekkersrol op en roep sleutelactoren zoals de lokale besturen en welzijnsactoren op om hun verantwoordelijkheid hierin te nemen. Wil de re-integratie slagen, zowel voor veroordeelden als beklaagden, dan is een naadloze overgang naar de juiste hulpinstanties en actoren vereist. Daarbij bekijk ik hoe de justitieassistenten al een rol kunnen spelen tijdens detentie, zodat er meer uitwisseling en voorbereiding is eens de gedetineerde vrijkomt. De verschillende projecten die daarrond lopende

zijn, evalueer ik en bekijk ik hoe ik ze eventueel kan uitrollen en verankeren. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het OTIS-project, waarbij daders met zware profielen en zwakke slaagkansen op re-integratie door een professional en buddy de weg vinden naar hulp, de werking van de consulent re-integratie in Mechelen, die hoog-risico gedetineerden of gedetineerden die voor strafeinde kiezen begeleiden tijdens en tot zes maanden na vrijlating en het project van de VVSG waarbij gekeken wordt hoe de lokale besturen mee betrokken kunnen worden tijdens detentie. Daarnaast wil ik de lokale besturen overtuigen om met referentieambtenaren te werken die een aanspreekpunt zijn voor gevangenen en gedetineerden. De directeurs sociaal beleid van de steden en gemeenten zal ik in 2025 samenbrengen in dat kader voor een inspiratiedag. Ik startte daarnaast innovatieve projecten op die op het kantelpunt tussen de gevangenis en de vrijheid hun nut bewijzen.

Al deze projecten kunnen enorm veel nuttige data opleveren die zo gebruikt kunnen worden om heel gericht beleid te gaan voeren en het aanbod nog meer op maat en op de noden van de gedetineerden voor een effectieve re-integratie te organiseren. Om een standaardset aan data te verzamelen, startte ik in 2024 al een traject met Digitaal Vlaanderen en zet ik hier de komende jaren verder op in om finaal te landen met een digitaal systeem waarbij we met één druk op de knop bijvoorbeeld kunnen weten hoeveel gedetineerden een aanbod volgen in de gevangenen en wat hun profiel is – en anderzijds om individuele trajecten van gedetineerden te kunnen volgen en informatie op individueel niveau te kunnen delen met alle partners die werken met gedetineerden. Ik start tegelijkertijd met het creëren van een juridische basis om casusregie en infodeling daarbij maximaal mogelijk te maken, op basis van het need-to-know principe.

Tot slot is het ook belangrijk om de samenwerking met het federale niveau in het kader van deze thematiek extra te benadrukken. Zolang we als Vlaanderen niet zelf bevoegd zijn voor het gevangeniswezen, moeten we onze rol als gelijkwaardige partner in de gevangenen blijven afdwingen. We zijn voor het federale niveau onmisbaar in de gevangenen en detentiehuizen en ik wil meer dan ooit wegen op het federale beleid. Ik zal de naleving van het nieuwe samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden dan ook nauwgezet opvolgen en ingrijpen waar nodig. Ik geef hierbij extra aandacht aan het onderdeel rond de veiligheid van de Vlaamse hulp- en dienstverleners waarbij het federale niveau een essentiële rol speelt.

Zij moeten garanderen dat elke hulp- en dienstverlener een werkend alarm ter beschikking heeft en dat er onmiddellijk wordt ingegrepen bij problemen. Verder maak ik ook werk van een ICT-overeenkomst met de federale overheid om de toegang tot digitale toepassingen te faciliteren. Ook waak ik over de betrokkenheid van Vlaanderen bij de bouw van bijkomende strafuitvoeringscapaciteit, zoals bijvoorbeeld de aangekondigde Forensische Detentiecentra voor gedetineerden met psychische problematieken, zodat ik hier mee kan beslissen in functie van de noden voor hulp- en dienstverlening en tijdig kan inspelen op bijkomende inzet vanuit Vlaanderen. Het verleden toont dat dat niet altijd even vlot verloopt en dit moet anders. De opening van de komende detentiehuizen zijn daarbij zeker ook belangrijk. Die opening liep al serieuze vertraging op. Normaal gezien zouden alle detentiehuizen dit jaar open zijn, maar uiteindelijk zal normaal het derde detentiehuis te Olen pas midden 2025 opengaan. Van de andere detentiehuizen

hebben we nog geen timing meegekregen. In ieder geval zullen we met de opgedane praktijkervaring uit Kortrijk, Vorst en Olen en de eerstvolgende detentiehuizen een Vlaams aanbod inrichten geënt op de begeleiding op de eerste lijn, het behouden of vinden van werk en de ondersteuning bij verslavingen. Het blijft daarbij dus uiterst belangrijk dat het federale niveau ons tijd tijdig inlicht van een nakende opening.

OD 2.8: Een transversaal preventiebeleid in de strijd tegen gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme

De afgelopen jaren werd Europa opnieuw geconfronteerd met verscheidene terroristische aanslagen. Ook België bleef jammer genoeg niet gespaard: zo betreuren we bijvoorbeeld de dodelijke aanslag op een politie-inspecteur te Schaarbeek op 10 november 2022 en de gruwelijke aanslag op 16 oktober 2023 te Brussel waarbij twee Zweedse voetbalsupporters om het leven werden gebracht. Zowel religieus als ideologische geïnspireerd gewelddadig extremisme is nog steeds zeer aanwezig in onze samenleving. Dit blijkt eveneens uit het feit dat onze justitiehuizen en het VCET in 2024 maar liefst 114 nieuwe radicaliseringsdossiers hebben opgevolgd, dit is een stijging met maar liefst 58% in vergelijking met het begin van de vorige regeerperiode (72 dossiers).

Een kordaat beleid in de strijd tegen gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme is dus absoluut noodzakelijk. Na een evaluatie van de bestaande werking van de justitiehuizen in het kader van de aanpak van radicalisering, hanteren zij vanaf midden 2024 een vernieuwde werkwijze om geradicaliseerde gedetineerden nog beter op te volgen tijdens hun strafuitvoering. Ook het VCET zorgt voor een betere opvolging van deze mandaten onder elektronisch toezicht en werkt daarvoor nauw samen met de justitiehuizen. Deze grondige evaluatie en hervorming van de werkwijze heeft ervoor gezorgd dat de ondersteunende experts binnen de justitiehuizen zich ondertussen hebben ontwikkeld tot experts radicalisering waardoor zij vanaf 2025 alle radicaliseringsdossiers in Vlaanderen nu ook effectief zelf kunnen opvolgen/uitvoeren. Zij worden hierin bijgestaan door een psycholoog uit het team risicotaxatie en een centrale coördinator. De coördinator ziet toe op de prioritaire, effectieve en uniforme opvolging van deze dossiers. Het jaar 2024 geldt nog als overgangsjaar, maar vanaf 2025 zal dit expertenteam volledig operationeel zijn. Ik zal deze nieuwe werking nauwgezet monitoren zodat we snel kunnen anticiperen en waar nodig aanpassingen kunnen doorvoeren.

Sinds 2023 worden de justitiehuizen ook betrokken in de voorbereiding van de reclassering van geradicaliseerde gedetineerden. Zo werden de justitiehuizen al in 30 dossiers betrokken. De evaluatie van het pilootproject eind 2024 zal ik gebruiken om het toekomstig beleid verder mee vorm te geven. Verder zal ik mij blijven inzetten om tot een samenwerkingsakkoord LIVC R/PIVC R te komen met de federale regering. Ik zal daarbij ook de bevindingen meenemen die uit de evaluatie van het LIVC R decreet kwamen. Indien het samenwerkingsakkoord toch op zich laat wachten, bekijk ik met mijn collega-minister van Binnenlands Bestuur of er in de tussentijd geen update nodig is van het decreet. Verder zal ik ook nagaan of er niet al een mogelijkheid is om een PIVC R op te starten via een protocolakkoord met het College van procureurs-generaal.

Ook zal ik samen met mijn collega-ministers van Binnenlands Bestuur en Welzijn een nieuw actieplan opstellen ter preventie van gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme. Daarvoor zullen we eerst het vorige actieplan grondig evalueren en lessen trekken uit de acties die toen werden uitgevoerd. Eveneens zal daarvoor overleg gepleegd worden met de Veiligheidsdiensten om de acties te kunnen afstemmen op de huidige veiligheidsrisico's.

Het is daarbij van belang dat we ons ook richten op jongeren en de gevaren van het internet, gezien we merken dat het vaker jongeren zijn – ook lone wolfs – die via de digitale wereld radicaliseren. Daarom is het ook belangrijk dat er voldoende informatie-uitwisseling is rond geradicaliseerde jeugddelinquenten met het OCAD, zoals ook reeds gebeurt door de justitiehuisen.

Justitieassistenten hebben toegang tot de individuele dreigingsanalyses van personen die opgenomen zijn in de gemeenschappelijke gegevensbank (GGB) en waarvan er een mandaat lopende is bij een justitiehuis. Daarnaast heeft het OCAD ook toegang tot de verslaggeving van de justitieassistenten met betrekking tot personen die opgenomen zijn in de GGB en een mandaat hebben bij een justitiehuis. Er werd ook voorzien in een structurele overlegstructuur tussen het OCAD en Agentschap Justitie en Handhaving om de samenwerking voortdurend te evalueren en waar nodig bij te sturen. Deze essentiële wisselwerking zet ik dus verder in 2025 en optimaliseer ik waar nodig.

In 2024 kreeg de gemeenschappelijke gegevensbank van het OCAD een eigen wet die ook voorziet in de mogelijkheid om databanken van andere (partner)diensten te koppelen. Ik laat in 2025 onderzoeken of het mogelijk is om een koppeling met de registratiesystemen van de justitiehuisen en het VCET te maken om zo de automatisering van de informatie-uitwisseling mogelijk te maken.

1.1.3. SD 3: De integrale aanpak van intrafamiliaal, seksueel en eengerelateerd geweld

OD 3.1: Vlaamse coördinatie voor de aanpak van seksueel, intrafamiliaal en eengerelateerd geweld

De aanpak van gendergerelateerd geweld heeft me altijd nauw aan het hart gelegen. Daarom wil ik nu met de bevoegdheden die ik heb mijn steentje bijdragen aan de oplossing. En het is meer dan nodig. Gendergerelateerd geweld is een fenomeen van alle tijden, van alle generaties.

We zijn het onze kinderen verschuldigd hier prioriteit aan te blijven geven en werk te maken van een gecoördineerde en gestroomlijnde aanpak, die vertrekt vanuit de noden van slachtoffers. Daarom riep ik vorige legislatuur het eerste Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld in het leven. Met in totaal 85 acties zorgde het plan voor een alomvattende aanpak van seksueel geweld. In het voorjaar van 2024 werd de eindevaluatie van dit eerste actieplan (2020-2024) opgemaakt. Daaruit bleek dat op het moment van de eindevaluatie 80% van de acties als afgerond beschouwd konden worden. In 2025 zal ik dit actieplan vernieuwen en de scope ervan uitbreiden naar andere vormen van gendergerelateerd geweld die baat hebben bij een gecoördineerde aanpak. Dit

betekent dat ik een nieuw Vlaams actieplan zal opstellen ter bestrijding van seksueel geweld, intrafamiliaal geweld, eengerelateerd geweld, genitale verminking en seksueel grensoverschrijdend gedrag, in samenwerking met mijn collega-ministers. Bij de opmaak, uitvoering en evaluatie van het Vlaamse actieplan zal ik opnieuw een coördinerende rol opnemen. Ik ga met mijn collega-ministers in gesprek om tot een afgestemde aanpak te komen en zal hen maximaal stimuleren om vanuit hun bevoegdheidsdomeinen zoveel mogelijk bij te dragen.

Bij de opmaak zal ik onder meer rekening houden met de evaluatie van het vorige actieplan, de aanbevelingen die voortkomen uit de parlementaire commissies rond seksueel misbruik, de ervaring met thema's binnen de verschillende administraties en de bevindingen uit wetenschappelijke onderzoek rond deze thematiek.

Het nieuwe actieplan zal strategische en operationele doelstellingen bevatten, gekoppeld aan concrete engagementen van de betrokken sectoren en ministers om een integrale aanpak te realiseren die uitgaat van de noden van zowel slachtoffers als daders. Voor mij is het alvast duidelijk dat ik het komende jaar zal verder gaan met de resultaten van de evaluatie van het decreet dat de verplichting oplegt aan organisaties binnen de Vlaamse sectoren om van nieuwe medewerkers een uittreksel uit het strafregister 'minderjarigenmodel' op te vragen en te controleren. Specifiek gaat het dan om organisaties die een activiteit aanbieden die valt onder opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kindbescherming, animatie of begeleiding van minderjarigen zoals bijvoorbeeld trainers in de sportsector, leraren in het onderwijs, regisseurs in het jeugdtheater, jeugdhulpverleners bij welzijn enz. Zo zal bijvoorbeeld de mogelijkheid om een uitzondering te voorzien voor vrijwilligers verdwijnen en wordt een periodieke controle van het uittreksel verplicht.

Om afstemming met de betrokken ministers te garanderen, het actieplan tussentijds bij te sturen en een eindevaluatie op te maken voorzie ik in een periodiek overleg. De tussentijdse evaluatie, met bijhorende update van het actieplan en eindevaluatie worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Ook het Agentschap Justitie en Handhaving krijgt een prominente rol bij de aanpak van gendergerelateerd geweld. Het Agentschap zal onder andere de verschillende beleidsdomeinen ondersteunen in de aanpak van die thema's en overkoepelende acties coördineren zonder daarbij te raken aan de bestaande bevoegdheden van de verschillende beleidsdomeinen met betrekking tot deze thematieken. Een belangrijk initiatief hieromtrent is de ontwikkeling van een krachtadig Vlaams integriteitsbeleid dat over de verschillende sectoren heen wordt opgezet binnen de Vlaamse bevoegdheden.

Deze nood kwam immers duidelijk naar voor uit het onderzoek naar een meldcode geweld dat ik vorige legislatuur liet uitvoeren. Daarom start ik dit jaar samen met alle betrokken ministers de werkzaamheden voor de opmaak van een kaderdecreet voor het Vlaams integriteitsbeleid. Het is belangrijk om tot een gelijkaardige en gelijkwaardige invulling van het integriteitsbeleid te komen binnen de Vlaamse sectoren om de slaagkans te vergroten. Het kaderdecreet zal een gestroomlijnd kader bieden voor de aanpak van grensoverschrijdend gedrag zoals bijvoorbeeld het bepalen van de doelgroep, de terminologie, aanpak van infodeling en beroepsgeheim, maar laat ook voldoende ruimte voor sectorspecifieke

vertalingen. Deze sectoroverschrijdende aanpak zal zorgen voor meer uniformiteit, wat leidt tot optimalisering en efficiëntiewinst.

OD 3.2: Versterking van de integrale aanpak van intrafamiliaal geweld

Intrafamiliaal geweld vormt één van de grootste problemen in onze samenleving. In het nieuwe Vlaamse actieplan zullen we vanaf deze legislatuur dus ook de nodige aandacht besteden aan intrafamiliaal geweld, maar dat betekent allerm minst dat er tot op heden nog niet is op ingezet. We weten al langer dat intrafamiliaal een wijdverspreid probleem is in de samenleving. Tijdens de vorige legislatuur heb ik dan ook prioritair werk gemaakt van de oprichting van de Veilige Huizen. Deze regionale netwerkorganisaties, met diensten onder één dak, zorgen voor een duurzame, gecoördineerde en doeltreffende aanpak van intrafamiliaal geweld. Naast de vier bestaande centra in de regio's Antwerpen en Limburg, die verder zijn uitgebouwd, heb ik in november 2023 gezorgd voor de opstart van vijf nieuwe centra in de regio's Vlaams-Brabant, Oost- en West-Vlaanderen. De fundamenten zijn dus gelegd, maar het werk is nog lang niet af. In 2025 zet ik samen met mijn collega-minister van Welzijn en alle betrokken partners volop in op de vijf speerpunten die ik mijn beleidsnota heb bepaald.

Ten eerste wil ik de Veilige Huizen nog dichterbij de mensen brengen. Zo wil ik de samenwerking met andere politiezones stelselmatig uitbreiden. De rol van de politiezones, maar zeker ook van de lokale besturen is daarin essentieel. Zij zorgen namelijk voor lokale antennes, bijvoorbeeld op niveau van een politie- of eerstelijnszone, waardoor gezinnen nog dichterbij huis verder geholpen kunnen worden. Ik bekijk dit met alle betrokken actoren op het terrein. In Oost-Vlaanderen zal ik, na een eerste hoofdlocatie in Gent en zoals afgesproken met het lokaal bestuur, ook een tweede Veilig Huis in Aalst voorzien. De precieze regionale afbakening van beide Huizen wordt bepaald in overleg met de kernpartners.

Daarnaast vind ik het belangrijk dat de Veilige Huizen nog meer aandacht besteden aan de impact van intrafamiliaal geweld op kinderen. Ik maak daarvoor de nodige samenwerkingsafspraken met de partners van de integrale jeugdhulpverlening. De kinderpsychologen van de Veilige Huizen dragen bij aan het bewustzijn over de impact van (getuige zijn van) geweld op kinderen en adviseren bij de aanpak met betrekking tot kinderen, rekening houdend met risico's en noden, zowel naar medewerkers en partners als de betrokken gezinnen. De nadruk ligt daarbij op het installeren van duurzame beschermende factoren ten aanzien van kinderen. Bovendien informeren ze kinderen over de betrokkenheid van de Veilige Huizen, op een manier die voor hen begrijpelijk is. Het is van belang dat kinderen op hun maat zelf gehoord worden, een stem krijgen en betrokken worden. Ook de samenwerking met en uitbouw van Handle with Care bekijk ik verder. Met het project Handle with Care wordt een signaal aan de school gegeven wanneer er een politie-interventie is geweest in het kader van intrafamiliaal geweld in het gezin. Op die manier kunnen leerkrachten met kleine gebaren, zoals het bijhouden van de klasknuffel of geen straf geven omdat een taak niet is gemaakt, de nodige rust bij het kind creëren.

Een ander prioritair speerpunt in deze legislatuur is het uitbouwen van een gecoördineerde laagdrempelige werking binnen de Veilige Huizen op aangepaste locaties. Slachtoffers en alle andere betrokkenen moeten terecht kunnen op één

plek voor alle zorg, ondersteuning én een adequate aanpak om het geweld duurzaam te stoppen. Ik wil voorkomen dat slachtoffers onnodig worden doorverwezen en verschillende keren hun verhaal opnieuw moeten vertellen. Ik voorzie daarom, stapsgewijs en in overleg met de betrokken partners en bevoegde ministers, een laagdrempelig basisaanbod in alle Veilige Huizen, aanvullend op de bestaande intersectorale samenwerking. In 2025 zorg ik er daarom voor dat elk Veilig Huis over minstens één lotgenotenwerking beschikt, eventueel in samenwerking met lokale besturen en hulpverlening. Daarnaast werk ik een kader uit en voorzie ik de nodige middelen voor regionale proeftuinen. Daarmee onderzoeken we hoe we binnen de Veilige Huizen op verschillende vlakken zo goed mogelijk tegemoetkomen aan de noden van slachtoffers en andere betrokkenen, samen met de lokale, Vlaamse, federale en andere partners. Denk aan noden op het vlak van advies, steun, medische vaststellingen, aangifte doen, juridische eerstelijnsbijstand, residentiële opvang, hulp op alle levensdomeinen, ...

Het vierde speerpunt gaat over de verdere uitbouw van expertise en specialisme binnen de Veilige Huizen om op die manier zowel gezinnen al professionals optimaal te ondersteunen. Ik onderzoek het komende jaar hoe ik de lopende, succesvolle proefprojecten stapsgewijs verder kan uitrollen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de innovatieve, integrale aanpak tijdens detentie die vanuit de Veilige Huizen Huis is ontwikkeld in de gevangenis van Hasselt en de aanpak van intrafamiliaal seksueel geweld in West-Vlaanderen. Daarnaast onderzoek ik welke stappen we kunnen zetten op het vlak van een meer specialistische aanpak van intieme terreur. Verder zet ik ook in op de rol van de Veilige Huizen als expertisecentra en maak dat ruim bekend via een campagne. Zo zal elk Veilig Huis in 2025 over een consultlijn voor professionals moeten beschikken, na afstemming met onder meer 1712, het CAW en Opgroeien. De Veilige Huizen bekijken ook hoe ze vanaf 2025 werk kunnen maken van kwalitatief hoogstaande opleidingen voor professionals, bijvoorbeeld via e-learningmodules.

Met het laatste speerpunt wil ik verder investeren in de doorontwikkeling van WIDA, het dossierbeheersysteem, met een ingebouwd risico-inschattingsinstrument van de Veilige Huizen. Dit systeem zorgt ervoor dat de partners binnen de Veilige Huizen op een veilige, uniforme en efficiënte manier kunnen samenwerken, registreren en rapporteren. In 2025 ligt de nadruk op de koppeling van WIDA met de FOCUS-app van de politie zodat politie de gegevens die zij bij een interventie gebruiken meteen kunnen binnentrekken in WIDA. Uiteraard wordt hier de nodige aandacht besteed aan gegevensbescherming. Op die manier kunnen we dubbele registratie vermijden en kunnen we de administratieve werklust verlagen. Die is erg belangrijk voor het draagvlak bij de reeds overbevraagde politie. Daarnaast zijn er bijkomende registratiemodules nodig voor het laagdrempelige aanbod en de consultrol van de Veilige Huizen.

Ook de justitiehuisen maken deel uit van het netwerk van de Veilige Huizen. Een belangrijke link tussen beide zijn de tijdelijk huisverboden. Bij deze maatregel krijgt de meerderjarige persoon, waarvan op dat ogenblik wordt ingeschat dat die een ernstig en onmiddellijk gevaar vormt voor zijn of haar huisgenoten, tijdelijk het verbod om de verblijfplaats te betreden. Tezelfdertijd sporen onze justitieassistenten tijdens deze 'time out-periode' de betrokkenen er maximaal toe aan om de problemen die aanleiding hebben gegeven tot het geweld, aan te

pakken, o.a. door hen toe te leiden naar gepaste hulpverlening. Op drie jaar tijd is het aantal dossiers van het tijdelijk huisverbod bij de justitiehuisen verdriedubbeld.

Het grootste aantal dossiers situeert zich, gezien die link met de Veilige huizen, al enkele jaren in Antwerpen en Limburg en dat was in 2024 niet anders. Binnen het gerechtelijk arrondissement Oost-Vlaanderen is men nochtans ook aan een opmars bezig. Ik zie hier een link met de verdere uitrol van de Veilige Huizen, dewelke de parketten stimuleren om op alle mogelijke manieren actief in te zetten op de aanpak van intrafamiliaal geweld. Daarnaast zal de recent door het College van procureurs-generaal afgeronde evaluatie van de regelgeving kunnen bijdragen aan het aantrekkelijker maken van de maatregel voor de parketten enerzijds en om geldende samenwerkingsafspraken rond infodeling en opvolging tussen de betrokken instanties te optimaliseren en sluitend te maken, anderzijds.

Ik onderzoek tenslotte op welke manier de Veilige Huizen een grotere rol kunnen opnemen bij tijdelijke huisverboden, onder meer op het vlak van multidisciplinaire samenwerking en het aan de slag gaan in dossiers met een achterliggende multiproblematiek.

OD 3.3: De integratie van justitiële ketenaanpakken

Niet alleen intrafamiliaal geweld heeft nood aan een ketenaanpak. Het is bij uitstek een manier van aanpak voor complexe problematieken zoals ook jeugddelinquentie, zware psychische problemen of een ernstige verslavingsproblematiek. Het is mijn ambitie om de verschillende justitiële ketenaanpakken rond deze thema's samen te brengen. Dit voorkomt dubbel werk en bevordert een efficiëntere en effectievere samenwerking. Ik wil dat realiseren naar het model van en onder dezelfde koepel als de Veilige Huizen.

In 2025 wil ik eerst de bestaande justitiële ketenaanpakken in Vlaanderen en degenen die regionaal in ontwikkeling zijn, in kaart brengen. Daarnaast zet ik de ondersteuning verder van het Limburgse Zorg- en Veiligheidshuis. Dit huis experimenteerde succesvol met een blauwdruk voor een geïntegreerde werking. Naast de keten intrafamiliaal geweld, zal ook de keten jeugddelinquentie hierin geïntegreerd worden in 2025 en is er een keten rond psychische kwetsbaarheid in voorbereiding. Ik voorzie in 2025 in een verdere visieontwikkeling, in afstemming met de betrokken partners.

1.1.4. SD 4: De strijd tegen drugs

OD 4.1. De verdere uitrol van de drugsopvolgingskamers (DOK's)

Door in te zetten op de drugopvolgingskamers, richten we ons vooral op de aanwezige problematiek bij gebruikers, waarbij hun druggebruik leidt tot het plegen van criminele feiten. Daders krijgen daarbij de kans om hun drugprobleem grondig aan te pakken, met als stok achter de deur de bestraffing die boven hun hoofd hangt indien ze het opgelegde hulpverleningstraject niet volhouden.

Intussen zijn in de meeste gerechtelijke arrondissementen dergelijke DOK's opgestart. De justitiehuisen zullen zich hier dus op blijven inzetten en vooral via een uniform protocol afspraken maken met de rechtbanken hierover. Ik wil echt

streven naar meer uniformiteit in deze aanpak, zodat de DOK's in alle regio's op dezelfde manier werken.

OD 4.2. Drugs en jeugddelinquentie

Zowel in de haven van Antwerpen als de Nederlandse havens krijgen we meer en meer te maken met minderjarige drugsuithalers. In Nederland was vorig jaar maar liefst 15% van de uithalers minderjarig. Criminelen kunnen die vaak voor een appel en een ei inzetten om hun vuile werk te doen. Zo worden ze zelf niet gepakt en laten zij ten aanzien van deze minderjarigen uitschijnen dat zij hiervoor geen zware straf zullen krijgen indien zij wel gepakt worden. Daarnaast zien we dat minderjarigen ook vaker worden ingezet om te dealen.

Ook binnen de gemeenschapsinstellingen nemen we dat fenomeen waar. Niet alleen worden meer Nederlandse minderjarigen geplaatst, we merken ook dat er een serieuze stijging is van drugsfeiten, zeker in de grensregio's.

Daarom zal ik in 2025 een conferentie organiseren met onze Noorderburen waarbij ik verschillende grootsteden, grensregio's, politie, parket en de gemeenschapsinstellingen samen zet, om deze problematiek grondig te bekijken en tot meer samenwerking en maatregelen te komen.

OD 4.3. Een snelle(re) vernietiging van drugs

Van zodra (grote) ladingen drugs in beslag genomen worden, is het cruciaal dat deze zo snel als mogelijk vernietigd kunnen worden. Gelet op de enorme waarde van deze partijen drugs deinken criminelen er immers niet voor terug om zwaar geweld in te zetten om deze in beslag genomen drugs terug in hun bezit te krijgen. Dit brengt onder meer de veiligheid van zowel onze douanediens ten als onze politiediensten in het gedrang. Tijdens de vorige legislatuur heb ik er daarom reeds voor gezorgd dat er bij bepaalde verbrandingsovens een Fast Lane gecreëerd werd waardoor de douanediens ten in principe binnen de drie uur na aanvraag de in beslag genomen partijen drugs konden aanbieden ter verbranding. Ik zorg ervoor, in samenwerking met mijn collega-minister van Omgeving, dat deze Fast Lanes behouden blijven en rondt het onderzoek af naar de chemische degradatie van drugs zodat deze verbrandingen daarna veel sneller en niet meer apart moeten verlopen en de termijn tussen de inbeslagname en de vernietiging van de drugs tot een absoluut minimum kan herleid worden.

Ik wil vervolgens samen met de douane bekijken hoe we deze chemische degradatie in de praktijk kunnen omzetten. Dit zal de veiligheid van onze diensten enkel maar ten goede komen en de kans dat deze drugs terug in onze maatschappij terecht aanzienlijk beperken.

OD 4.4. De aanpak van bodemverontreiniging ten gevolge van drugslabs of drugsdumpings

Ook het milieu draagt mee in de gevolgen van de massale drugsproductie en drugsconsumptie waar ons land mee te kampen heeft. België is na Nederland immers wereldwijd de tweede grootste producent van synthetische drugs. Jaarlijks worden er in Vlaanderen dan ook tientallen drugslabo's opgerold. Het afval uit de productie van synthetische en andere drugs wordt bovendien illegaal gedumpt,

vaak opnieuw in grensregio's en meer landelijke gebieden. Ook dit uiterst schadelijke en vaak nog miskende gevolg van de gehele drugsproblematiek moeten we aanpakken.

Ik ga in 2025 dan ook in samenwerking met mijn collega-minister van Omgeving inzetten op een uniforme werkwijze om bodemverontreiniging tegen te gaan bij het ontdekken van drugslabs of drugsdumpingen. Aangezien elke gebruiker mede verantwoordelijk is aan het in standhouden van de nood aan dit enorme aanbod aan drugs en dus ook aan de productie ervan, wil ik nagegaan op welke wijze we de gebruiker hieromtrent kunnen responsabiliseren.

Daarnaast zal ik samen met mijn collega-minister van Energie bekijken hoe drugslabs of cannabisplantages beter en voornamelijk sneller ontdekt kunnen worden in het kader van energiefraude. Het produceren van om het even welke drug vereist immers enorme hoeveelheden elektriciteit. Van zodra we deze uitwassen inzake energieverbruik kunnen detecteren, kunnen we sneller laten onderzoeken of hier mogelijks een link kan gelegd worden naar een drugslab of cannabisplantage. Vervolgens zal ik het gesprek aangaan met de nutsbedrijven zodat we de samenwerking kunnen aangaan inzake het bestrijden van de georganiseerde misdaad.

1.1.5. SD 5: Een toegankelijke en professionele juridische eerstelijnsbijstand voor alle burgers

Elke burger kan gratis een beroep doen op een advocaat voor een antwoord op eenvoudige juridische vragen. De dertien commissies voor juridische eerstelijnsbijstand organiseren dit aanbod op vraag van de overheid. In 2022 vernieuwde ik hun werking met als doel deze over heel Vlaanderen te uniformiseren en te komen tot een betere toegankelijkheid met een bijkomende focus op het bereiken van de meest kwetsbare doelgroepen.

Het komende jaar wil ik bekijken hoe ik de werking nog verder kan verbeteren door deze nieuwe regelgeving en aanpak te evalueren. Begin 2025 zal ik met de resultaten van de evaluatie bekijken of en waar de regelgeving bij te sturen en hoe de dienstverlening te optimaliseren. Ik zal ook starten met een herstructureringssoefening van de commissies waarbij ik zal bekijken waar een fusie van commissies mogelijk is, evenwel zonder te raken aan de toegankelijkheid van de dienstverlening. Door de krachten te bundelen wil ik net komen tot een nog betere toegankelijkheid en efficiëntiewinsten die ik dan kan vertalen in onder andere meer spreekuren voor de burger.

Met de Orde van Vlaamse Balies bekijk ik om een digitale applicatie te ontwikkelen om de bijstand vlotter te organiseren en de burger sneller toegang te geven tot advies op maat. Ik bekijk of ik de applicatie kan koppelen aan hapklare juridische informatiefiches in samenwerking met Helder Recht om nog meer tegemoet te komen aan juridische vragen van burgers.

De juridische eerstelijnsbijstand is er voor alle burgers, maar zeker ook voor slachtoffers. Het komende jaar wil ik verder inzetten op specifieke groepen van slachtoffers, zoals bijvoorbeeld slachtoffers van seksueel en intrafamiliaal geweld. Om het aanbod vlot tot bij hen te krijgen wil ik na evaluatie van de proefprojecten

in Gent en Limburg bekijken of ik dit aanbod kan uitbreiden naar bijkomende Zorgcentra na Seksueel Geweld en ook naar de Veilige Huizen. Op die manier kunnen slachtoffers naast zorg ook rekenen op de bijstand van een advocaat voor de eerste juridische vragen. De opleiding en bijscholing voor de advocaten die dit opnemen zal ik verder uitbouwen in samenwerking met de Orde van Vlaamse Balies.

1.1.6. SD 6: Een kwalitatief maatschappelijk onderzoek bij complexe echtscheidingen

Naast de actoren vanuit Welzijn en Opgroeien, hebben ook de justitiehuizen een belangrijke rol in het uitvoeren van een maatschappelijk onderzoek in het kader van een burgerrechtelijke procedure. De meeste opdrachten gaan over de regeling van het ouderlijk gezag, de huisvesting van de kinderen en het recht op persoonlijk contact in het kader van scheiding van de ouders. Via het maatschappelijk onderzoek informeert de justitieassistent de opdrachtgever omtrent de familiale dynamiek en de huidige leefsituatie van de partijen en de kinderen. Onze justitieassistenten worden daarbij steeds vaker geconfronteerd met escalerende conflicten tussen ouders, vooral bij complexe echtscheidingen.

We merken ook vaker een link tussen complexe scheidingen en partnergeweld. Onderzoek bevestigt het ook. Daaruit blijkt namelijk dat 40 tot 50% van de complexe scheidingen een voorgeschiedenis van partnergeweld kent. Er bestaat een verband tussen geweld tegen (ex-)partners en geweld ten aanzien van de kinderen. Partnergeweld is zodus een uitdrukkelijke contra-indicatie voor gelijkmatig verdeeld verblijf. De afgelopen legislatuur zette ik daarom al in op de Kindreflex. Het komende jaar wil ik daar op verder bouwen en onze justitieassistenten nog bijkomende opleiden rond de thematiek. We hebben al veel expertise opgebouwd binnen de Veilige Huizen en ik wil dus het komende jaar bekijken hoe ik deze kennis kan inzetten voor een nog beter onderbouwd advies van de justitieassistenten in de maatschappelijke onderzoeken rond complexe scheidingen. Ook wil ik bekijken hoe ik met de betrokken actoren vanuit Welzijn en Opgroeien intensiever kan gaan samenwerken.

1.1.7. SD 7 Een innovatieve Vlaamse justitie met een sterk Agentschap

OD 7.1: Van justitiehuizen naar reclassering

In Vlaanderen zijn er momenteel vijftien justitiehuizen die verschillende opdrachten combineren. Het grootste onderdeel richt zich op de begeleiding en de opvolging van justitiabelen, met als doel hun re-integratie in de samenleving te bevorderen. Om deze focus op re-integratie te benadrukken, wil ik bekijken of de justitiehuizen omgevormd kunnen worden tot 'Reclassering Vlaanderen'. Ik tref hiervoor in 2025 de nodige voorbereidingen. Met de naamsverandering en herstructurering kan ik de doelstellingen van de dienst explicieter maken en een eenduidigere boodschap over de rol van reclassering in het strafrechtstelsel creëren. Op deze manier kan ook de dienst slachtofferonthaal als een aparte entiteit gepositioneerd worden. Door deze splitsing zou de dienst slachtofferonthaal meer aandacht kunnen krijgen, wat een belangrijke stap is in het meer visibel maken van slachtoffers in het strafrechtstelsel en waardoor we ook beter kunnen

instaan voor het ondersteunen in hun behoeften en het afdwingen van hun rechten. Ik zal ook bekijken of in dat kader decretale aanpassingen zouden nodig zijn.

Met Reclassering Vlaanderen zet ik maximaal in op het waarborgen van de toegankelijkheid voor zowel justitiabelen als slachtoffers en verbeter ik het waar mogelijk, zodat we de nodige begeleiding en opvolging kunnen voorzien. Om dit te realiseren, monitor ik ook in 2025 de werking van de antennes die ik in de vorige legislatuur oprichtte. Ik evalueer systematisch of deze antennes voldoende zijn om een vlotte toegang en adequate ondersteuning te bieden. Waar ik tekorten vaststel of nieuwe noden identificeer, bekijk ik of ik extra antennes kan voorzien of op een andere manier aan de behoeften van justitiabelen en slachtoffers kan tegemoet komen.

De justitiehuisen kampen al van oudsher met een erg hoge werkdruk. De instromende dossiers stijgen jaar na jaar. Ten opzichte van 2019 waren er in 2023 bijvoorbeeld 27% meer nieuwe dossiers. De afgelopen legislatuur zorgde ik daarom ook voor extra justitieassistenten om een kwalitatieve dienstverlening te kunnen blijven garanderen. Ik hou de verhouding van het personeelsbestand met de werkdruk in 2025 verder in de gaten en blijf inzetten op een proactief personeelsbeleid.

OD 7.2: De verdere digitalisering van de Vlaamse justitie

In onze steeds verder digitaliserende maatschappij is het belangrijk dat ook overheidsdiensten de mogelijkheden van nieuwe technologieën volop benutten. Via digitalisering wil ik de effectiviteit van de Vlaamse justitie verder verhogen. Ik zal hiervoor ook afstemming blijven zoeken met de federale partners omdat zij ook hier over cruciale hefboomen beschikken.

Artificiële Intelligentie (AI) zal steeds een grote plek innemen in dagelijkse werking van ieder bedrijf of organisatie. In 2025 wil ik onderzoeken hoe we interne processen kunnen verbeteren via AI, zoals het maken van verslagen, met oog op een meer efficiënte dienstverlening. Vanzelfsprekend zal het gebruik van deze technologie met de nodige omzichtigheid gebeuren, aangezien AI nooit volledig de menselijke inschatting kan vervangen.

Daarnaast investeer ik in het (verder) implementeren en vernieuwen van dossierapplicaties. Ten eerste neem ik SIPAR, de dossierapplicatie van de justitiehuisen, onder de loep. De toepassing werd ontwikkeld door de Vlaamse Overheid bij de uitvoering van de zesde staatshervorming in 2015. Inmiddels is de applicatie verouderd en wordt het te duur om aanpassingen voor nieuwe functionaliteiten uit te voeren. Daarom start ik in 2025 een onderzoek naar de vervanging van SIPAR. Op basis van dit onderzoek wordt een implementatieplan opgemaakt waarin aspecten zoals architectuur, technologie, high level functionaliteiten, budget en de procedure overheidsopdrachten worden meegenomen.

In 2025 zal de nadruk ook liggen op het uitfasen van de papieren documenten zodat de hybride situatie, waarbij gegevens zowel in een digitale applicatie als op papier bestaan, volledig verlaten kan worden in de justitiehuisen. Deze weg wou

ik al langer opgaan, maar is alles behalve evident aangezien nog vele federale partners wel op papier werken. Ik ga hierover dan ook met hen in overleg.

Ten tweede zet ik verder in op de vernieuwing van Siset, het dossieropvolgingsstelsel van het VCET. Ik zorg voor de voltooiing en uitvoering van de recente gunningsprocedure. Gezien het om een volledige vernieuwing gaat, zal de ontwikkelingsfase wel een aantal jaar in beslag nemen.

Daarnaast werk ik ook verder aan de koppeling tussen de FOCUS-applicatie van de lokale politie en WIDA, het dossierbeheersysteem van de Veilige Huizen. Op deze manier wordt de informatie-uitwisseling tussen beide diensten sterk vereenvoudigd. Daarnaast voorzie ik verdere aanpassingen door te voeren op het vlak van gebruiksgemak van de WIDA-toepassing. Een kwaliteitsvolle data uitwisseling zal verder bijdragen tot een meer efficiënte dossierbehandeling waarbij de focus kan gelegd worden op een kwalitatieve ondersteuning van de betrokkenen door alle partners.

Een vierde systeem waar ik verder mee aan de slag ga, is de ontwikkeling van het reclasseringsportaal waarmee ik in 2024 al van start ging. Met dit portaal kan informatie automatisch uitgewisseld worden tussen de diensten van het Agentschap Justitie en Handhaving en samenwerkingspartners in de opvolging van gemeenschapsgerichte straffen. Vanaf 2025 doe ik verder het nodige om partnerorganisaties aan te sluiten op dit systeem. Zo kunnen de partnerorganisaties via het portaal de gepresteerde uren en evaluaties van de werkgestraften in hun organisatie invoeren. Deze gegevens worden vervolgens automatisch verwerkt in het bronsysteem (SIPAR). Dit zal voor een grote administratieve werklastbesparing zorgen voor het Agentschap, aangezien de papieren formulieren niet meer manueel in het systeem moeten overgetypt worden.

Voorts bouw ik verder aan een applicatie om meer systematisch gegevens over de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden te verzamelen (zie OD 2.7: 'Een sterke hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden'). Dit traject startte ik al met Digitaal Vlaanderen in 2024 en zet ik in 2025 de voorbereidingen verder om een digitaal systeem te ontwikkelen waarmee we snel inzicht krijgen in de trajecten en profielen van gedetineerden.

Ten slotte zet ik in 2025 verder in op de doorontwikkeling en uitrol van het Vlaams Handhavingsplatform, en zal ik het maatregelenregister hierin verder ontwikkelen. Het doel van dit Handhavingsplatform is om op digitale wijze de noodzakelijke gegevensuitwisseling mogelijk te maken tussen alle betrokken handhavingspartners en dit op een veilige en grotendeels geautomatiseerde manier. Zo kunnen zij rekening houden met reeds eerder opgestarte procedures, opgelegde sancties en kan een dubbele vervolging maximaal vermeden worden.

Uit gesprekken met de meer dan 300 organisaties die reeds aangesloten zijn op het Vlaams Handhavingsplatform, blijkt een veel voorkomende behoefte, de nood aan een centraal dossierbehandlingssysteem. Het huidige IT-systeemlandschap is erg versnipperd, met tientallen systemen die circuleren of waarbij aansluiters geen eigen dossierbehandlingssysteem ter beschikking hebben. Doordat het kaderdecreet Vlaamse Handhaving de regelgeving rond Vlaamse Handhaving

uniformiseert, is het in dit opzicht een uitgelezen moment om over te gaan tot de introductie van een centraal dossierbehandelingssysteem dat in lijn ligt met de bepalingen opgenomen in dit kaderdecreet.

In 2025 start ik met een grondige behoefteanalyse. Daarbij worden de onderliggende en onderlinge generieke processen in kaart gebracht en worden ze gevalideerd door de vele organisaties die er gebruik van mogen maken. Als resultaat van deze intensieve oefening voorzien we een verdere roadmap, waarbij de budgettaire grootorde, voorwaarden en risico's in kaart worden gebracht.

Ook mijn federale collega heeft de afgelopen jaren sterk ingezet op het vernieuwen van de applicaties van de FOD Justitie. Deze applicaties hebben een grote impact op de werking van de Vlaamse justitie. Gezien de problemen in het verleden blijf ik er bij mijn federale collega ook volgend jaar op aandringen om samen te bekijken hoe de gegevensdeling tussen alle partners in de hele strafuitvoeringsketen optimaal kan worden georganiseerd. Op die manier wil ik verzekeren dat de digitalisering bij de federale overheid een positieve impact heeft op de werking van de Vlaamse diensten.

Bij al deze systemen is uiteraard informatieveiligheid en risicomanagement cruciaal. De voorbije jaren heb ik daarom al sterk ingezet op informatieveiligheid en risicomanagement. Ik wil in 2025 op die ingeslagen weg verder gaan en waar nodig bijkomende maatregelen nemen om informatieveiligheid en weerbaarheid te integreren in alle aspecten van de werking. De context waarin het Agentschap werkt, is immers complex: de werking is decentraal georganiseerd en geografisch sterk verspreid en de dienstverlening blijft nauw verbonden met de federale en lokale overheden, zowel op vlak van het uitwisselen van informatie als wat betreft de huisvesting. Medewerkers van verschillende organisaties werken samen aan dezelfde dossiers. Dit alles stelt het Agentschap voor bijzondere uitdagingen op vlak van (informatie)veiligheid, compliance en weerbaarheid.

1.1.8. SD 8: Een krachtadig, responsabiliserend en innovatief jeugddelinquentiebeleid

Binnen het Vlaamse beleid rond jeugddelinquentie staan de responsabilisering van zowel jongeren als ouders, het beperken van recidive, het voorzien in voldoende, degelijke en waar nodig gespecialiseerde opvang en het aanbieden van aangepaste mogelijkheden tot re-integratie centraal. De basisgedachte waarop ik mijn beleid baseer is dat alle minderjarige plegers van jeugddelicten hun verantwoordelijkheid moeten nemen en ertoe aangezet worden om zelf mee oplossingen te zoeken en aan te reiken om de veroorzaakte schade te herstellen. Hierdoor verplichten we deze jongeren immers om na te denken over hetgeen ze hebben gedaan en nog belangrijker over de gevolgen die hun daden teweeg hebben gebracht. Ook de ouderlijke verantwoordelijkheid en die van andere opvoedingsverantwoordelijken is cruciaal en wordt hierbij versterkt.

Maar ik kan dit niet alleen doen, het afglijden van jongeren in de criminaliteit vergt de inzet van verschillende beleidsdomeinen, zowel Vlaams als federaal. Ik wil in 2025 dan ook tot een nieuw integraal veiligheidsplan komen rond jeugddelinquentie waarbij zowel ingezet wordt op preventie als repressie.

In het kader van de aanpak van jeugddelinquentie, worden de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum, met inbegrip van het personeel en budget, integraal overgeheveld naar de Vlaamse Justitie. Voortaan zullen jeugddelinquenten ook verder opgevolgd worden door justitieassistenten. Het jeugddelinquentiedecreet blijft een gedeelde bevoegdheid van de ministers van Justitie en Welzijn". Ik zal, in samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn, deze transitie reeds in 2025 starten.

De voorbije jaren merken we ook bij jongeren een toenemende onverdraagzaamheid ten aanzien van bepaalde groepen van mensen waarvan zij menen te mogen oordelen dat deze groepen minder respectvol dienen behandeld te worden of zelfs het slachtoffer mogen worden van lasterlijke aantijgingen of geweldsdaaden. Dit zal ik nooit tolereren. Iedereen moet zich in onze maatschappij en dit ongeacht leeftijd, gender, ras of ideologie te allen tijde veilig voelen om zichzelf te kunnen zijn. Ik bekijk daarom in samenwerking met de andere bevoegde ministers hoe we hiermee aan de slag kunnen gaan/welke beleidsmaatregelen we hieromtrent kunnen nemen.

OD 8.1: De verdere implementatie van het jeugddelinquentierecht met oog en ruimte voor innovatie

Ik maak de komende periode verder werk van de uitvoering van het jeugddelinquentierecht en dit nauwe in samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn. Het jeugddelinquentierecht heeft de voorbije periode reeds een sterke dynamiek en evolutie ondergaan, we moeten dit momentum dan ook vasthouden en op dezelfde ambitieuze manier verdergaan. Het is absoluut cruciaal dat we voldoende gepaste reacties voorzien op het toenemende fenomeen van ernstige jeugdcriminaliteit en dit zowel ten aanzien van de daders als ten aanzien van de slachtoffers. De daders moeten duidelijk het signaal krijgen dat dit soort gedrag niet getolereerd wordt en voor slachtoffers moet het duidelijk zijn dat we naar hen luisteren, hen respecteren en hen bijstaan. Daarom wil ik bij de start van deze legislatuur uitvoering geven aan een aantal recente wijzigingen die we reeds hadden aangebracht aan het jeugddelinquentierecht.

Daarnaast zetten we ook in op de verdere uitbreiding van de mogelijkheden waarin het decreet nu voorziet zoals de verduurzaming van het kortverblijf in de gemeenschapsinstellingen, de lokale ketenaanpak en na evaluatie hiervan elektronische monitoring voor 3 tot 6 maanden. Ik neem hiertoe de nodige initiatieven om deze uitvoeringsbesluiten op de Vlaamse Regering te brengen.

OD 8.2: Inzet op capaciteit

Vlaanderen kende historisch gezien een structureel plaatsgebrek binnen de gemeenschapsinstellingen. Al te vaak werden jongeren die bijvoorbeeld zware geweldsfeiten hadden gepleegd terug naar huis gestuurd wegens plaatsgebrek. Dit was en is voor mij totaal onaanvaardbaar, wie zulke feiten pleegt moet gestraft en behandeld worden en minstens tijdelijk uit de maatschappij kunnen verwijderd worden. Indien een jeugdrechter van oordeel is dat een jongere moet onderworpen worden aan een gesloten begeleiding in een gemeenschapsinstelling is het mijn verantwoordelijkheid als minister om hiervoor de nodige capaciteit te

voorzien. We hebben dan ook de voorbije legislatuur reeds enorm ingezet op het wegwerken van het heersende gevoel van straffeloosheid ten aanzien van jeugddelinquenten door deze historische structurele tekorten in de gemeenschapsinstellingen aan te pakken en het aantal weigeringen wegens gebrek aan capaciteit tot een absoluut minimum te beperken. Het werk is echter nog niet af, er zijn nog verdere acties nodig. Ik zet dan ook het komende jaar – in samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn – opnieuw in op de verdere uitbouw van de capaciteit. We blijven zorgen voor concrete investeringen zodat de jeugdparketten- en rechters, te allen tijde voldoende plaatsen ter beschikking hebben en dus een antwoord kunnen bieden op elke mogelijke beslissing die zij noodzakelijk achten. Concreet ronden we in 2025 de capaciteitsuitbreiding van de gemeenschapsinstelling De Grubbe te Everberg naar een capaciteit van 80 plaatsen af.

Opdat de vlotte in- en doorstroom in de gemeenschapsinstellingen gegarandeerd kan blijven zorgen we er bovendien voor dat de beschikbare capaciteit alleen maar gebruikt kan worden waarvoor zij geschikt en bedoeld is nl. voor het plaatsen van jeugddelinquenten en niet voor de opvang van jongeren in verontrustende opvoedingssituaties. Daarom zal ik reeds in 2025 starten met het uitfaseren van de time-outplaatsen die momenteel in de gemeenschapsinstellingen nog bestaan voor jongeren die zich in deze verontrustende situaties bevinden. Dit doen we gefaseerd via een overgangstraject in samenwerking met de minister van Welzijn zodat deze schrapping kan opgevangen worden door de uitbouw van nieuwe investeringen en initiatieven in de jeugdhulp. Indien er na verdere uitrol en uitfasering van de time-out toch nog bijkomende capaciteit nodig blijkt investeren we verder in de uitbreiding van de capaciteit van de gemeenschapsinstellingen.

Naast de uitbreiding van de beschikbare capaciteit hebben we eveneens ingezet op een differentiatie van de instroom in de gemeenschapsinstellingen door de invoering van het project kortverblijf. Het kortverblijf laat ons immers toe om daadkrachtig en kort op de bal te spelen en jongeren ervan te weerhouden nieuwe misdrijven te plegen. Na een positieve evaluatie van dit project werd dit decretaal verankerd. Op 19 april 2024 werd het wijzigingsdecreet daartoe definitief goedgekeurd. In 2025 wordt een uitvoeringsbesluit in dit kader voorgelegd op de Vlaamse Regering. Deze maatregelen zowel op het vlak van capaciteitsuitbreiding als op het vlak van differentiatie van de instroom zorgen ervoor dat er nog meer nood is aan een degelijke monitoring van de in-, door- en uitstroom in onze gemeenschapsinstellingen. Ik bekijk dan ook het huidige capaciteitsbeheerssysteem (CAP) met als doel om het efficiënter en transparanter te maken.

In 2025 zal het accent voornamelijk ook liggen op de verdere doorstart van de nieuwe werking van de gemeenschapsinstellingen, met een versterkte focus op het werken met gezinnen, het intensiveren van de ouderlijke betrokkenheid en de ouderlijke responsabilisering, de samenwerking met private partners in gedeelde trajecten bij de overgang van gemeenschapsinstelling naar verdere begeleiding of hulpverlening en de verbinding met lokale ketenaanpak en de externe partners, zoals de geestelijke gezondheidszorg. Dit alles in het kader van een onderbouwde forensische aanpak binnen de gesloten oriëntatie en begeleiding, waarbij we elke start van een gesloten opname aanvangen met een risicotaxatie bij de jongere in combinatie met een observatieperiode van twee weken zodat de verdere opvolging

en begeleiding echt op maat kan gebeuren. Ook de langdurige gesloten opname van twee, vijf of zeven jaar in het geval van zware misdrijven voor jongeren vanaf 12 jaar zal uitgevoerd worden. Zo zullen minderjarigen tussen 12 en 14 jaar tot 2 jaar kunnen geplaatst worden in de gemeenschapsinstellingen, minderjarigen tussen 14 en 16 tot 5 jaar, en minderjarigen boven de 16 jaar tot 7 jaar.

De noodzakelijke begeleiding die hiermee gepaard gaat moet de jongeren voldoende intensief kunnen begeleiden, zodat ook zij nadien succesvol terug kunnen re-integreren in de maatschappij. Tot slot zetten we ook nog extra in op bijkomende veiligheidsmaatregelen in de gemeenschapsinstellingen, vermits alle afdelingen sinds 1 maart 2023 omgevormd zijn tot gesloten afdelingen.

Aangezien ik deze legislatuur ook bevoegd ben voor Onderwijs zal ik prioritair werk maken van initiatieven om het recht op onderwijs te kunnen realiseren en dit zowel in de gemeenschapsinstellingen als in het Vlaams detentiecentrum. Op basis van het goedgekeurde decretaal initiatief zal ik in 2025 de nodige stappen nemen om de afspraken die hierin opgenomen staan ook effectief in uitvoering te brengen, gezien onderwijs een cruciale factor is voor een gedegen re-integratie.

Tot slot zal ik samen met mijn collega-minister van Welzijn een plan van aanpak uitwerken in 2025 om een high care high risk faciliteit op te starten. Ook worden de gesprekken met de federale minister van Volksgezondheid opgestart om ervoor te zorgen dat er meer en langdurige plaatsen komen in de forensische kinderpsychiatrie voor minderjarige delinquenten met zware psychologische problemen.

OD 8.3: Kiezen voor innovatie en evidence-informed initiatieven voor minderjarige delictplegers/delinquenten:

Het wijzigingsdecreet van 19 april 2024 voorziet erin dat de elektronische monitoring voor minderjarigen niet alleen in de fase ten gronde, maar ook in de fase van de voorlopige rechtspleging kan worden ingezet en dit zowel als een op zichzelf staande reactie als ter ondersteuning van andere voorwaarden. Ondertussen werd op 10 juni 2024 het desbetreffende uitvoeringsbesluit definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering en is de pilootfase lopende. In 2025 zullen we dit pilootproject evalueren en maken we verder werk van een degelijke voorbereiding voor de uitrol van deze elektronische monitoring over gans Vlaanderen zodat deze uiterlijk op 1 januari 2026, effectief kan uitgerold worden conform de beslissing van de Vlaamse Regering hieromtrent. (cf. OD 2.2: 'Een snelle, kortdate en consequente opvolging en responsabiliserende begeleiding van daders').

Binnen mijn visie inzake het voeren van een innovatief jeugddelinquentiebeleid past eveneens de mogelijkheid tot de terbeschikkingstelling van minderjarige delinquenten. Tijdens de voorgaande legislatuur heb ik hieromtrent reeds de eerste stappen gezet door de noodzakelijke decretale aanpassingen te realiseren. De terbeschikkingstelling geeft de jeugdrechtbank immers de mogelijkheid om een sanctie van gesloten begeleiding of langdurige gesloten begeleiding te combineren met een terbeschikkingstelling voor een maximale duur van tien, respectievelijk vijftien jaar, afhankelijk van de strafmaat.

Deze terbeschikkingstelling is van belang bij jongeren die zwaarwichtige feiten hebben gepleegd zoals bv: terroristische misdrijven, ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht en misdrijven die ernstige schendingen van de integriteit van personen uitmaken waaronder seksuele misdrijven en waarbij op basis van een risicotaxatie is gebleken dat er een hoge kans op recidive bestaat. Dit verhoogde risico op recidive impliceert immers dat de jongere niet alleen een gevaar betekent voor de maatschappij, maar ook voor zichzelf. We moeten ten allen tijde vermijden dat deze jongeren met zware psychische problemen verder zouden afglijden naar een moment waarop het te laat is en ze nieuwe ernstige feiten plegen. Ik vind het dan ook mijn taak om deze jongeren de behandeling te kunnen geven die ze nodig hebben.

De terbeschikkingstelling biedt daarenboven ook een brug tussen de overgang van minder- naar meerderjarigheid wat betreft continuïteit inzake opvolging en begeleiding. Tot nu toe werden deze jongeren met ernstige psychische problematieken vanaf het moment dat zij meerderjarig werden gewoon losgelaten op de maatschappij. Met de uitvoering van TBS (de terbeschikkingstelling) wil ik aan deze problematiek tegemoet komen. In de komende periode zal ik dus werk maken van een samenwerkingsakkoord met de federale minister van Justitie, zodat we ook deze TBS na de leeftijd van 23 jaar in de praktijk kunnen uitvoeren.

Ik heb vorige legislatuur ook de maximale leeftijdsgrens opgeheven voor het opleggen van reacties aan minderjarige daders en voor de uitvoering ervan. In het Strafwetboek gelden de verjaringstermijnen immers voor iedereen, minderjarigen en meerderjarigen. Toch werd er destijds voor gekozen om in het jeugdbeschermingsrecht en het jeugddelinquentierecht het bestraffen van misdrijven gepleegd tijdens de minderjarigheid maar mogelijk te maken tot de leeftijd van 23 jaar was bereikt. Daarna was geen enkele straf meer mogelijk, terwijl volgens de federale regels op moord een verjaringstermijn van 30 jaar van toepassing is en voor zedenfeiten op minderjarigen zelfs geen enkele verjaringstermijn van toepassing is. Via de opheffing van deze maximale leeftijdsgrens zorgen we er dus voor dat de verjaringstermijnen ook bij minderjarige daders in acht worden genomen en ze ook nog op latere leeftijd, na 23 jaar, een gepaste straf kunnen krijgen voor een jeugddelict. Denk maar aan zedenmisdrijven waarbij slachtoffers er soms heel lang over doen om aangifte te doen. Zo kunnen we ook slachtoffers alsnog een maatschappelijk antwoord bieden. Maar gezien daders daardoor mogelijk in de gevangenis terecht kunnen komen of opgevolgd zullen worden door justitieassistenten, moeten daarvoor de nodige samenwerkingsakkoorden worden vastgelegd in 2025, ter uitvoering van dit decreet.

Ik maak in 2025 ook verder werk van de noodzakelijke gegevensdeling tussen de diensten betrokken bij de uitvoering van het jeugddelinquentierecht en de justitiehuisen, wat tevens noodzakelijk is in het kader van de overgang van minder- naar meerderjarigheid.

Naast een nieuw beleid rond minderjarige daders, voert het decreet ook een nieuwe aanpak in ten aanzien van slachtoffers van minderjarige daders. Het expliciet inzetten op het informeren van slachtoffers van jeugdcriminaliteit gebeurde immers tot voor kort niet. Voordien hadden slachtoffers dus geen enkel zicht op de maatregelen die genomen werden ten opzichte van hun dader. Ook de

dienst slachtofferonthaal kreeg deze informatie niet, waardoor slachtoffers van minderjarige daders dus ongelijk behandeld werden, want voor slachtoffers van meerderjarige daders bestaat er wel een regeling waardoor zij op de hoogte blijven van eventuele ontwikkelingen in hun dossier. In uitvoering van artikel 16 van het decreet jeugddelinquentierecht inzake het informeren van slachtoffers namen we tijdens de afgelopen legislatuur reeds de nodige regelgevende initiatieven hieromtrent. We voorzien nu de mogelijkheid om bij elk begin van een maatregel of sanctie ervoor te zorgen dat de slachtoffers geïnformeerd worden over het traject dat zal volgen, dat zij de noodzakelijke informatie ontvangen over de reactie die aan minderjarige daders wordt opgelegd en alsook op de hoogte worden gebracht inzake de eventuele slachtoffergerichte voorwaarden.

Ook bij een beëindiging van een maatregel door de jeugdrechter moeten slachtoffers hiervan zo snel als mogelijk op de hoogte worden gebracht. Slachtoffers van minderjarige daders zullen dus eindelijk dezelfde zorg en aandacht krijgen als slachtoffers van volwassen daders. Hierbij is wederom een belangrijke rol weggelegd voor de dienst slachtofferonthaal van de justitiehuisen, maar ook voor andere noodzakelijke actoren binnen de keten van het jeugddelinquentierecht, zoals de jeugdprocuratoren, (de griffies van) de jeugdrechtsbanken en de diensten binnen Opgroeien. Daarom is er momenteel een traject lopende tussen deze belangrijke actoren en de dienst slachtofferonthaal om ervoor te zorgen dat er een continue en vlotte informatiedoorstroming bestaat. Dit traject zal in 2025 verder uitgewerkt worden in een aangepast uitvoeringsbesluit. We zetten dus ook op dit vlak het perspectief en de belangen van het slachtoffer blijvend bovenaan de agenda.

Het decreet jeugddelinquentierecht hecht tenslotte veel belang aan wetenschappelijk onderbouwd werken en voorziet in een permanente monitoring en evaluatie van het decreet. Binnen het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is een vervolgonderzoek gestart, voortbouwend op het vooronderzoek dat door het steunpunt uitgevoerd werd met betrekking tot de "Monitoring en evaluatie van het decreet jeugddelinquentierecht". De focus van het onderzoek zal uitgaan naar de implementatie en doelrealisatie van het decreet op het niveau van de jeugdprocuratoren. In het betreffende onderzoek zal onder meer nagegaan worden of de Vlaamse jeugdprocuratoren gebruik maken van hun nieuwe, meer uitgebreide bevoegdheden, of er sterk ingezet wordt op slachtofferschap door bijvoorbeeld herstelbemiddeling en of er snel en kort op de bal gespeeld wordt. De eerste resultaten worden begin 2025 verwacht. Ik zal dit onderzoek van nabij opvolgen.

We gaan eveneens op basis van de afgeronde mapping inzake recidive, verder inzetten om in overleg met de jeugdprocuratoren permanent werk te maken van het monitoren en opvolgen van de uitkomsten van interventies inzake jeugddelinquentie. Dit zal ervoor zorgen dat we in de toekomst een beroep zullen kunnen doen op eigen Vlaamse recidivecijfers jeugddelinquentie. Om de effectiviteit van de opgelegde maatregelen, zoals bepaald in het decreet jeugddelinquentierecht, te meten, zet ik systematisch in op onderzoek naar werkzame interventies in jeugddelinquentie.

Ik hou ook de vinger aan de pols rond de ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit. Zoals gezegd ga ik ook in gesprek met de federale minister van Justitie en de politiediensten, die natuurlijk ook een belangrijke rol spelen bij de aanpak van

jeugdcriminaliteit. Idem voor de Nationale Drugscommissaris, in het kader van de aanpak van drugscriminaliteit. De impact van drugsgelateerde criminaliteit is immers zeer groot en zeker bij minderjarige daders. Naast initiatieven om hierop versterkt in te zetten, investeer ik ook in de samenwerking en expertisedeling met mijn Nederlandse collega's.

OD 8.4: Lokale samenwerking en een integrale aanpak

Ik zet verder in op een integrale aanpak van jeugdcriminaliteit – zoals geregeld in het jeugddelinquentiedecreet - en ga daarover in overleg met de federale overheid. We begeleiden hen op een aanklappende manier naar het vinden van een gepaste dagbesteding etc.... De lokale verankering van de ketenaanpak heeft het voordeel dicht bij die diensten op het terrein te staan om zo tot een vlotte samenwerking te komen. Hiervoor worden de nodige middelen voorzien. In 2025 zal ik de lopende initiatieven in Antwerpen, Genk, Gent, Kortrijk en Mechelen in samenwerking met alle betrokken partners en bevoegde ministers voortzetten en het initiatief nemen om een besluit van de Vlaamse Regering inzake de lokale ketenaanpak minstens in elk gerechtelijk arrondissement mogelijk te maken. Het voorbereidend traject om dat ook in de praktijk te brengen wordt daarvoor gestart, in samenwerking met de lokale besturen. In dat plan neem ik ook mee dat er voorafgaand aan elke uitstroom uit een gemeenschapsinstelling of uit het Vlaams detentiecentrum een casuoverleg in functie van verdere interdisciplinaire opvolging moet plaatsvinden. Politie, parket, jeugdrechtbank, welzijnspartners en andere relevante partners worden samen met de jongere(n) in kwestie uitgenodigd om het verloop van hun traject in de gemeenschapsinstelling of het Vlaams detentiecentrum en hun reclasseringsplan te bespreken.

Ik zal daarbij het hele gezin, dus ook de ouders van de desbetreffende minderjarige, proactief en intensief betrekken. Veel problemen die jongeren ervaren manifesteren zich immers binnen hun opvoedingssituatie. Voor veel jongeren is het dan ook praktisch onmogelijk om op eigen houtje uit deze vicieuze criminele cirkel te geraken wanneer ze thuis telkens opnieuw geconfronteerd worden met problematieken of zelfs met criminele activiteiten van hun gezinsleden. Het is duidelijk dat zij hier de structuur en ondersteuning die zij nodig hebben om hieruit te geraken niet zullen vinden.

Daarom is het cruciaal dat de ouders altijd betrokken worden op het casuoverleg. Indien er zich binnen het gezin van de jongere problemen situeren die zijn crimineel gedrag in de hand hebben gewerkt of nog steeds in de hand werken, worden deze problemen dus eveneens mee besproken op het casuoverleg en wordt ook aan de ouders of andere opvoedingsverantwoordelijken een hulpverleningstraject aangeboden, zodat een eventuele vicieuze cirkel kan doorbroken worden en uiteindelijk de jongere niet steeds opnieuw in de criminaliteit zal verglijden.

Ten slotte moet ook blijvend worden ingezet op de overgang van minder- naar meerderjarigheid bij jeugddelinquenten. Crimineel gedrag en/of de achterliggende problematieken ervan stoppen immers niet op 18 jaar. Het is belangrijk dat de opvolging en begeleiding die opgestart werd tijdens de minderjarigheid vlot kan doorlopen op het moment van de overgang naar en tijdens de jongvolwassenheid. Afspraken om die overgang zo vlot mogelijk te laten verlopen, zijn cruciaal zodat er geen lacunes zijn. We werken hiervoor verder op de recent ingevoerde decretale

basis om gegevensdeling mogelijk te maken op die cruciale grens bij de overgang tussen minder- en meerderjarigheid.

Tevens heb ik in 2021 samen met het parket van Antwerpen de Jongerenopvolgingskamer (JOK) opgericht. De JOK is een gespecialiseerde kamer binnen de rechtbank van eerste aanleg die de mogelijkheid biedt aan jongvolwassenen op de overgang van minder- naar meerderjarigheid om – onder toezicht van deze kamer – met begeleiding/ondersteuning van hulpverlening aan zijn of haar problematieken te werken. Begin 2023 hebben we dit proefproject grondig geëvalueerd en een aantal verbeterpunten vooropgesteld. Zo introduceerden we dat er voorafgaand aan elke zitting een casusoverleg tussen alle partners plaatsvindt, zodat alle informatie die bij de verschillende partners verspreid zit op een efficiënte en effectieve manier gedeeld kan worden en dit in het belang van de opvolging van de jongere. In 2025 volg ik de werking van de Jongerenopvolgingskamer verder op en bekijk ik hoe de deze in de toekomst kan gestroomlijnd worden met de andere hersteltrajecten.

1.1.9. SD 9: Een uniforme Vlaamse handhaving

OD 9.1: Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving

Ondertussen werd het kaderdecreet Vlaamse Handhaving (KVH) reeds via negen decreten in verschillende beleidsdomeinen geïmplementeerd. Ik begeleid in samenspraak met de inhoudelijk bevoegde collega's het regelgevende traject voor de noodzakelijke vervanging of wijziging van de uitvoeringsbesluiten van deze decreten en zal dat ook blijven doen voor de uitvoeringsbesluiten van de navolgende decreten. Voor vier decreten is dit regelgevende traject reeds lopende, voor de vijf andere wordt dit zo snel mogelijk opgestart. Tegelijkertijd start ik, opnieuw in samenspraak met mijn inhoudelijk bevoegde collega's, nieuwe regelgevende trajecten op voor decreten die de overstap nog niet hebben gemaakt.

In 2025 zal ik tevens verder werk maken van een dienstverleningspakket voor 'instappers'. Dit pakket bestaat enerzijds uit juridische ondersteuning, via een juridische helpdesk voor KVH-specifieke rechtsvragen en anderzijds uit het aanbieden van praktische ondersteuning door de ontwikkeling van en digitale tool voor de opmaak van handhavingsdocumenten conform de KVH-regels. Dit instapperspakket moet bijdragen aan een verdere professionalisering van de handhaving van Vlaamse regelgeving.

In onderling overleg met de inhoudelijk bevoegde minister voer ik bovendien in de diverse handhavingsbesluiten een algemene opleiding van KVH – toezichthouders in. Deze opleiding wordt georganiseerd voor de instellingen die door het Agentschap erkend zijn.

OD 9.2 : Finalisering van het samenwerkingsakkoord inzake de gegevensdeling tussen de bestuurlijke beboetingsinstanties en het parket

Het KVH voorziet in de mogelijkheid tot bestuurlijke vervolging van misdrijven die niet strafrechtelijk worden vervolgd door het parket. Dit veronderstelt uiteraard wel een degelijke gegevensuitwisseling tussen enerzijds het parket en anderzijds de bestuurlijke beboetingsinstanties die instaan voor deze bestuurlijke vervolging.

Om een snelle respons mogelijk te maken en om de administratieve last voor de betrokken instanties tot een minimum te beperken, zorg ik ervoor dat deze uitwisseling van gegevens zoveel als mogelijk zal plaatsvinden via een beveiligde koppeling tussen het Vlaams Handhavingsplatform en het informaticasysteem van het parket. In de vorige legislatuur werd reeds een eerste ontwerp van dit samenwerkingsakkoord waarin de gegevensdeling tussen de bestuurlijke beboetingsinstanties en het parket werd vastgelegd door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Ik zie erop toe dat in 2025 de gesprekken opnieuw aangevat worden met het oog op het finaliseren van dit samenwerkingsakkoord.

1.1.10. SD 10 : De verdere digitalisering van de Vlaamse handhaving

OD 10.1: De aansluiting van alle Vlaamse en lokale inspectiediensten op het Vlaams Handhavingsplatform

Tot voor kort verliep de handhaving van de Vlaamse regelgeving voornamelijk op papier. Het KVVH zorgde voor een wettelijke grondslag voor de oprichting van een Vlaams Handhavingsplatform. Door de oprichting van dit digitale platform wordt digitaal werken de norm en gebeurt de noodzakelijke gegevensuitwisseling tussen relevante handhavingspartners op een veilige en grotendeels geautomatiseerde manier. De ontwikkeling van dit Vlaams Handhavingsplatform startte in 2022 en sinds het voorjaar van 2024 kunnen de meeste Vlaamse en lokale inspectiediensten binnen het beleidsdomein Omgeving in real time kennisnemen van elkaars processen-verbaal en verslagen van vaststelling. De informatiedoorstroming op het vlak van handhaving van de Vlaamse regelgeving kent hierdoor een enorme en toch zeer revolutionaire sprong voorwaarts.

Momenteel zijn er reeds zes Vlaamse entiteiten, 284 gemeenten en elf intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aangesloten op het Vlaams Handhavingsplatform.

Deze legislatuur zet ik in op de verdere uitrol van het Vlaams Handhavingsplatform zodat op termijn alle Vlaamse inspectiediensten en lokale besturen aangesloten zullen zijn, gezien de aansluiting op het platform onafhankelijk is van de keuze om al dan niet in te stappen in het KVVH. Zo zorgen we er niet alleen voor dat alle processen-verbaal gedigitaliseerd in één platform worden opgeslagen en uitgewisseld kunnen worden. Dit betekent ook dat de lokale besturen – die wat betreft hun Vlaamse handhavingsopdrachten ook moeten aansluiten – zicht zullen krijgen op zowel de processen-verbaal van de Vlaamse overheid als die van andere lokale besturen. In het kader van het verlenen van vergunningen kunnen lokale besturen zo sneller verschuivingsgedrag in het kader van fraude opsporen. Ook zullen de Vlaamse handhavingsdiensten onderling informatie met elkaar kunnen delen.

Zo kan de sociale inspectie zien of er ergens een proces-verbaal is geweest van de wooninspectie in het kader van arbeidsmigratie. Dat kan een eventuele fraude blootleggen met arbeidskaarten en zaken als Borealis sneller doen opsporen. De eerste besturen die zich in 2025 zullen aansluiten op het Vlaamse Handhavingsplatform zijn wellicht de Vlaamse provincies en de Vlaamse sociale inspectie.

OD 10.2: De verdere uitbouw van de functionaliteiten van het Vlaams Handhavingsplatform

Het Vlaams Handhavingsplatform bestaat uit een aansluitertoepassing, een sanctieregister, een handhavingsbibliotheek en een maatregelenregister. Enkel het maatregelenregister is nog in ontwikkeling, de overige componenten zijn intussen operationeel. Ik zorg ervoor dat de ontwikkeling van het maatregelenregister wordt voortgezet en afgerond in 2025 en dat de functionaliteit van de andere onderdelen verder wordt verbreed. Daarnaast onderzoek ik of een standaard dossierbehandelingsstelsel voor KVH-decreten mogelijk en wenselijk is. Als eerste stap kan alvast worden gestart met de integratie van een documentengenerator in de aansluitertoepassing van het Vlaams Handhavingsplatform.

OD 10.3: De koppeling van het Vlaams Handhavingsplatform met de systemen van het parket, de politie en de federale E-dossier-toepassing

Ik blijf gesprekken voeren met de verscheidene externe handhavingspartners zodat hun systemen gekoppeld kunnen worden aan het Vlaams Handhavingsplatformen zorg ervoor dat alle voorbereidingen plaatsvinden om het Vlaams Handhavingsplatform hierop af te stemmen. Voor de concrete koppeling met het systeem van de politie wordt al een eerste analyse opgestart. Ik ben hierbij uiteraard wel afhankelijk van de ICT stromen en de ontwikkeling van de nodige systemen bij deze externe partners zelf, maar ik zal er alvast voor zorgen dat vanuit Vlaanderen de nodige voorbereidingen worden getroffen om te kunnen komen tot een automatisering.

1.1.11. SD 11: De afstemming van het strafrechtelijk beleid, het bestuurlijk vervolgingsbeleid en het veiligheidsbeleid

De huidige Kadernota Integrale Veiligheid en het huidige Nationaal Veiligheidsplan lopen dit jaar af. Deze documenten legden het strategisch veiligheidsbeleid van de federale regering en de regeringen van de deelstaten vast voor de periode 2022-2024. De gecoördineerde input voor de eindevaluatie is inmiddels aan de FOD Justitie bezorgd.

Met het oog op het creëren van een efficiënte en effectieve veiligheidsaanpak versterk ik de samenwerking met het federale niveau en alle partijen binnen de veiligheidsketen. In dat kader coördineer ik als Vlaams minister van Justitie en Handhaving de Vlaamse bijdrage aan de opmaak, uitvoering, tussentijdse opvolging en evaluatie van de Kadernota Integrale Veiligheid en het Nationaal Veiligheidsplan. Ik doe dit in samenwerking met de inhoudelijk bevoegde ministers.

Daarenboven zorg ik ervoor dat Vlaanderen een meer invloedrijke stem krijgt binnen de veiligheidsketen. Niet alleen zullen we met de Vlaamse Regering en in samenwerking met het College van procureur-generaal, ter vervanging van de gemeenschappelijke omzendbrief 04/2019 waarin afspraken gemaakt werden over de prioritaire afhandeling van in de Vlaamse regelgeving strafbaar gestelde feiten, komen tot een nieuwe omzendbrief.

Ook zal ik vragen om viermaandelijks het College van procureurs-generaal bijeen te roepen, om daar samen met de deelstaten de zaken te bespreken die o.a. voor Vlaanderen van belang zijn.

Tenslotte verzeker ik bij het Agentschap Justitie en Handhaving een structurele verankering van de verbindingsofficier vanuit de federale politie die zijn diensten ter beschikking stelt van de hele Vlaamse overheid

1.1.12. SD 12: De bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad

OD 12.1: De verdere operationalisering van het DIOB-decreet om tot een kordate, uniforme en gestroomlijnde aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad te komen

Vlaanderen wil absoluut vermijden dat de Vlaamse overheid en lokale besturen ongewild georganiseerde en ondermijnende criminele activiteiten en personen die aan deze activiteiten deelnemen zouden faciliteren. Tijdens de vorige legislatuur werd een decretale regeling uitgewerkt en goedgekeurd die openbare besturen toelaat om, op grond van een verhoogd risico op crimineel misbruik, vergunningen, concessies, subsidies en dergelijke op gegronde wijze te weigeren, schorsen, opheffen of hieraan voorwaarden te verbinden.

Het is voor mij van cruciaal belang dat we onze lokale besturen zo goed als mogelijk begeleiden en ondersteunen in hun complexe strijd tegen de georganiseerde en ondermijnende misdaad. Dit doen we in eerste instantie door hun informatiepositie te versterken en in tweede instantie door zoveel mogelijk samen te werken en dit zowel op het lokale, Vlaamse als federale niveau. Ik start dan ook in 2025 de onderhandelingen om een samenwerkingsakkoord te sluiten met de federale overheid zodat een betere informatiedeling tussen de verschillende bestuursniveaus effectief mogelijk wordt. In dit samenwerkingsakkoord zal ook de werking van het federale DIOB-bureau worden uitgebreid zodat dit bureau ook verantwoordelijk wordt voor de integriteitsbeoordelingen op basis van het Vlaamse DIOB-decreet. In dat kader wil ik bekijken of een detachering van Vlaams overheidspersoneel bij de ARIECs nuttig kan zijn. Daarnaast maak ik een uitvoeringsbesluit op waarin de inwerkingtreding en de modaliteiten van dit Vlaamse DIOB-decreet worden geregeld.

OD 12.2. : Uitrol crimiscan

Tijdens de vorige legislatuur werd de crimiscan, een algoritme dat in één muisklik via openbare data, sneller malafide ondernemingen kan opsporen, al uitgerold binnen de Vlaamse overheid (departement Omgeving, Wonen in Vlaanderen en WSE) en binnen de lokale besturen (veertien centrumsteden met een eigen cel Handhaving, 105 lokale politiezones en zes ARIEC's). Daarnaast heb ik de crimiscan ook gratis aangeboden aan de verschillende havenkapiteins en aan de luchthaven Brussels-Airport. Dit project loopt eind 2025 af.

Om de continuïteit te bewaren bereid ik dan ook in de loop van 2025, voor het einde van deze projecttermijn een raamovereenkomst voor om de crimiscan of

een soortgelijke toepassing verder ter beschikking te kunnen stellen van de lokale en Vlaamse overheden.

1.1.13. SD 13: De uitbouw van een Vlaamse anti-fraudestrategie

In nauwe samenwerking met mijn collega bevoegd voor financiën, zet ik verder in op de uitwerking van een volwaardige Vlaamse anti-fraudestrategie. In dat kader zal ik in 2025 samen met de Inspectie van Financiën een dergelijk plan uitwerken, om ervoor te zorgen dat de bestaande strategieën binnen de beleidsdomeinen worden geoptimaliseerd en gecentraliseerd en binnen een algemeen kader uitgewerkt.

Ik bekijk bovendien in welke mate de gegevens uit het Vlaams Handhavingsplatform ter beschikking gesteld kunnen worden in het kader van fraudebestrijding en zet daarnaast verder in op de werking van en de deelname aan het AFCOS (Anti-Fraud Coordination Service). Dit zijn nationale instanties die fraudeactiviteiten coördineren in samenwerking met het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF). Deze diensten faciliteren onderzoeken en ondersteunen de bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie. Het samenwerkingsakkoord daartoe werd vorige legislatuur reeds goedgekeurd, zodat de aangeduide Vlaamse leden hier nu ook deel van kunnen uitmaken.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

JUSTITIE EN HANDHAVING, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	25	0	25	0	0	0
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	25	0	25	0	0	0

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De geraamde ontvangsten worden behouden op hetzelfde niveau als in 2024.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	16.028	-585	15.443	19.084	-2.721	16.363
Toelagen (interne stromen (IS))	1.130	18	1.148	1.130	18	1.148
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	17.158	-567	16.591	20.214	-2.703	17.511
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Voor de uitvoering van de beleidstaken van het Agentschap Justitie en Handhaving was bij de begrotingsaanpassing 2024 een vastleggingskrediet beschikbaar van 17.158 keuro. Bij de begrotingsopmaak 2025 daalt dit budget met 567 keuro tot 16.591 keuro als gevolg van volgende effecten:

- Een aanpassing aan de evolutie van de index van 243 keuro (+).
- Het wegvallen van eenmalige kredieten, toegekend bij de begrotingsopmaak 2024, ten belope van 160 keuro (-).
- Interne compensaties binnen de begroting, waarvan 124 keuro (+) vanuit het beleidsdomein CJSM en 774 keuro (-) naar het apparaatsbudget van het agentschap.

Het vereffeningskrediet daalt van 20.214 keuro bij de begrotingsaanpassing 2024 naar 17.511 keuro bij de begrotingsopmaak 2025 als gevolg van volgende bewegingen:

- Een daling met 567 keuro (-), conform de evolutie van het vastleggingskrediet.
- Het wegvallen van eenmalige kredieten, toegekend bij de begrotingsopmaak 2024, ten belope van 2.486 keuro (-).
- Het toevoegen van nieuwe vereffeningskredieten ten belope van 350 keuro (+).

Voor meer details wordt verwezen naar de bespreking bij de individuele begrotingsartikels.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

SLO-9SDEAJA-OW - JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT KOSTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de ontvangsten met betrekking tot de terugvordering van ten onrechte uitbetaalde leefvergoedingen en voor de vergoeding van de schade aan enkelbanden.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Wanneer leefvergoedingen achteraf ten onrechte blijken uitbetaald of wanneer het materiaal voor elektronisch toezicht wordt beschadigd of niet ingeleverd, tracht de Vlaamse overheid het nadeel dat ze hierdoor lijdt te recupereren.

Aangezien noch het bedrag van de uitgestuurde facturen, noch het bedrag van de terugvorderingen voor een volgend jaar kunnen geraamd worden, is het zeer moeilijk om de waarde van de ontvangsten te bepalen. Het verwachte bedrag voor 2025 wordt dan ook voorlopig op 0 keuro gezet.

SLO-9SDEAJB-OW - JUSTITIEEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de eventuele ontvangsten met betrekking tot de terugvordering van ten onrechte uitbetaalde subsidies voor het justitieel beleid.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	25	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	25	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Gelet op het eerder onvoorspelbare karakter van de terugvorderingen is het relatief moeilijk om een inschatting te maken van de te verwachten ontvangsten. Op basis van de cijfers van voorgaande jaren mag een beperkte ontvangst - voorzichtigheidshalve geraamd op 25 k euro - verwacht worden.

SL0-9SDEAJC-OI - HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Agentschap Justitie en Handhaving is promotor van ESF-project "herhaling netwerkorganisatie voor gevangenen" (projectoproep 57). Als gevolg daarvan staat het agentschap ook in voor het beheer van de voor dit project voorziene middelen en zorgt het voor de verdeling ervan naar de overige partners betrokken bij de uitvoering ervan.

Dit artikel wordt gebruikt voor de verwerking van ontvangsten in het kader van deze projecten.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij de begrotingsopmaak 2025 worden geen budgetten ingeschreven in de begroting van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Eenzijds is een concrete raming van de ontvangsten zeer moeilijk op te maken. De geboekte ontvangsten stemmen ESR-matig overeen met de geboekte uitgaven, waarvan de omvang afhankelijk is van de te leveren prestaties in 2025.

Anderzijds zou het inschrijven van ontvangsten resulteren in een dubbel telling op het niveau van de Vlaamse begroting. De budgetten voor ESF-projecten worden bij de start van het begrotingsjaar immers ook ingeschreven in de begroting van het beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie.

SL0-9SDEAJC-OW - HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Agentschap Justitie en Handhaving is promotor van ESF-project "herhaling netwerkorganisatie voor gevangenen" (projectoproep 57). Als gevolg daarvan staat het agentschap ook in voor het beheer van de voor dit project voorziene middelen en zorgt het voor de verdeling ervan naar de overige partners betrokken bij de uitvoering ervan.

Dit artikel wordt gebruikt voor de verwerking van ontvangsten in het kader van deze projecten.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij de begrotingsopmaak 2025 worden geen budgetten ingeschreven in de begroting van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Eenzijds is een concrete raming van de ontvangsten zeer moeilijk op te maken. De geboekte ontvangsten stemmen ESR-matig overeen met de geboekte uitgaven, waarvan de omvang afhankelijk is van de te leveren prestaties in 2025.

Anderzijds zou het inschrijven van ontvangsten resulteren in een dubbeltelling op het niveau van de Vlaamse begroting. De budgetten voor ESF-projecten worden bij de start van het begrotingsjaar immers ook ingeschreven in de begroting van het beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie.

SL0-9SDEAJD-OW - BELEIDSONTWIKKELING EN -ONDERSTEUNING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de eventuele ontvangsten met betrekking tot de algemene beleidsontwikkeling en -ondersteuning.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Gelet op het eerder onvoorspelbare en uitzonderlijke karakter ervan worden geen ontvangsten geraamd.

SL0-9SDEAJY-OI - COMMISSIES VOOR JURIDISCHE BIJSTAND (CJB)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de eventuele ontvangsten met betrekking tot de toelagen toegekend aan de commissies voor juridische bijstand.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Voor 2025 worden geen ontvangsten voorzien.

SL0-9SDETJE-OW - FONDS JUSTITIEHUIZEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

In het kader van de uitvoering van alternatieve gerechtelijke maatregelen in de samenleving wordt beroep gedaan op externe diensten die daarvoor een specifiek aanbod hebben opgezet.

De subsidiëring van de organisaties, die belast zijn met de omkadering van de justitiabelen bij de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen, gebeurt momenteel, omwille van de voorgeschiedenis van de justitiehuzen, via de federale overheid. De subsidiëring vanuit het federale Globaal Plan werd bij de laatste staatshervorming immers niet mee overgeheveld naar de Gemeenschappen.

Om de bevoegdheden van de Federale Staat en de Gemeenschappen optimaal op elkaar af te stemmen is het de bedoeling dat deze subsidies in de toekomst door de Vlaamse Gemeenschap, die als regionale overheid ook belast is met de opvolging en de uitvoering van alternatieve straffen en maatregelen, worden toegekend. De federale overheid moet dan hiertoe de corresponderende kredieten doorstorten naar de Vlaamse Gemeenschap. Hiervoor moet er dus eerst een nieuwe federale regering gevormd worden, die hier legistiek mee aan de slag gaat.

Hiervoor werd door middel van artikel 31 van het decreet van 21 december 2018 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019 een begrotingsfonds opgericht dat moet toelaten deze middelen te ontvangen van de federale overheid.

De ontvangen middelen worden vervolgens aangewend om via begrotingsartikel SL0-1SDE4JE-WT subsidies toe te kennen.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In afwachting van een aanpassing van de bijzondere financieringswet in het kader van een volgende staatshervorming, waarbij deze middelen dan kunnen overgedragen worden naar de Vlaamse Gemeenschap, blijft dit begrotingsfonds wel behouden, maar worden er geen ontvangsten voorzien. In de tussentijd staat de federale overheid, in samenspraak met de Gemeenschappen, in voor de subsidiëring van deze organisaties.

Uitgavenartikelen

SLO-1SDE2JA-WT - JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT KOSTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel voorziet in de nodige kredieten voor de uitvoering van het beleid inzake elektronisch toezicht. De kredieten worden aangewend voor werkingskosten verbonden aan elektronisch toezicht, namelijk de huurkosten van het materiaal voor elektronisch toezicht (enkelbanden), de uitbetaling van een leefvergoeding (equivalent leefloon) voor personen onder elektronisch toezicht die over geen andere bestaansmiddelen beschikken en tolkkosten voor de communicatie met justitiabelen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	6.539	6.539
<i>Index</i>	81	81
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	6.620	6.620
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Aangezien het gebruik van het elektronisch toezicht voortdurend stijgt, nemen ook de daaraan verbonden kosten toe. Dit onder de vorm van een hoger aantal aangesloten enkelbanden, meer mensen die daardoor in aanmerking komen voor een leefvergoeding en een toenemend gebruik van tolken om in interactie te gaan met justitiabelen. Daarnaast worden ook nieuwe vormen van elektronisch toezicht, zoals het elektronisch toezicht voor jongeren, de slachtofferapplicatie, of elektronisch toezicht met alcoholmonitoring, geïntroduceerd.

Bij het afsluiten van de nieuwe overheidsopdracht voor het leveren van enkelbanden is evenwel een belangrijke prijsdaling bedongen ten opzichte van de kosten van het verleden waardoor de huurkost voor het materieel voor het elektronisch toezicht gevoelig daalt, wat de kostenstijging ten gevolge van de toename van het aantal enkelbanden, alsook de meerkosten op het vlak van leefvergoeding en tolkenkosten compenseert. Om die reden blijft het budget, behoudens een aanpassing aan de index, constant t.o.v. het budget van 2024.

SL0-1SDE2JB-WT - JUSTITIEEL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel voorziet in de nodige kredieten voor de ondersteuning van het beleid inzake de justitiehuisen en het elektronisch toezicht, o.a. uitgaven voor de creatie van werkstrafplaatsen en voor de toekenning van subsidies aan organisaties die instaan voor de omkadering van gedragstrainingen (KB van 17 december 2003) of voor initiatieven die bijdragen tot de uitvoering van de opdrachten van de justitiehuisen (decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	4.251	5.347
<i>Index</i>	69	69
<i>Compensaties</i>	0	-457
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-150
BO 2025	4.320	4.809
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het vastleggingskrediet wordt behouden op hetzelfde niveau als in 2024.

Het vereffeningskrediet wordt aangepast aan de verwachte noden. Een eenmalige verhoging van 150 keuro wordt in mindering gebracht. Daarnaast wordt een teveel aan vereffeningskrediet aangewend voor het opvangen van tekorten op 2 andere begrotingsartikels.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SL0-1SDE2JD-WT	0	-343	Bijstelling VEK-nood
Van SL0-1SDE2JG-WT	0	-114	Bijstelling VEK-nood
TOTAAL	0	-457	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BO 2024: Bijstelling VEK-nood	0	-150	Schrappen van eenmalig budget 2024
TOTAAL	0	-150	

SL0-1SDE2JC-IS - HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Agentschap Justitie en Handhaving is promotor van ESF-project "herhaling netwerkorganisatie voor gevangenen" (projectoproep 57). Als gevolg daarvan staat het agentschap ook in voor het beheer van de voor dit project voorziene middelen en zorgt het voor de verdeling ervan naar de overige partners betrokken bij de uitvoering ervan.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij de begrotingsopmaak 2025 worden geen budgetten ingeschreven in de begroting van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Eenzijds is een concrete raming van de uitgaven zeer moeilijk op te maken. Deze zijn immers afhankelijk van het verloop van de projectoproep en de prestaties die daarvoor ten laste van de begroting 2025 komen. Bovendien is de verdeling van deze budgetten over de verschillende begrotingsartikelen moeilijk op voorhand te bepalen.

Anderzijds zou het inschrijven van uitgaven resulteren in een dubbel telling op het niveau van de Vlaamse begroting. De budgetten voor ESF-projecten worden bij de start van het begrotingsjaar immers ook ingeschreven in de begroting van het beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie.

SL0-1SDE2JC-LO - HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Agentschap Justitie en Handhaving is promotor van ESF-project "herhaling netwerkorganisatie voor gevangenen" (projectoproep 57). Als gevolg daarvan staat het agentschap ook in voor het beheer van de voor dit project voorziene middelen en zorgt het voor de verdeling ervan naar de overige partners betrokken bij de uitvoering ervan.

Dit artikel wordt gebruikt voor de betaling van loonkosten in het kader van deze projecten.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij de begrotingsopmaak 2025 worden geen budgetten ingeschreven in de begroting van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Eenzijds is een concrete raming van de uitgaven zeer moeilijk op te maken. Deze zijn immers afhankelijk van het verloop van de projectoproep en de prestaties die daarvoor ten laste van de begroting 2025 komen. Bovendien is de verdeling van deze budgetten over de verschillende begrotingsartikelen moeilijk op voorhand te bepalen.

Anderzijds zou het inschrijven van uitgaven resulteren in een dubbeltelling op het niveau van de Vlaamse begroting. De budgetten voor ESF-projecten worden bij de start van het begrotingsjaar immers ook ingeschreven in de begroting van het beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie.

SLO-1SDE2JC-WT - HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel staan de middelen voor de uitvoering van het strategisch plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden zoals bepaald in het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Vanaf 2024 worden hier ook middelen voorzien voor het aanbod aan sportieve en culturele activiteiten in de gevangenissen.

Daarnaast zijn hier werkingskredieten opgenomen voor de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

Het Agentschap Justitie en Handhaving is promotor van ESF-project "herhaling netwerkorganisatie voor gevangenissen" (projectoproep 57). Als gevolg daarvan staat het agentschap ook in voor het beheer van de voor dit project voorziene middelen en zorgt het voor de verdeling ervan naar de overige partners betrokken bij de uitvoering ervan.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2024	3.018	3.018
<i>Index</i>	56	56
<i>Compensaties</i>	-650	-650
<i>Andere bijstellingen</i>	-160	-160
BO 2025	2.264	2.264
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Tot 2023 kende het Departement Cultuur, Jeugd en Media op basis van het Participatiedecreet een subsidie toe aan De Rode Antraciet voor de sportieve en culturele participatie van gevangenen. Het opheffen van het Participatiedecreet heeft aanleiding gegeven tot het herbekijken van deze subsidiëring en het onderbrengen ervan binnen het Agentschap Justitie en Handhaving dat instaat voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

De kredieten daarvoor werden reeds in 2024 overgedragen vanuit artikel HB0-1HBA2AA-WT voor wat de door het Departement Cultuur, Jeugd en Media toegekende subsidie betreft, maar werden ook aanzienlijk uitgebreid, rekening houdend met het openen van bijkomende gevangenissen en detentiehuizen. Een eenmalige verhoging van het budget met 160 keuro, zoals voorzien in de begroting 2024, wordt in de begroting 2025 terug geschrapt. Daarnaast wordt het budget verhoogd met 124 keuro door middel van een herschikking uit begrotingsartikel HB0-1HBX2AI-WT als gevolg van de aanpassing van het in 2024 overgehevelde krediet aan het VIA-akkoord. Inclusief een indexaanpassing wordt daarmee een subsidiebudget van 2.214 keuro voorzien voor De Rode Antraciet.

Het agentschap coördineert het beleid en de ondersteuning van de hulp- en dienstverlening in de gevangenissen. Voor de beleidsaspecten staan personeelsleden van het agentschap in, maar de ondersteuning gebeurde tot 30 juni 2024 door personeelsleden van de CAW's die hiervoor een subsidie ontvingen. Aangezien een rechtstreekse en centraal aangestuurde werking vanuit het agentschap veel efficiënter is, wat ook in het verslag van het Rekenhof inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden van 21 juni 2022 werd vastgesteld, voert het Agentschap Justitie en Handhaving vanaf 1 juli 2024 deze opdrachten zelf uit. Derhalve is deze subsidie sinds 30 juni 2024 stopgezet. Het budget dat daarmee is vrijgekomen wordt overgeheveld naar het loon- en het werkingsbudget (respectievelijk SL0-1SAE2ZZ-LO en SL0-1SAE2ZZ-WT) van het agentschap.

In 2024 gebeurde dit reeds voor de helft van het budget, in 2025 wordt de overige helft overgeheveld naar de loon- en werkingskredieten van het agentschap. Vanaf 2025 worden dan ook geen subsidies meer toegekend aan de CAW's.

Het effect van het ESF-project wordt, net zoals op de andere begrotingsartikelen, niet mee opgenomen in de begroting.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van HBO-1HBX2AI-WT	124	124	VIA-Middelen Rode Antraciet
Naar SL0-1SAE2ZZ-WT	-71	-71	Inkanteling organisatieondersteuning gevangenen
Naar SL0-1SAE2ZZ-LO	-703	-703	Inkanteling organisatieondersteuning gevangenen
TOTAAL	-650	-650	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BO 2024: PB BO 2023 - Justitie: werkstraffen en IT-kost enkelbanden	-160	-160	Schrappen van eenmalig budget 2024
TOTAAL	-160	-160	

SL0-1SDE2JD-WT - BELEIDSONTWIKKELING EN -ONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Onder dit begrotingsartikel worden de nodige kredieten voorzien voor algemene ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van het Agentschap Justitie en Handhaving, in het bijzonder beleidsgerichte communicatie, juridische ondersteuning en (wetenschappelijk) onderzoek waarbij het niet mogelijk is de budgetten toe te wijzen aan specifieke beleidsthema's.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	1.000	1.460
<i>Index</i>	8	8
<i>Compensaties</i>	0	343
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-460
BO 2025	1.008	1.351
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het budget voor het ondersteunen van het bestaande en het ontwikkelen van nieuw beleid worden, behoudens indexatie, niet aangepast.

Het vereffeningskrediet wordt aangepast aan de verwachte noden. Daarbij wordt een eenmalige VEK-verhoging uit 2024 ten bedrage van 460 keuro in mindering gebracht. Vanuit begrotingsartikel SL0-1SDE2JB-WT wordt dan weer 343 keuro toegevoegd.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SL0-1SDE2JB-WT	0	343	Bijstelling VEK-nood
TOTAAL	0	343	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BO 2024: Bijstelling VEK-nood	0	-460	Schrappen van eenmalig budget 2024
TOTAAL	0	-460	

SL0-1SDE2JF-WT - HANDHAVING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel wordt aangewend voor de kosten verbonden aan het N-project Coördinatie van het handhavingsbeleid. Alle Vlaamse handhavingsinformatie zal in de toekomst opgenomen worden in een centraal handhavingsplatform en ontsloten via een sanctieregister enerzijds en een maatregelenregister anderzijds.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	173	1.673
<i>Index</i>	2	2
<i>Compensaties</i>	0	-68
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-1.432
BO 2025	175	175
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Op 18 juni 2021 besliste de Vlaamse Regering om alle handhavingsinformatie op te nemen in het Vlaams bestuurlijk sanctieregister. Dit sanctieregister maakt deel uit van een handhavingsplatform, zoals uitgewerkt in het kaderdecreet Vlaamse handhaving van 14 juli 2023. Daarin wordt volop ingezet op de digitalisering van de handhavingsprocessen en digitale uitwisseling van informatie met de handhavingspartners.

In dat kader werd in de begroting 2023 voorzien in een eenmalig vastleggingskrediet en in de begroting 2024 in een eenmalig vereffeningskrediet. In de begroting 2025 wordt dit eenmalige krediet terug geschrapt. Een beperkt saldo aan vereffeningskrediet wordt aangewend voor het opvangen van een tekort op begrotingsartikel SL0-1SDE2JG-WT.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SL0-1SDE2JG-WT	0	-68	Bijstelling VEK-nood
TOTAAL	0	-68	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eenmalig BO 2024: Bijstelling VEK-nood	0	-1.432	Schrappen van eenmalig budget 2024
TOTAAL	0	-1.432	

SL0-1SDE2JG-WT - GENDERGERELATEERD GEWELD

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het krediet op dit begrotingsartikel wordt gebruikt voor de uitgaven in het kader van het beleid inzake gendergerelateerd geweld, zoals de werking van de Veilig Huizen, de commissie voor historisch misbruik, het meldpunt grensoverschrijdend gedrag, ...

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	1.047	1.047
<i>Index</i>	9	9
<i>Compensaties</i>	0	182
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-94
BO 2025	1.056	1.144
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het voorziene vastleggingskrediet blijft, behoudens een aanpassing aan de index, ongewijzigd.

Het vereffeningskrediet wordt, naast een aanpassing aan de index, in functie van de noden verhoogd met 88 keuro. Dit is het gevolg van verschillende bewegingen:

- een eenmalig budget van 444 keuro, voorzien bij de begrotingsopmaak 2024, wordt terug in mindering gebracht;
- een verhoging met 182 keuro, overgeheveld vanuit andere begrotingsartikels;
- een recurrente verhoging met 262 keuro, teneinde het vereffeningskrediet op hetzelfde niveau als het vastleggingskrediet te brengen;
- een eenmalige verhoging met 88 keuro in functie van engagementen uit het verleden.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SL0-1SDE2JB-WT	0	114	Bijstelling VEK-nood
Van SL0-1SDE2JF-WT	0	68	Bijstelling VEK-nood
TOTAAL	0	182	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling VEK-nood	0	88	Eenmalige verhoging van het beschikbare VEK, in functie van de verwachte noden voor 2025
Bijstelling VEK-nood	0	262	Recurrente verhoging van het beschikbare VEK, in functie van de verwachte noden voor 2025
Eenmalig BO 2024: Bijstelling VEK-nood	0	-444	Schrappen van eenmalig budget 2024
TOTAAL	0	-94	

SL0-1SDE2JY-IS - COMMISSIES VOOR JURIDISCHE BIJSTAND (CJB)

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen binnen dit artikel dienen voor de organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand zoals beschreven onder titel 3 van het decreet van 26 april 2019 van het decreet houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand. Onder eerstelijnsbijstand wordt verstaan de juridische bijstand die verleend wordt door advocaten in de vorm van praktische inlichtingen, juridische informatie, een eerste juridisch advies of de verwijzing naar een gespecialiseerde instantie of organisatie. De organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand is in handen van de commissies voor juridische eerstelijnsbijstand.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	1.130	1.130
<i>Index</i>	18	18
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	1.148	1.148
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredieten blijven, behoudens een aanpassing aan de index, ongewijzigd.

SL0-1SDE4JE-WT - FONDS JUSTITIEHUIZEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

In het kader van de uitvoering van alternatieve gerechtelijke maatregelen in de samenleving wordt beroep gedaan op externe diensten die daarvoor projecten hebben opgezet. De federale overheid subsidieert en evalueert momenteel deze projecten.

Van zodra deze middelen worden overgedragen naar de Vlaamse Gemeenschap worden deze ontvangen via begrotingsartikel SL0-9SDETJE-OW van de middelenbegroting en uitgegeven via dit begrotingsartikel.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In afwachting van de effectieve overdracht van de kredieten naar de Gemeenschappen staat de federale overheid, in samenspraak met de Gemeenschappen, in voor de subsidiëring van deze organisaties. Om die reden worden dan ook geen uitgaven via de Vlaamse begroting voorzien.

1.3.2. DAB's

Niet van toepassing

1.3.3. Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing

1.3.4. Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit Commissies Juridische Bijstand

Omschrijving

In elk gerechtelijk arrondissement is er een commissie voor juridische bijstand, paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de balie en vertegenwoordigers van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en erkende organisaties voor juridische bijstand.

Deze commissies staan in voor de organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand, namelijk de juridische bijstand die verleend wordt door advocaten in de vorm van praktische inlichtingen, juridische informatie, een eerste juridisch advies of de verwijzing naar een gespecialiseerde instantie of organisatie.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met de commissies eerstelijnsbijstand, zie SD 5: Een toegankelijke en professionele juridische eerstelijnsbijstand voor alle burgers.

Ontvangsten

De 13 verschillende commissies voor juridische bijstand ontvangen samen een toelage van 1.148 keuro die zij kunnen aanwenden voor hun decretaal bepaalde opdrachten.

Uitgaven

De 13 verschillende commissies voor juridische bijstand beschikken samen over een toelage van 1.148 keuro die zij kunnen aanwenden voor hun decretaal bepaalde opdrachten.

IV. BELEIDSVELD BESTUURSRECHTSPRAAK

1. Inhoudelijk structurelement BESTUURSRECHTSPRAAK

Prestatie-indicator: aantal einduitspraken Raad voor Vergunningsbetwistingen in een werkjaar

Deze prestatie-indicator betreft het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RVVB) volledig wordt afgesloten. In het werkjaar 2023-2024 werd het dossier afgesloten door 961 uitspraken van de RVVB. De streefwaarde is 100 einduitspraken per VTE RVVB-bestuursrechter per werkjaar.

Het aantal einduitspraken van de RVVB in een werkjaar heeft verschillende beleidsmatig relevante aspecten. Zo kan het een indicatie geven van de efficiëntie waarmee de Raad zaken afhandelt. Daarnaast draagt een consistent aantal uitspraken bij aan een voorspelbare en stabiele juridische omgeving, wat het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede komt. Ook het openbaar maken van de einduitspraken en de communicatie hierover heeft een positieve invloed op de transparantie van de bestuursrechtspraak.

Het opvolgen van het aantal einduitspraken en de analyse van de budgettaire impact hierop komt een duurzame en efficiënte werking van de Raad ten goede. Deze prestatie-indicator helpt om beslissingen te maken over het toewijzen van middelen en strategische investeringen, waardoor zowel de kwaliteit als de efficiëntie van rechtspraak gewaarborgd wordt. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'SD 1: Maximaal inzetten op organisatieontwikkeling', 'SD 2: Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgeving en nieuwe bevoegdheden' en 'SD 3: Digitale bestuursrechtspraak'.

Prestatie-indicator: aantal einduitspraken van het Handhavingscollege in een werkjaar

Deze prestatie-indicator betreft het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van het Handhavingscollege volledig wordt afgesloten. In het werkjaar 2023-2024 werd het dossier afgesloten door 63 uitspraken van het Handhavingscollege. De streefwaarde zijn 40-60 einduitspraken per 0,6 VTE bestuursrechter per werkjaar.

Het aantal einduitspraken van het HHC in een werkjaar heeft verschillende beleidsmatig relevante aspecten. Zo kan het een indicatie geven van de efficiëntie waarmee de Raad zaken afhandelt. Daarnaast draagt een consistent aantal uitspraken bij aan een voorspelbare en stabiele juridische omgeving, wat het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede komt. Ook het openbaar maken van de einduitspraken en de communicatie hierover heeft een positieve invloed op de transparantie van de bestuursrechtspraak.

Het opvolgen van het aantal einduitspraken en de analyse van de budgettaire impact hierop komt een duurzame en efficiënte werking van de Raad ten goede. Deze prestatie-indicator helpt om beslissingen te maken over het toewijzen van middelen en strategische investeringen, waardoor zowel de kwaliteit als de efficiëntie van rechtspraak gewaarborgd wordt. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'SD 1: Maximaal inzetten op organisatieontwikkeling', 'SD 2: Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgeving en nieuwe bevoegdheden' en 'SD 3: Digitale bestuursrechtspraak'.

Prestatie-indicator: aantal einduitspraken RSTVB in een werkjaar

Deze prestatie-indicator betreft het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen volledig wordt afgesloten. De RSTVB kantelde in september 2023 onder de DBRC-koepel in, waardoor een laatst gekende waarde niet representatief is en beïnvloed door de uitzonderlijke omstandigheden naar aanleiding van de inkanteling. Een laatst gekende waarde kan voorlopig niet als maatstaf dienen voor de prestatie-informatie. De streefwaarde is 500 einduitspraken per VTE bestuursrechter per werkjaar.

Het aantal einduitspraken van de RSTVB in een werkjaar heeft verschillende beleidsmatig relevante aspecten. Zo kan het een indicatie geven van de efficiëntie waarmee de Raad zaken afhandelt. Daarnaast draagt een consistent aantal uitspraken bij aan een voorspelbare en stabiele juridische omgeving, wat het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede komt. Ook het openbaar maken van de einduitspraken heeft een positieve invloed op de transparantie van de bestuursrechtspraak.

Het opvolgen van het aantal einduitspraken en de analyse van de budgettaire impact hierop komt een duurzame en efficiënte werking van de Raad ten goede. Deze prestatie-indicator helpt om beslissingen te maken over het toewijzen van middelen en strategische investeringen, waardoor zowel de kwaliteit als de efficiëntie van rechtspraak gewaarborgd wordt. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'SD 1: Maximaal inzetten op organisatieontwikkeling', 'SD 2: Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgeving en nieuwe bevoegdheden' en 'SD 3: Digitale bestuursrechtspraak'.

Prestatie-indicator: afhandelingsnelheid RVERKB in een werkjaar

Deze prestatie-indicator betreft de afhandelingsnelheid RVERKB in een werkjaar, ofwel het percentage van uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen binnen de wettelijk gestelde termijn is afgehandeld. Er wordt gestreefd naar een situatie waarin alle dossiers binnen de wettelijk gestelde termijn worden afgehandeld. In het werkjaar 2023-2024 werden geen bezwaren ingediend bij de RVERKB

Het percentage van uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen binnen de wettelijk gestelde termijn is afgehandeld, heeft verschillende beleidsmatig relevante aspecten. Zo verliest de Raad immers zijn bevoegdheid wanneer niet binnen de decretaal vooropgestelde behandelingstermijn wordt uitgesproken (i.t.t. andere rechtscolleges). Verder kan het een indicatie geven van de efficiëntie waarmee de Raad zaken afhandelt. Daarnaast draagt een consistent aantal uitspraken bij aan een voorspelbare en stabiele juridische omgeving, wat het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede komt. Ook het openbaar maken van de einduitspraken en de communicatie hierover heeft een positieve invloed op de transparantie van de bestuursrechtspraak.

Het opvolgen van het aantal einduitspraken en de analyse van de budgettaire impact hierop komt een duurzame en efficiënte werking van de Raad ten goede. Deze prestatie-indicator helpt om beslissingen te maken over het toewijzen van middelen en strategische investeringen, waardoor zowel de kwaliteit als de efficiëntie van rechtspraak gewaarborgd wordt. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'SD 1: Maximaal inzetten op organisatieontwikkeling', 'SD 2: Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgeving en nieuwe bevoegdheden' en 'SD 3: Digitale bestuursrechtspraak'.

1.1. Strategische en operationele doelstellingen

1.1.1. SD 1: Maximaal inzetten op organisatieontwikkeling

Het is en blijft mijn ambitie om de Vlaamse bestuursrechtscolleges en de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC) op kruissnelheid te laten opereren. Daarvoor is een volledig ingevuld kader van voltijdse bestuursrechters vereist die bovendien behoorlijk ondersteund worden door referendarissen, coördinatiejuristen, griffiers en algemene organisatieondersteuners (het zgn. referendarismodel). De ondersteuning van de bestuursrechtscolleges door de DBRC is immers onontbeerlijk voor een volwaardige, onafhankelijke en kwaliteitsvolle bestuursrechtspraak in Vlaanderen. Op die manier kan de actuele doorlooptijd van 12 maanden in een standaarddossier met betrekking tot vergunningsbetwistingen in het omgevingsrecht verlaagd worden. Zo zullen er in 2025 twee extra bestuursrechters aangeworven worden, alsook nog de nodige referendarissen.

Ik start in 2025 ook met de verdere professionalisering van de DBRC en de bestuursrechtscolleges teneinde hen in staat stellen om risico's te beheersen en snel en flexibel te reageren op onverwachte of uitzonderlijke situaties. Zo zal ik een plan van aanpak opstellen om in alle Vlaamse bestuursrechtscolleges bestuursrechters flexibel in te zetten. Op die manier waarborgen zij niet alleen dat

de dossierbehandeling voor de materies waarvoor de Vlaamse bestuursrechtscolleges bevoegd zijn, kwaliteitsvol, efficiënt en met de nodige snelheid plaatsvindt maar ook dat die dossiers worden behandeld door magistraten die voldoen aan de vereisten van onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Er zal worden ingezet op de aanstelling van fulltime, (multi-inzetbare) effectieve bestuursrechters in alle bestuursrechtscolleges.

1.1.2. SD 2: Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgeving en nieuwe bevoegdheden

OD 2.1: Verdere optimalisatie van de organieke regelgeving en vereenvoudiging van procedures

De afgelopen legislatuur werden tal van regelgevende initiatieven genomen die betrekking hadden op bestuursrechtspraak of die een impact hadden op de organieke regelgeving en de organisatie van de DBRC en de rechtsmacht van de bestuursrechtscolleges die hieronder ressorteren. Zo zijn of worden de (materiële) bevoegdheden van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege uitgebreid, is de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen onder de DBRC-koepel gebracht, is er gesleuteld aan de procedureregels bij de rechtscolleges en aan de rechtspositie van de bestuursrechters én zijn de nodige decretale ingrepen gebeurd om de volledig digitale procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges van DBRC mogelijk te maken. Al deze initiatieven komen de optimale werking en verdere professionalisering van de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede.

Elk van deze regelgevende initiatieven heeft echter een impact gehad op de DBRC-procedureregels. De diverse ingrepen in het DBRC-decreet, het DBRC-procedurebesluit en het rechtspositiebesluit die hiermee gepaard gingen, vertrokken elk vanuit een afzonderlijk oogmerk. Die aanpassingen nopen evenwel tot een verdere optimalisering en afstemming van de betrokken regelgeving.

Ik zal de organieke regelgeving in 2025 dan ook grondig evalueren met het oog op een doorgedreven en duurzame coördinatie-, harmonisatie- en vereenvoudigingsoefening. Het is mijn bedoeling om de regelgeving die de DBRC en de Vlaamse bestuursrechtscolleges omkadert, (opnieuw) transparanter, meer coherent en efficiënter maken voor alle betrokken stakeholders en voor de rechtzoekende. Zo wil ik in 2025 een aangepast, gestroomlijnd decreet aan de Vlaamse regering voorleggen.

Een betere afstemming en harmonisering van de procedureregels tussen de verschillende bestuursrechtscolleges onderling zal volgens mij ook leiden tot een vereenvoudiging van de processen bij de DBRC, snellere doorlooptijden en faciliteert op zijn beurt een eventuele toekomstige inkanteling van andere (nieuwe) bestuursrechtscolleges onder de DBRC-koepel, alsook de uitbreiding van de bevoegdheden van de bestaande bestuursrechtscolleges.

Zo is het eveneens van belang dat er in 2025 een evaluatie komt van de inkanteling en werking van de RSTVB (Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen) binnen de DBRC koepel die in 2023 heeft plaatsgevonden. In de analyse zal onder meer een uitbreiding van de rechtsmacht

van deze Raad naar studievoortgangsbeslissingen nader onderzocht worden, maar wordt ook de opportuniteit van de huidige bevoegdheid voor dossiers over de teruggave van leerkrediet na een situatie van overmacht, doorgelicht. Deze laatste beslissingen zijn immers geen studievoortgangsbeslissingen in de strikte zin van het woord. Het lijkt mij dan ook logischer om deze voornamelijk administratieve dossiers in eerste instantie te laten beoordelen in het kader van een administratief beroep bij de Vlaamse onderwijsadministratie. Eveneens nemen we het principe van de bijzitters onder de loep, zodat we nog sneller dossiers rond studievoortgangbetwistingen kunnen afhandelen

OD 2.2: Inzetten op efficiënte bestuursrechtspraak door volwaardige en onafhankelijke bestuursrechtscolleges via een uitbreiding van bevoegdheden

De afgelopen 10 jaar zijn de (materiële) bevoegdheden van de Vlaamse bestuursrechtscolleges aanzienlijk toegenomen en is het aantal bestuursrechtscolleges dat de DBRC ondersteunt, uitgebreid. De toegenomen omvang en complexiteit van de bevoegdheden van de Vlaamse bestuursrechtscolleges noopt niet alleen tot een vereenvoudigingsoperatie om de organieke en procedurele regelgeving rond de Vlaamse bestuursrechtscolleges duidelijker en meer coherent te maken maar ook de vraag naar de oprichting van één eengemaakt Vlaams bestuursrechtcollege.

Afhankelijk van de uitspraak van het Grondwettelijk Hof in deze, wil ik bekijken welke zaken er nog door de Vlaamse bestuursrechtscolleges kunnen opgevolgd worden. De nodige stappen daarvoor worden in 2025 gezet (zie SD 3: 'Digitale bestuursrechtspraak').

1.1.3. SD 3: Digitale bestuursrechtspraak

OD 3.1: Digitaliseren van de procesvoering bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege

De Vlaamse bestuursrechtscolleges en de DBRC streven naar een efficiënte, transparante en kwaliteitsvolle werking en dienstverlening door het inzetten op de digitalisering van processen en procedures, kennisdeling en informatiegaring en -uitwisseling met instanties binnen het ecosysteem.

Het digitaal loket zal nu verder uitgroeien tot een volwaardig, innovatief en klantvriendelijk digitaal platform. Hierdoor kan de volledige administratieve afhandeling van de procedure bij de bestuursrechtscolleges op een beveiligde digitale, manier verlopen. Dit platform zal in september 2025 in gebruik genomen worden.

Met het oog op de definitieve uitrol van het digitale platform voor de procesvoering zal ik in 2025 bij de Vlaamse Regering ook een voorontwerp van besluit indienen tot wijziging van het DBRC-Procedurebesluit van 16 mei 2014 dat de procedureregels van de Vlaamse bestuursrechtscolleges afstemt op de werking van het digitale loket.

Het besluit sluit aan bij het zogenaamde Digitaliseringsdecreet van 23 november 2023 waarmee reeds de nodige decretale ingrepen zijn gedaan om de volledig

digitale procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges van DBRC mogelijk te maken.

Nadat het digitale platform in de loop van 2025 in gebruik genomen zal worden door de RVVB en het HHC, zal dit verder uitgerold worden naar de andere rechtscolleges. Op die manier wil ik inzetten op een volledig digitale dienstverlening door de DBRC.

Ten slotte wil ik in 2025 verder laten onderzoeken of er nog andere digitaliseringsoplossingen ontwikkeld kunnen worden die bijdragen aan een efficiënte, transparante en kwaliteitsvolle werking en dienstverlening van de DBRC en Vlaamse bestuursrechtscolleges. Zo kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de ontwikkeling van een afgesloten AI-tool voor de verwerking van procedurestukken.

Na de uitrol van het digitaal platform voor de dossierbehandeling plan ik de ontwikkeling en implementatie van een integraal, digitaal (intern en extern) kennisdelingsplatform met bijbehorende zoekfunctie waarbij bestaande rechtspraak op een toegankelijke en overzichtelijke manier ter beschikking gesteld wordt. De voorbereidende fase zal reeds starten in 2025, met de verdere uitwerking de jaren nadien. In eerste instantie zullen interne gebruikers nog beter toegang hebben tot de noodzakelijke kennis en informatie. Anderzijds zal het ook toelaten de rechtszoekende en andere externe belanghebbenden nog beter en efficiënter toegang te doen krijgen tot de nodige informatie. Zo kunnen de procespartijen deze makkelijker consulteren en gebruiken bij de voorbereiding van hun processtukken en kunnen de rechtscolleges vlotter nieuwe arresten opmaken. Daarnaast wordt ook een rapporteringstool ontwikkeld die het mogelijk zal maken om eenvoudiger data te analyseren, inzicht te verschaffen en te rapporteren.

1.1.4 SD 4: Transparante werking, vertrouwen en heldere communicatie

Om de kennis van en het vertrouwen in de administratieve rechtsbescherming in het algemeen en de DBRC in het bijzonder te verhogen, streef ik naar een transparante werking en zet ik in op de maatschappelijke rol van de organisatie. Hiervoor beoog ik in 2025 een hervorming van de website van de DBRC, die overigens ook naadloos moet aansluiten op het digitaal platform en de ontwikkeling van een rapporteringstool voor een verbeterde datatransparantie met verhoogde nauwkeurigheid. Met de creatie van doelgerichte content op de meest geschikte kanalen wordt de zichtbaarheid vergroot. Daarnaast wil ik inzetten op heldere communicatie ten behoeve van de media en de buitenwereld en op de organisatie van evenementen om het brede publiek te laten kennismaken en nog meer vertrouwd te laten worden met de Vlaamse bestuursrechtspraak.

Tot slot treden er ook nieuwe regels in voege in het kader van selectie en benoeming van de effectieve bestuursrechters, alsook in het kader van de evaluatie- en tuchtprocedure. Er was immers nood aan meer transparantie en voorspelbaarheid van de selectieprocedure naar de potentiële kandidaten toe, en aan een grotere objectivering van de selectieprocedures.

Ook de evaluatieprocedure van de effectieve bestuursrechters en de eerste voorzitter treedt nu in werking. Het is immers in het belang van de goede werking van een organisatie dat alle leden van die organisatie zo goed mogelijk

functioneren. Daartoe is vereist dat eventuele disfuncties in de werkzaamheden van de belanghebbenden, net zoals trouwens de positieve punten, kunnen worden vastgesteld. Anderzijds moet het ook mogelijk zijn blijvende disfuncties op een formele wijze te kunnen vaststellen en er ook gevolgen aan te verbinden. Het is dus noodzakelijk dat op regelmatige tijdstippen een balans kan worden opgemaakt van ieders functioneren enerzijds maar dat anderzijds niet tot op één van die tijdstippen wordt gewacht om een vastgesteld disfunctioneren aan te pakken. In dat kader werd ook de tuchtregeling aangepast en werd de schorsingsmogelijkheid bij wijze van ordemaatregel ingevoerd. Deze treden allemaal in werking bij het begin van deze nieuwe legislatuur.

1.2. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Uitgaven - overzicht per ISE

1.2.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges (kortweg DBRC) is de dienst die inhoudelijk en administratief drie onafhankelijke Vlaamse bestuursrechtscolleges overkoepelt en ondersteunt, met name het Handhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges zorgt voor een flexibele en efficiënte ondersteuning van de bestuursrechtscolleges met het oog op het garanderen van een effectieve en kwaliteitsvolle rechtsbescherming binnen een redelijke termijn.

Ontvangsten – per begrotingsartikel

Uitgaven – per begrotingsartikel

1.2.2. DAB's

Niet van toepassing

1.2.3. Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing

1.2.4. Overige entiteiten onder toezicht

Niet van toepassing

V. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

Voor de uitvoering van de toegewezen opdrachten wordt voor iedere entiteit voorzien in de nodige loon- en werkingskredieten. Deze rubriek omvat enerzijds de kredieten bestemd voor de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en anderzijds deze voor het Agentschap Justitie en Handhaving.

PROGRAMMA SA – SDO – DIENST VAN DE BESTUURSRECHTSCOLLEGES

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	0	371	0	9.249	9.249
Bijstelling BO 2025	15	50	0	290	290
BO 2025	15	421	0	9.539	9.539

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Voor de werking van Dienst van de Bestuursrechtscolleges was bij de begrotingsaanpassing 2024 een vastleggingskrediet beschikbaar van 9.249 keuro. Bij de begrotingsopmaak 2025 stijgt dit budget met 290 keuro als gevolg van volgende effecten:

- Een aanpassing aan de evolutie van de index ten belope van 164 keuro (+);
- Een compensatie vanuit artikel SG0-1SKC2TG-PR voor het opvangen van de effecten van het sectoraal akkoord 2020-2022 ten belope van 76 keuro (+);
- Een bijstelling in het artikel SD0-1SAE4ZZ-WT betreffende de uitgaven van het Fonds Bestuursrechtscolleges ten belope van 50 keuro (+).

Het vereffeningskrediet kent dezelfde evolutie als het vastleggingskrediet.

Voor meer details wordt verwezen naar de bespreking bij de individuele begrotingsartikels.

Ontvangstenartikelen

SD0-9SAEAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit betreft het algemeen ontvangstenartikel voor de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	15	0	0
BO 2025	15	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen, één van de door de DBRC ondersteunde bestuursrechtscolleges kan in het geval van schendingen van de regelgeving rond verkiezingsuitgaven administratieve geldboetes opleggen. In het kader van de lokale verkiezingen in 2024 wordt de ontvangst bij de BO2025 op 15 keuro

geraamd.

SD0-9SAETZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel betreft de ontvangstenzijde van het Fonds Bestuursrechtscolleges en het Fonds Personeelsleden met verlof voor opdracht. Het spijst de uitgavenartikelen SD0-1SAE4ZZ-WT en SD0-1SAE4ZZ-LO.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2024	0	371	0
Bijstellingen BO 2025	0	50	0
BO 2025	0	421	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Deze toegewezen ontvangsten hebben hoofdzakelijk betrekking op de rolrechten. De verzoekende partijen betalen deze rechten om een beroep bij de bestuursrechtscolleges in te dienen en de tussenkomende partijen om in hangende procedures tussen te komen.

Voor 2022 bedraagt deze ontvangst in totaal 405 keuro, aangerekend op BA 9SA300 van dit artikel. Deze ontvangsten zijn in 2022 ook effectief kasmatisch binnengekomen.

De omvang van de rolrechten is onderhevig aan een aantal parameters, o.a. het aantal ingediende beroepsdossiers per jaar, het aantal verzoekende partijen dat ervoor kiest om, bovenop hun beroep, ook een vordering tot schorsing en/of een UDN-vordering (uiterst dringende noodzakelijkheid) in te dienen, het type van verzoekende partij, of de verzoekende partij al dan niet de vergunninghouder is, het aantal tussenkomende partijen.

Daarnaast betreft een kleiner aandeel van deze toegewezen ontvangsten de terugvorderingen van wedden en toelagen van gedetacheerde personeelsleden. Dit is een stroom die vanaf het najaar 2019 werd opgezet via een bijkomende BA 9SA301 onder dit artikel. De gerealiseerde terugvorderingen in 2023 bedragen in totaal een 73 keuro. De toegewezen ontvangsten uit de terugvordering van wedden en toelagen van gedetacheerde personeelsleden worden voor de BO een stuk lager geraamd, gezien al zeker één gedetacheerd personeelslid terugkeert uit opdracht en anderen dit mogelijk ook nog doen.

Bij de BO2024 wordt in functie van de realisatie in 2023 het bedrag bijgesteld tot 421 keuro.

Uitgavenartikelen

SD0-1SAE2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de lonen en de sociale voordelen van het personeel van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	7.702	7.702
<i>Index</i>	154	154
<i>Compensaties</i>	76	76
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	7.932	7.932
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het loonbudget stijgt met 230 keuro als gevolg van volgende aanpassingen:

- Een aanpassing aan de evolutie van de index ten belope van 154 keuro;
- Een compensatie vanuit artikel SG0-1SKC2TG-PR voor het opvangen van de effecten van het sectoraal akkoord 2020-2022 ten belope van 76 keuro.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SG0-1SKC2TG-PR	76	76	uitvoering sectoraal akkoord 2020-2022
TOTAAL	76	76	

SD0-1SAE2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de werkingskosten van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	1.247	1.247
<i>Index</i>	10	10
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	1.257	1.257
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De werkingskredieten van de DBRC zijn bestemd voor ICT en algemene werkingsuitgaven van de dienst, inbegrepen de uitgaven voor verdere

digitalisering. Het werkingsbudget stijgt als gevolg van een aanpassing aan de evolutie van de index ten belope van 10k euro.

SD0-1SAE4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Voor de terugvordering en aanwending van terugbetaalde salarissen van gedetacheerde personeelsleden zijn in de begroting begrotingsfondsen "Personeelsleden met verlof voor opdracht" ingeschreven, zogenaamde salarisfondsen.

Dit begrotingsartikel betreft de uitgavenzijde van het begrotingsfonds Personeelsleden met verlof voor opdracht van de DBRC. De spijziging van dit artikel verloopt via het ontvangstenartikel SD0-9SAEAZZ-OW.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2025 plant de DBRC geen aanrekeningen op dit fonds (saldo-opbouw).

SD0-1SAE4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel betreft de uitgaven van het Fonds Bestuursrechtscolleges. Het vormt het spiegelbeeld (met uitzondering van de terugvorderingen voor gedetacheerden) van het ontvangstenartikel SD0-9SAETZZ-OW.

Deze kredieten worden vooral ingezet voor ICT en algemene werkingsuitgaven van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de bestuursrechtscolleges zelf, alsook de verdere digitaliseringskosten.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	300	300
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	50	50
BO 2025	350	350
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Deze toegewezen middelen hebben hoofdzakelijk betrekking op de rolrechten die worden betaald door verzoekende partijen om een beroep bij de bestuursrechtscolleges in te dienen en door tussenkomende partijen om in hangende procedures tussen te komen.

De omvang van de rolrechten is onderhevig aan een aantal parameters, o.a. het aantal ingediende beroepsdossiers per jaar, het aantal verzoekende partijen dat ervoor kiest om, bovenop hun beroep, ook een vordering tot schorsing en/of een UDN-vordering (uiterst dringende noodzakelijkheid) in te dienen, het type van verzoekende partij, of de verzoekende partij al dan niet de vergunninghouder is, het aantal tussenkomende partijen.

Bij de BO2025 wordt daarom in functie van de realisatie in 2024 het bedrag bijgesteld tot 350 keuro.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
De omvang van de rolrechten is onderhevig aan een aantal parameters, o.a. het aantal ingediende beroepsdossiers per jaar, het aantal verzoekende partijen dat ervoor kiest om, bovenop hun beroep, ook een vordering tot schorsing en/of een UDN-vordering (uiterst dringende noodzakelijkheid) in te dienen, het type van verzoekende partij, of de verzoekende partij al dan niet de vergunninghouder is, het aantal tussenkomende partijen.	-65	-65	
Eenmalig BA 2024: De omvang van de rolrechten is onderhevig aan een aantal parameters, o.a. het aantal ingediende	115	115	

beroepsdossiers per jaar, het aantal verzoekende partijen dat ervoor kiest om, bovenop hun beroep, ook een vordering tot schorsing en/of een UDN-vordering (uiterst dringende noodzakelijkheid) in te dienen, het type van verzoekende partij, of de verzoekende partij al dan niet de vergunninghouder is, het aantal tussenkommende partijen. Bij de BA2024 wordt daarom in functie van de realisatie in 2024 het bedrag bijgesteld tot 350 keuro.			
TOTAAL	50	50	

PROGRAMMA SA – SLO – AGENTSCHAP JUSTITIE EN HANDHAVING

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	0	74	0	98.278	99.478
Bijstelling BO 2025	0	-74	0	1.764	2.623
BO 2025	0	0	0	100.042	102.101

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De aan de interne werking van het Agentschap Justitie en Handhaving gerelateerde ontvangsten dalen met 74 keuro. In de begroting 2025 worden geen verdere ontvangsten meer voorzien.

Voor de werking van het Agentschap Justitie en Handhaving was bij de begrotingsaanpassing 2024 een vastleggingskrediet beschikbaar van 98.278

keuro. Bij de begrotingsopmaak 2025 stijgt dit budget met 1.764 keuro als gevolg van volgende effecten:

- Een aanpassing aan de evolutie van de index ten belope van 1.746 keuro (+).
- Het wegvallen van eenmalige kredieten, toegekend bij de begrotingsopmaak 2024, ten belope van 4.840 keuro (-).
- Een interne compensatie binnen de begroting van het agentschap waardoor 774 keuro (+) wordt overgeheveld vanuit de beleidskredieten.
- De impact van de afspraken uit het sectoraal akkoord 2020-2022 op de loonkredieten ten belope van 1.084 keuro (+).
- De toevoeging van een eenmalig krediet voor 2025 van 3.000 keuro (+), conform afspraken gemaakt in de vorige legislatuur.

Het vereffeningskrediet kent dezelfde evolutie als het vastleggingskrediet. Bijkomend is er een stijging met 859 keuro voor de afwikkeling van eerder aangegane engagementen.

Voor meer details wordt verwezen naar de bespreking bij de individuele begrotingsartikels.

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

SLO-9SAEZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel wordt gebruikt voor ontvangsten verbonden aan de werking van het agentschap. Het betreft bv terugbetaling van dubbel betaalde facturen, vergoedingen van verzekeringsmaatschappijen, ...

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Gelet op het eerder onvoorspelbare en uitzonderlijke karakter ervan worden geen ontvangsten geraamd.

SLO-9SAETZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

In voorkomend geval worden de salarissen en toelagen van personeelsleden van de diensten van de Vlaamse regering die met verlof voor opdracht zijn, eerst uitbetaald door het Agentschap Justitie en Handhaving en vervolgens terugbetaald aan het agentschap. Dit begrotingsartikel wordt aangewend voor deze terugbetalingen.

De loonkost van personeelsleden die ter vervanging worden aangeworven, mag met deze ontvangsten worden gefinancierd. Deze kost wordt dan aangerekend op artikel SL0-1SAE4ZZ-LO van de uitgavenbegroting.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	74	0
Bijstellingen BO 2025	0	-74	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Vanaf mei 2022 is 1 personeelslid gedetacheerd. De modaliteiten van deze detachering zijn echter gewijzigd waardoor de terugbetaling van het loon is stopgezet. Voor 2025 worden voor deze detachering dan ook geen ontvangsten meer voorzien.

Uitgavenartikelen

SL0-1SAE2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de lonen van het personeel van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Het meest recente personeelsplan, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 26 april 2024, voorziet in een personeelsbestand van 1.184 VTE.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	81.857	81.857
<i>Index</i>	1.619	1.619
<i>Compensaties</i>	3.311	3.311
<i>Andere bijstellingen</i>	-4.139	-4.139
BO 2025	82.648	82.648
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Het loonbudget stijgt met 791 keuro als gevolg van volgende aanpassingen:

- Een aanpassing aan de evolutie van de index ten belope van 1.619 keuro.
- Een compensatie vanuit artikel SL0-1SDE2JC-WT voor de overname van de opdrachten inzake organisatieondersteuning in de gevangenis. Deze opdrachten werden tot 30 juni 2024 uitgevoerd door de CAW's welke hiervoor een subsidie ontvingen. Sinds 1 juli 2024 voert het Agentschap Justitie en Handhaving deze opdrachten zelf uit. Het subsidiebudget dat daarmee is vrijgekomen wordt aangewend voor de betaling van de lonen van het agentschap.

Aangezien bij de begrotingsopmaak 2024 reeds budget werd overgeheveld ten belope van de helft van de voorziene loonkost, wordt nu een budget overgeheveld voor het resterende bedrag.

- Een compensatie vanuit artikel SG0-1SKC2TG-PR voor het opvangen van de effecten van het sectoraal akkoord 2020-2022.
- Een compensatie vanuit artikel SL0-1SAE2ZZ-WT ter correctie van het in de begroting 2024 ingeschreven krediet. In deze begroting werden aan het agentschap zowel eenmalige als recurrente kredieten toegekend. Per vergissing werd een deel van het loonkrediet als eenmalig ingeschreven terwijl dit als recurrent bedoeld was. Anderzijds werden de kredieten op begrotingsartikel SL0-1SAE2ZZ-WT als recurrent ingeschreven terwijl deze als eenmalig bedoeld waren. Door middel van een herschikking tussen de begrotingsartikelen SL0-1SAE2ZZ-LO en SL0-1SAE2ZZ-WT wordt deze vergissing rechtgezet.
- Een daling met 4.139 keuro als gevolg van het schrappen van kredieten welke als eenmalig waren ingeschreven in de begroting 2024.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SL0-1SDE2JC-WT	703	703	Inkanteling organisatieondersteuning gevangenen
Van SG0-1SKC2TG-PR	1.084	1.084	uitvoering sectoraal akkoord 2020-2022
Van SL0-1SAE2ZZ-WT	1.524	1.524	Correctie recurrent/eenmalig krediet 2024
TOTAAL	3.311	3.311	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Enmalig BO 2024: PB BO 2023 - Justitie: werkstraffen en IT-kost enkelbanden	-4.139	-4.139	Schrappen van eenmalig budget 2024
TOTAAL	-4.139	-4.139	

SL0-1SAE2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de werkingskosten van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	16.421	17.621
<i>Index</i>	127	127
<i>Compensaties</i>	-1.453	-1.453

<i>Andere bijstellingen</i>	2.299	3.158
BO 2025	17.394	19.453
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Het werkingsbudget stijgt in 2025 met 973 keuro als gevolg van volgende onderliggende bewegingen:

- Een compensatie van 71 keuro vanuit artikel SL0-1SDE2JC-WT. Het agentschap neemt de opdrachten inzake de organisatieontwikkeling in de gevangenissen vanaf 1 juli 2024 over. Voor de werkingskosten van het bijkomende personeel wordt 71 keuro extra budget voorzien, afkomstig van de subsidiekredieten.
- Een compensatie van 1.524 keuro naar artikel SL0-1SAE2ZZ-LO ter correctie van een budget dat aldaar foutief als eenmalig in plaats van recurrent was ingeschreven.
- Het schrappen van kredieten die eenmalig in de begroting 2024 werden opgenomen, enerzijds een budget voorzien voor eenmalige uitgaven ten belope van 701 keuro VAK/VEK en anderzijds 47 keuro VEK in functie van de noden in 2024.
- Een eenmalige verhoging van 3.000 keuro voor het verder uitbouwen van de IT-toepassingen van het agentschap.
- Een bijstelling van het VEK met 906k in functie van de noden in 2025.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SL0-1SDE2JC-WT	71	71	Inkanteling organisatieondersteuning gevangenissen
Naar SL0-1SAE2ZZ-LO	-1.524	-1.524	Correctie recurrent/eenmalig krediet 2024
TOTAAL	-1.453	-1.453	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Enmalig BO 2024: PB BO 2023 - Justitie: werkstraffen en IT-kost enkelbanden	-701	-701	Schrappen van eenmalig budget 2024
Enmalig BO 2024: Bijstelling VEK-nood	0	-47	Schrappen van eenmalig budget 2024
Enmalig BO 2025: PB BO 2023 - Justitie: werkstraffen en IT-kost enkelbanden	3.000	3.000	Enmalige verhoging IT budget cf. afspraken gemaakt bij begrotingsopmaak 2023
Bijstelling VEK-nood	0	906	Enmalige verhoging van het beschikbare VEK, in functie van de verwachte noden voor 2025
TOTAAL	2.299	3.158	

SL0-1SAE4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten voor de betaling van de lonen van het personeel van het Agentschap Justitie en Handhaving dat wordt tewerkgesteld in vervanging van gedetacheerd personeel.

De uitgaven op dit artikel worden gefinancierd met de ontvangsten op het begrotingsartikel SL0-9SAETZZ-OW.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Vanaf mei 2022 is 1 personeelslid gedetacheerd. Vooralsnog wordt dit personeelslid niet vervangen zodat geen uitgaven worden voorzien.

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

Niet van toepassing

VI. LIJST MET AFKORTINGEN

AO	Algemene Ontvangsten
ARIEC	Arrondissementele Informatie en Expertisecentra
AFCOS	Anti-fraud coordination service
OLAF	European Anti-Fraud Office
AgO	Agentschap voor Overheidspersoneel
AI	Artificial Intelligence
BA	Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR	Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BI	Business Intelligence
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
BVR	Besluit Vlaams Regering
CAW	Centrum voor Algemeen Welzijnswerk
CJB	Commissie voor Juridische Bijstand
CJSM	Cultuur, Jeugd, Sport en Media
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DBRC	Dienst van Bestuursrechtscolleges
DG EPI	Directoraat-Generaal Penitentiaire Inrichtingen
DIOB	Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
EM	Elektronische monitoring
ET	Elektronisch toezicht
FOD	Federale Overheidsdienst
HCA	Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling
HFB	Het Facilitair Bedrijf
IFG	Intrafamiliaal geweld
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
JOK	Jongerenopvolgingskamer
KB	Koninklijk Besluit
KIV	Kadernota Integrale Veiligheid
KVH	Kaderdecreet Vlaamse Handhaving
LIVC R	Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
MVG	Ministerie Vlaamse Gemeenschap
OCAD	Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse
OD	Operationele doelstelling
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OTiS	Ondersteuning bij Terugkeer in de Samenleving
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PR	Provisies (ESR-aggregaat)

PIVC	Penitentiaire Integrale Veiligheidscellen
RNR	Risk-Need-Responsivity Model
RVVB	Raad voor Vergunningenbetwistingen
SD	Strategische doelstelling
SIPAR	Système Informatique Parajudiciaire
SISSET	Système Information/Informatie Systeem Elektronisch Toezicht
TO	Toegewezen ontvangsten
UDN	Uiterst dringend noodzakelijk
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VCET	Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
VHP	Vlaams Handhavingsplatform
VTE	Voltijds Equivalent
VUB	Vrije Universiteit Brussel
WSE	Werk en Sociale Economie
WT	Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)

VII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Titel	Aard van het initiatief	Beleidsveld	Entiteit(en)	Korte omschrijving	Status
Decreet tot wijziging van het decreet tot oprichting en regeling van de Veilige Huizen	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Naar aanleiding van een aantal praktische knelpunten en ter harmonisering van de processen worden een aantal wijzigingen aan het decreet Veilige Huizen doorgevoerd.	In voorbereiding
Decreet tot oprichting en regeling van het Vlaams meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit decreet regelt de oprichting van het Vlaams meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag en bepaalt de werkingsprincipes van het meldpunt.	Derde principiële goedkeuring wordt voorbereid m.o.o. adviesaanvraag Raad van State
Decreet tot wijziging van het Decreet houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	De opsplitsing van de justitiehuisen in 'Reclassering Vlaanderen' en de dienst slachtofferonthaal wordt verankerd. Het onderdeel over de juridische eerstelijnsbijstand wordt overgeheveld naar een apart decreet.	In voorbereiding

<p>Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Overheid, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de oprichting van de Lokale Integrale Veiligheidszellen inzake radicalisering, extremisme en terrorisme en de Penitentiaire Integrale Veiligheidszellen inzake radicalisering, extremisme en terrorisme</p>	<p>Samenwerkingsakkoord</p>	<p>Justitie en Handhaving</p>	<p>Agentschap Justitie en Handhaving</p>	<p>Het samenwerkingsakkoord wil de modaliteiten bepalen van het casusoverleg binnen de lokale en de penitentiaire integrale veiligheidszellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme.</p>	<p>In opmaak</p>
--	-----------------------------	-------------------------------	--	---	------------------

Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van personen verdacht van, beklaagd, beschuldigd, veroordeeld of geïnterneerd wegens seksuele misdrijven	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Op basis van de evaluatie van het huidige samenwerkingsakkoord en vertrekkend vanuit het perspectief van de slachtoffers wordt een nieuw samenwerkingsakkoord opgemaakt.	Tweede principiële goedkeuring VR wordt voorbereid m.o.o. adviesaanvraag Raad van State
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van minderjarige plegers van seksuele misdrijven	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Afsluiten van een samenwerkingsakkoord met de federale overheid om, naar analogie met meerderjarige plegers van seksuele misdrijven, te voorzien in een omkadering van de begeleiding en behandeling van minderjarige zedendelinquenten.	In voorbereiding
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap betreffende de forensische zorg	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Om de toegankelijkheid tot het forensisch zorgcircuit te vergroten voor al wie een justitieel statuut heeft, wordt voorzien in een samenwerkingsakkoord met de federale overheid.	In voorbereiding

Decreet tot wijziging van het Decreet betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Naar aanleiding van de centralisering van de coördinatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden bij het Agentschap wordt een rechtsgrond voorzien om initiatieven in dat kader te subsidiëren.	
Besluit Vlaamse Regering tot regeling van de gegevensverwerking en informatie-uitwisseling vermeld in artikel 15, tweede lid van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	BVR	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit besluit legt de modaliteiten en de voorwaarden van de gegevensverwerking met betrekking tot het bezorgen van gepseudonimiseerde gegevens aan de Vlaamse regering met het oog op evaluatie en bijsturing van het hulp- en dienstverleningsaanbod.	In voorbereiding
Regelgeving betreffende de informatie-uitwisseling tussen de actoren met betrekking tot de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	Nog onbepaald	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	We vaardigen regelgeving uit die voorziet in de mogelijkheid voor de actoren die hulp- en dienstverlening aanbieden in de gevangenissen om de nodige gegevens met elkaar te kunnen uitwisselen via een digitaal systeem, zowel op bovenlokaal als op individueel dossierniveau.	In voorbereiding

Decreet tot invoering van een Vlaams integriteitsbeleid	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit decreet biedt een gestroomlijnd kader voor de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. Het is belangrijk om tot een gelijkaardige en gelijkwaardige invulling van het integriteitsbeleid te komen binnen de Vlaamse sectoren om de slaagkans te vergroten.	In voorbereiding
Regelgeving betreffende justitiële bemiddeling	Nog onbepaald	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	We vaardigen regelgeving uit die voorziet in een centralisering van het bestaande bemiddelingsaanbod binnen de Vlaamse justitie	In voorbereiding
Besluit van de Vlaamse Regering over de terugbetaling van kosten in het kader van de uitvoering van een werkstraf of dienstverlening	Besluit van de Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit ontwerp van besluit maakt het mogelijk voor het Agentschap Justitie en Handhaving om kosten m.b.t. welzijn op het werk, die prestatieplaatsen hebben als gevolg van het tewerkstellen van veroordeelden en verdachten in het kader van een werkstraf of dienstverlening, te vergoeden.	Eerste principiële goedkeuring VR wordt voorbereid.

<p>Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 september 2021 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Justitie en Handhaving"</p>	<p>Besluit van de Vlaamse Regering</p>	<p>Justitie en Handhaving</p>	<p>Agentschap Justitie en Handhaving</p>	<p>De nieuwe bevoegdheden inzake jeugddelinquentierecht worden toegevoegd aan de opdrachten van het Agentschap Justitie en Handhaving</p>	<p>In voorbereiding</p>
<p>Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel 16 van het decreet jeugddelinquentierecht wat betreft de aanwijzing van de dienst die het slachtoffer informeert over de beslissing tot herziening van een maatregel of sanctie</p>	<p>Wijzigingsbesluit</p>	<p>Justitie en Handhaving/Jeugdhulp</p>	<p>Agentschap Opgroeien en Agentschap Justitie en Handhaving</p>	<p>Uitbreiding naar algemene informatieplicht ten aanzien van slachtoffers vanaf opleggen van reactie aan minderjarigen.</p>	<p>Definitieve goedkeuring voorjaar 2025</p>
<p>Besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 2022 tot uitvoering van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat betreft de organisatie,</p>	<p>Wijzigingsbesluit</p>	<p>Justitie en Handhaving/Jeugdhulp</p>	<p>Agentschap Opgroeien</p>	<p>Uitwerking van de decretale verankering van kortverblijf in de gemeenschapsinstellingen en de modaliteiten o.a. voor delictgerichte contextbegeleiding</p>	<p>Definitieve goedkeuring eerste helft 2025</p>

samenstelling en werking van de afdelingen gesloten oriëntatie, gesloten begeleiding en gesloten begeleiding van maximaal twee, vijf of zeven jaar in de gemeenschapsinstellingen					
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 september 2019 tot inrichting van de gemeenschapsinstellingen en tot uitvoering van diverse bepalingen van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht	Wijzigingsbesluit	Justitie en Handhaving/Jeugdhulp	Agentschap Opgroeien	Uitwerking van de voorwaarden, modaliteiten, erkenning en subsidiëring van de lokale ketenaanpak in Vlaanderen	Definitieve goedkeuring eerste helft 2025
Samenwerkingsakkoord met de Franse gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende de Brusselse ordonnantie van 16 mei 2019	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving/Jeugdhulp	Agentschap Opgroeien	Afsluiten in overleg met de Franse gemeenschap, de en de Gemeenschappelijke gemeenschapscommissie inzake de toepassing van de ordonnantie inzake de gedwongen hulpverlening, i.c. de gerechtelijke jeugdbescherming	Principiële goedkeuring 2024

Samenwerkingsakkoord met de federale overheid betreffende de uitvoering van de terbeschikkingstelling en de opheffing van de maximum leeftijdsgrens in het jeugddelinquentierecht	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving/Jeu gdhulp	Agentschap Opgroeien	Afsluiten van een samenwerkingsakkoord met de federale overheid n.a.v. de inwerkingstelling van de terbeschikkingstelling en het opheffing van de leeftijdsgrens.	Principiële goedkeuring 2025
Omgevingshandhavingsbesluit	Besluit Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving, Omgeving	Agentschap Justitie en Handhaving-afdeling Handhaving en Departement Omgeving	KVH-Implementatiebesluit voor VCRO en DABM	Tweede principiële goedkeuring
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en het Varend erfgoedbesluit van 27 november 2015, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet	Besluit Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving, Onroerend Erfgoed	Agentschap Justitie en Handhaving – afdeling Handhaving en Agentschap Onroerend Erfgoed	Wijzigingen i.f.v. KVH implementatie Onroerenderfgoeddecreet / Varend Erfgoeddecreet	Tweede principiële goedkeuring

Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023					
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 2023 over de digitalisering van de handhaving van diverse Vlaamse regelgeving	Besluit Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving, WSE	Agentschap Justitie en Handhaving – afdeling Handhaving en Departement Werk en Sociale Economie	Wijziging van Aansluiters-BVR VHP in functie van aansluiting Vlaamse Sociale Inspectie	In voorbereiding
Besluit van de Vlaamse Regering over de inwerkingtreding van het decreet van 22 december 2023 houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur	Besluit Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving – afdeling Handhaving	Dit besluit regelt de inwerkingtreding en eventuele modaliteiten van het decreet van 22 december 2023 houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur	In voorbereiding
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest betreffende de opdracht en werking van de Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen en betreffende de toegang tot persoonsgegevens.	Samenwerkingsakkoord en instemmingsdecreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving – afdeling Handhaving	Decretale verankering van het samenwerkingsakkoord	In voorbereiding

Digitaal platform	Wijziging van BVR	Bestuursrechtspraak	DBRC	<p>Het bestaande digitaal loket wordt uitgebouwd tot een digitaal platform waardoor de volledige afhandeling van de procedure bij de verschillende bestuursrechtscolleges digitaal kan verlopen. Daarnaast bevat dit decreet ook enkele algemene procedurele en organisatorische wijzigingen. De voormelde wijzigingen zullen juridisch mogelijk gemaakt worden via de aanpassing van de procedurele regelgeving.</p>	BVR in opmaak
-------------------	-------------------	---------------------	------	---	---------------

VIII. BIJLAGE 'METADATA-FICHES PER INDICATOR'

Benaming	Aantal opdrachten van de justitiehuizen
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet de evolutie van het aantal nieuwe dossiers op kwartaal- of jaarbasis. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen strafrechtelijke opdrachten, slachtofferonthaal en burgerrechtelijke opdrachten.
Bron	Bestaande rapporten in PowerBI op basis van brondata in SIPAR (dossiersysteem justitiehuizen)
Meetfrequentie	Registratie: dagelijks - Rapportering: op kwartaal- of jaarbasis
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal personen onder elektronisch toezicht
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Het gemiddeld dagcijfer van het aantal personen onder elektronisch toezicht geeft weer hoeveel enkelbanddragers en slachtoffers dagelijks opgevolgd worden door het VCET, uitgedrukt in een gemiddeld cijfer per maand. De waarde wordt bepaald op het aantal ET-aansluitingen.
Bron	SISSET (dossiersysteem VCET)
Meetfrequentie	Registratie: dagelijks - Rapportering: op kwartaal- of jaarbasis
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Voortgang Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet de voortgang van de acties uit het STRAP, dewelke wordt opgelijst door de eigenaren van de acties, nl. de Vlaamse bevoegde beleidsdomeinen. Volgende statussen werden bepaald: gerealiseerd, lopend of nog niet gestart.
Bron	Excel-tabel op een gedeelde SharePointsite
Meetfrequentie	Twee keer per jaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal meldingen Veilig Huis
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator behelst het totaal aantal meldingen van cliëntsysteem bij Veilige Huizen op jaarbasis, ongeacht of en welk actief aanbod volgt na melding.
Bron	SharePointsites van de Veilige Huizen – dossierbeheersysteem is in opmaak
Meetfrequentie	Jaarlijks - eind januari, volgend op het betreffende werkingsjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal meldingen Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik uit het verleden
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator geeft het aantal meldingen weer dat binnenkomt bij en geregistreerd wordt door de commissie.
Bron	SharePointsite Comeb
Meetfrequentie	Registratie: dagelijks - Rapportering: op kwartaal- of jaarbasis
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal meldingen bij het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator geeft het aantal meldingen weer dat binnenkomt bij en geregistreerd wordt door het Vlaams Meldpunt GOG.
Bron	SharePointsite Meldpunt GOG
Meetfrequentie	Registratie: dagelijks - Rapportering: op kwartaal- of jaarbasis
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal aansluitingen op het Vlaams Handhavingsplatform
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator geeft het aantal materies weer die via een BVR zijn aangesloten en die via het rechtsbrononderdeel van de Vlaamse Codex kunnen worden geïdentificeerd.
Bron	Handmatige telling bij de afdeling Vlaamse Handhaving via tellingen van aansluiters-BVR's en rechtsbrononderdelen, bij verdere ontwikkeling van het VHP zal dit kunnen gebeuren aan de hand van het VHP zelf
Meetfrequentie	Recurrent, telkens als er een BVR wordt aangenomen
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal nieuw inkomende vorderingen jeugddelinquentie op de jeugdrechtbanken (Vlaanderen en Brussel)
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet het aantal nieuw inkomende vorderingen en de evolutie ervan op de jeugdrechtbanken.
Bron	Bestaande registratie en rapportage (cf. cijferrapporten jeugddelinquentie)
Meetfrequentie	Maandelijks / Kwartaal / Jaarcijfers
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal einduitspraken RVVB in een werkjaar
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Vergunningsbetwistingen volledig wordt afgesloten.
Bron	STEFFI
Meetfrequentie	Werkjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal einduitspraken Handhavingscollege in een werkjaar
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van het Handhavingscollege volledig wordt afgesloten.
Bron	STEFFI
Meetfrequentie	Werkjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal einduitspraken RSTVB in een werkjaar
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen volledig wordt afgesloten.
Bron	STEFFI
Meetfrequentie	Werkjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Afhandelingssnelheid RVERKB in een werkjaar
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet de afhandelingssnelheid RVERKB in een werkjaar, ofwel het percentage van uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen binnen de wettelijk gestelde termijn is afgehandeld.
Bron	STEFFI
Meetfrequentie	Werkjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag